

Handläggare Till
Johan Hernman, Alex Baena Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
Telefon: 08-50801513, 08-50801103

Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2016 för Rinkeby-Kista stadsdels- nämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2016 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorerna
2. Överföring av resultatenheternas samlade resultat till resultatfonden godkänns i enlighet med vad som redovisas i bilaga 2
3. Nämnden begär ombudgetering om 1,7 mnkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet
4. Omedelbar justering

Patrik Derk
stadsdelsdirektör

Bilagor:

1. Bokslut för år 2016
2. Resultatenheternas resultat 2016
3. Jämställdhets- och mångfaldsplan 2016
4. Internkontrollplan 2016

Sammanfattande analys

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning bedömer att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål kommer att uppnås under året.

Ett Stockholm som håller samman

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ska leda och samordna ett lokalt utvecklingsarbete som syftar till att öka den sociala hållbarheten i stadsdelsområdet. En förutsättning för en utveckling som gör skillnad är en omfattande samverkan mellan stadsdelsnämnden, facknämnder, stadens bolag, polisen och andra myndigheter, privata fastighetsbolag och civilsamhället. Att skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar och för att bryta vuxnas utanförskap är nyckelfaktorer i utvecklingsarbetet.

Ett klimatsmart Stockholm

Nämndens verksamheter bidrar till ett klimatsmart Stockholm genom att minska energianvändningen i verksamheterna. Verksamheterna bidrar även genom att ta hand om avfall för återvinning, i allt större omfattning köpa ekologiska livsmedel samt minska förekomst av olämpliga kemikalier i verksamheterna. I verksamhetsberättelsen har Stockholms stads miljöprogram 2016 - 2019 inarbetats i de delar nämnden har ett genomförandeansvar.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till inriktningsmålet genom ett omfattande förbättringsarbete som innefattar översyner av verksamheterna. Arbetet med att aktivt stödja, motivera och erbjuda arbetsfrämjande insatser till personer som är beroende av ekonomiskt bistånd vidareutvecklas kontinuerligt. En betydande faktor för familjers möjlighet till etablering i samhället är tillgång till förskola. Förskoleverksamheten omfattar sedan januari 2016 en introduktionsförskola som vänder sig till nyanlända familjer.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds arbete med att leda och samordna ett lokalt utvecklingsarbete går enligt plan.

I förskolan grundläggs demokratiska värderingar och respekt för mänskliga rättigheter. Normkritik och likabehandling är utvecklingsområden som är prioriterade och ingår i förskoleverksamhetens fortbildningsplan för 2016. Förvaltningen utvecklar det preventiva arbetet i syfte att upptäcka, förebygga och motverka våld i nära relationer. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för att stärka äldres möjlighet till inflytande och delaktighet i den omsorg de tar del av.

Förvaltningen har under året arbetat med att ta fram en gemensam **värdegrund**. Samtliga medarbetare har varit delaktiga och de framtagna värdeorden är klara för att implementeras under 2017. Förvaltningens medarbetare ska vara öppna, nytänkande och visa och skapa tillit.

Ekonomiskt utfall

När det gäller det ekonomiska utfallet redovisas ett överskott om 13,9 mnkr före bokslutsdispositioner och 11,1 mnkr efter bokslutsdispositioner.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ska leda och samordna ett lokalt utvecklingsarbete som syftar till att öka den sociala hållbarheten i stadsdelsområdet. En förutsättning för en utveckling som gör skillnad är en omfattande samverkan mellan stadsdelsnämnden, facknämnder, stadens bolag, polisen och andra myndigheter, privata fastighetsbolag och civilsamhället. Att skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar och för att bryta vuxnas utanförskap är nyckelfaktorer i utvecklingsarbetet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen arbetar för att barn och ungdomar får sina grundläggande behov tillgodosedda genom trygga och stabila uppväxtförhållande och förutsättningar som gynnar deras utveckling. Genom förvaltningens öppna föräldraskapsstöd såväl som genom biståndsbedömda insatser till föräldrar och barn skapas förutsättningar för god utveckling för barn i stadsdelsområdet. Det förebyggande föräldraskapsstödet ges i form av råd och stöd till föräldrar, enskilt eller i grupp, och erbjuds alla föräldrar vid förvaltningens två familjehus. Bedömningar och beslut i den sociala barnavården grundas på barns och föräldrars åsikter och önskemål, ställd mot bästa tillgängliga kunskap från forskning samt praktikens erfarenheter. Barn som placeras utanför hemmet tillförsäkras en god utveckling genom systematisk uppföljning och tät personlig kontakt med ansvarig handläggare inom förvaltningen. Samverkan sker med andra verksamheter och myndigheter som möter barn och föräldrar, och är avgörande för det förebyggande arbetet.

Antalet familjer som tar emot försörjningsstöd fortsätter att minska. För närvarande lever 1 140 barn i genomsnitt per månad i familjer som har ekonomiskt bistånd. 2015 var antalet 1 297. Vid den senaste mätningen i november hade 505 barnfamiljer försörjningsstöd. Det är 61 färre jämfört med motsvarande månad 2015. Förvaltningen bedriver ett väl utbyggt förebyggande arbete för att förhindra vräkningar. Ingen barnfamilj med förstahandskontrakt har vräkt under året.

I förvaltningens utredningar om insatser för personer med funktionsnedsättning ställs frågan om det finns barn eller minderåriga syskon, i familjen. I bedömningen tas särskild hänsyn till barn i form av att generösare omfattning av beviljad insats beaktas. Vid utredning om insatser för barn och unga med funktionsnedsättning är brukaren, utifrån ålder och förmåga, delaktig i utredningen. Barn och unga i stadsdelsområdet deltar i lägre utsträckning än i övriga staden i fritidsaktiviteter. Därför prioriteras att barn och unga får information om lämpliga aktiviteter.

Nämndens förskolor ska erbjuda en trygg och säker förskolemiljö där barnen har möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Tillgången till förskollärare är avgörande för en verksamhet med hög kvalitet. Nämndens förskolor har högst andel förskollärare i staden,

46 %. En tydligt organiserad struktur för att ta emot studeranden från förskollärarytbildningen är en av de strategier som bidrar till nyrekrytering av förskollärare. Under året har nio förskollärare som gjort sin verksamhetsförlagda del av utbildningen i Rinkeby-Kista rekryterats. Verksamheten har utifrån resultatet ökat möjligheterna att ta emot studeranden från förskollärarytbildningen genom att två förskoleenheter är så kallade övningsförskolor. Övningsförskolorna har kapacitet att ta emot en högre andel förskollärarytstudenter på verksamhetsförlagd utbildning, så kallad vfu-utbildning, än övriga förskolor. Fortbildning för förskollärare till vfu-handledare är prioriterat och under året har ytterligare ca 20 handledare utbildats för att öka möjligheterna att ta emot studenter. Totalt har verksamheten ca 55 vfu-handledare. Representanter från verksamheten har också deltagit i den rekryteringsmessa, "Framtidens pedagog", som staden anordnat under hösten. Arbetet med att utveckla befintliga och utforma nya strategier för att öka och behålla andelen förskollärare fortsätter under 2017.

För att ytterligare stärka medarbetarnas möjligheter att anpassa den pedagogiska miljön för alla barn har insatser för att öka den specialpedagogiska kompetensen genomförts under året. Ytterligare specialpedagoger har rekryterats och en fortbildning om tillgänglig lärmiljö i samarbete med specialpedagogiska skolmyndigheten har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	9,8 %			11 %	högst 11,1 %	högst 3,3 %	VB 2016
Kommentar Stadens paraplysystem ger inte möjlighet till könsuppdelad statistik för barn.							
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %			100 %	100 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar Målet uppnås. Barnsäkerhet är ett kontinuerligt pågående arbete. Arbetet omfattar både fysisk säkerhet och att säkerställa att barnens bästa i enlighet med FN:s barnkonvention ligger till grund för verksamhetens utformning.							
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	46 %				40,2 %	40 %	VB 2016
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	8 %	0 %	8 %		10 %	Öka	2016
Kommentar 25 medarbetare deltar i den genusfortbildning som förvaltningen anordnar i samarbete med Södertörns högskola.							
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	6,25 %			0 %	0 %	0 %	2016
Kommentar Två förskolor har mindre än 25 procent förskollärare. Insatser för att behålla och öka andelen förskollärare är prioriterade och planeras kontinuerligt.							
  Andel nöjda föräldrar	85 %	86 %	83 %	86 %	85 %	85 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar							
Målet uppnås då stadens årliga förskoleenkät visar att 85 % av föräldrarna är nöjda med sin förskola. Av föräldrar till pojkar är 86 % nöjda och av föräldrar till flickor är 83 procent.							
 	Antal barn per grupp	12,9 barn/avd.		14,7 barn/avd.	högst 16	högst 16	VB 2016
Kommentar							
Målet uppnås då det genomsnittliga antalet barn är 12,8 barn per avdelning.							
 	Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,5 st		4,01 st	högst 4,9	högst 4,9	VB 2016
 	Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,4		3,62	3,8	3,8	2016
Kommentar							
Kriterierna för bedömning delvis är nya för året. Även modellen för självskattnings mätning förändrades. Tidigare erfarenhet visar att arbetslag med hög kompetens tenderar att granska sin verksamhet mer kritiskt än arbetslag med en lägre kompetens. Denna erfarenhet i kombination med de förändrade kriterierna styrker årets resultat då medarbetarnas omdömen om det egna arbetet är lägre skattade än tidigare. Enheternas uppföljningar visar att arbetet med kvalitetsindikatorn stärker pedagogernas kompetens och möjlighet till reflektion över verksamhetens kvalitet och att detta bidrar till verksamhetens utveckling.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01	
Kommentar				
De kommunala förskolorna deltar i stadens projekt Stockholm högläser.				
 	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
20 barnskötare deltar i den grundutbildning till förskollärare som staden erbjuder. Under året startade fortbildning i språkutveckling, genuspedagogik, interkulturellt förhållningssätt i förskolan, skapande verksamhet, handledarutbildning till vfu-handledare samt rörelse och matematik.				
 	Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Verksamheter som öppen förskola och introduktionsförskola är en viktig arena för att nå föräldrar som ännu inte har sina barn i förskola. Öppen förskola finns i stadsdelarna Rinkeby, Husby och Akalla. Öppen förskola planeras att öppna i stadsdelen Kista. De kommunala förskolorna kommer att samverka med öppen förskola i syfte att nå fler föräldrar med information om förskolans verksamhet.				
En introduktionsförskola finns i Rinkeby och vänder sig till nyanlända familjer och familjer som tidigare haft vårdnadsbidrag. Vid introduktionsförskolan får både barn och föräldrar hjälp och stöd att träna svenska språket och möjlighet att knyta kontakter med andra föräldrar och barn. Föräldrarna får också en introduktion i det svenska samhället och vad det innebära att vara förälder i ett nytt land. Verksamheten vid introduktionsförskolan är välbesökt. Ytterligare en introduktionsförskola planeras öppna i Husby under 2017.				
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar Arbetet med att utreda behov och förutsättningar för rätt till nära förskola initieras och samordnas av utbildningsnämnden.				
✓	Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbetet med att utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två år initieras och samordnas av utbildningsnämnden. En sänkning skulle innebära att fler barn har tillgång till avgiftsfri förskola.				
✓	Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbetet med att följa upp och ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare initieras och samordnas av utbildningsnämnden. Rinkeby-Kista har högst andel förskollärare i staden 46 %.				
✓	Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbetet med att utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering initieras och samordnas av utbildningsnämnden.				
✓	Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Utbildningsnämnden har under året i samarbete med stadsdelsnämnderna utformat strategier för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet. De kommunala förskolorna i Rinkeby-Kista tillämpar strategierna.				
✓	Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmått för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbetet med att ta fram kvalitetsmått för förskolan i syfte att verka för små barngrupper initieras och samordnas av utbildningsnämnden. De kommunala förskolorna i Rinkeby-Kista håller de av staden rekommenderande antalet barn i grupperna.				

Nämndmål:

Barn i stadsdelsnämndens förskolor har en trygg och säker förskolemiljö

● Uppfylles helt

Kommentar

Förskolorna organiserar det dagliga arbetet grundat på alla barns bästa och rätt till en trygg och säker omsorg. Omsorgen, både den fysiska och den relationella, är grundläggande förutsättningar för utveckling och lärande. Barnkonsekvensanalyser ska upprättas när verksamhetsförändringar som påverkar barnens vistelse i förskolan ska genomföras. Förskolans medarbetare ska synliggöra det barnet varit med om i den dagliga kontakten med vårdnadshavarna.

Förväntat resultat

Barnen är trygga och utvecklas. Vårdnadshavarna har kunskap om vad barnet är med om på förskolan och hur verksamhetens innehåll bidrar till barnets lärande och utveckling.

Kommentar

Ett femtiotal av förskolans medarbetare deltog under våren vid Barnrättsdagarna som arrangerades av Barnombudsmannen och stiftelsen Allmänna Barnhuset. Dagarna behandlade arbetet med att omsätta barnkonventionen i praktiken.

Arbetet med att utforma rutiner och arbetssätt för barnkonsekvensanalyser avslutades under året och implementering av materialet inleddes under våren 2017. Efter samråd med stadens barnombudsman kommer några justeringar av materialet att genomföras inför implementeringsarbetet. Verktøget är ett stöd för arbetslagen och ska säkerställa att barnkonventionen praktiskt omsätts i verksamheterna och därmed sätta fokus på barnets rättigheter.

Barnsäkerhetsronder bidrar till att den fysiska miljön kontinuerligt granskas utifrån ett barnsäkerhetsperspektiv.

Verksamhetens bedömning är att det kontinuerliga arbetet med barnsäkerhetsronder, barnkonsekvensanalyser är centrala verktyg för barnens trygghet i förskolorna som bidrar till ett ökat fokus på barns bästa.

Olika former av kommunikation med vårdnadshavarna är grundläggande för att förmedla verksamhetens innehåll och för att föräldrar ska uppleva att de har kunskap om och upplever trygghet då barnen vistas på förskolan. Förskoleenheternas uppföljningar visar att olika former av forum kontinuerligt prövas och omprövas för att motsvara förskolans och vårdnadshavarna behov och förutsättningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker	86 %	87 %	85 %		87 %		2016
Kommentar Resultatet från stadens årliga förskoleundersökning visar att 86 % av vårdnadshavarna upplever förskolan som trygg och säker. En något högre andel vårdnadshavare till pojkar upplever förskolan som trygg och säker. Då endast en procent skiljer mellan mål och resultat tillsammans med enheternas uppföljningar bedömer förvaltningen att målet som helhet uppfylls.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förskolans medarbetare ska erbjudas fortbildning om bemötande och kommunikation	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Ett pilotprojekt om bemötande och kommunikation inom Dalens förskolor inleddes under året. Den första delen av projektet, nulägesanalys med tillhörande handlingsplan, är genomförd. Uppföljning av projektet sker under våren 2017. Då enheten utökats med ytterligare en förskola inkluderas den i projektet under våren 2017.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskoleverksamheten ska utforma riktlinjer och rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbetet med att utforma riktlinjer för genomförande av barnkonsekvensanalyser slutfördes under året. Riktlinjerna utgår från förskolans läroplan, skollagen och Barnkonventionen. Efter samråd med stadens barnombudsman planeras en mindre justering av materialet under våren 2017.				

Nämndmål:

Barn i stadsdelsnämndens förskolor utvecklar sin förståelse för matematik

● Uppfylls helt

Förskolornas verksamhet lägger särskild vikt på att synliggöra matematik och matematiska begrepp i vardagen. Barnen blir i en trygg miljö utmanade och inspirerade till utforskande och lärande genom lek, samspel och kommunikation och utvecklar därigenom sin förståelse för matematik och matematiska begrepp.

Förväntat resultat

Varje barn har möjlighet att utifrån sina förutsättningar utveckla sin förståelse för matematik och matematiska begrepp.

Kommentar

Matematik och matematiska begrepp är ett av flera centrala områden i förskolans läroplan. Ca 25 medarbetare deltar i en fortbildning om rörelse och matematisk begrepp som startat under året. Liknande fortbildning har genomförts tidigare med positivt resultat. Tidigare erfarenheter visar att ju fler medarbetare inom samma enhet som deltar i en fortbildning ju större blir genomslaget i verksamheterna. Totalt har ett sextiototal medarbetare deltagit i fortbildningen.

Förskolans uppföljningar visar att medarbetarna tillsammans med barnen arbetar med matematiska begrepp både kopplat till olika uttrycksformer och integrerat i vardagliga situationer. Lokala nätverk, kollegialt lärande och digitala hjälpmedel är exempel på verktyg för att utveckla verksamheten. Uppföljningarna bekräftar att då barnen möter matematik kontinuerligt och i olika situationer bidrar detta till att öka deras förståelse för, och tillägna sig grundläggande matematiska begrepp. Barnen delas ofta in i mindre grupper vilket ökar medarbetarnas möjligheter att uppmärksamma varje enskilt barn och stärker barnens möjligheter till utveckling.

Stadens årliga förskoleundersökning visar att 75 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras att utveckla sitt matematiska tänkande. Grundat på resultatet från undersökningen och förskolans läroplan fortsätter förskolornas kontinuerliga utvecklingsarbete om matematik tillsammans med insatser för att synliggöra för vårdnadshavarna vad matematik och matematiska begrepp i förskolan kan vara.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Arbetslagets bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling" avseende barns matematiska utveckling	3,3				3,8		2016
Kommentar Kriterierna för bedömning delvis är nya för året. Även modellen för självskattningens mätning förändrades. Tidigare erfarenhet visar att arbetslag med hög kompetens tenderar att granska sin verksamhet mer kritiskt än arbetslag med en lägre kompetens. Denna erfarenhet i kombination med de förändrade kriterierna styrker årets resultat då medarbetarnas omdömen om det egna arbetet är lägre skattade än tidigare. Då barns matematiska utveckling är ett eget område i webbindikatorn säkerställs att matematik i enlighet med läroplan för förskolan fortsatt är ett prioriterat område. Förskoleenheternas verksamhetsberättelser visar också att arbetssätt för att integrera matematik i den vardagliga verksamheten kontinuerligt granskas och utvecklas.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med matematik och matematiska begrepp	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fortbildning i matematik genom dans som uttrycksform för förskolans medarbetare inleddes under året. Förskolornas verksamhetsberättelser visar att interna nätverk och kollegialt lärande är medel för att utveckla arbetet med att integrera matematik och matematiska begrepp i vardagliga situationer. Flera enheter beskriver också digitala verktyg som stöd för att stärka barnens matematiska förståelse.				

Nämndmål:

Barn i stadsdelsnämndens förskolor utvecklar sina språkliga och kommunikativa förmågor

 Uppfylls helt

Barnen möter en pedagogisk miljö som ger dem möjlighet att utveckla sina språk, både modersmål och svenska, och som utvecklar deras förmåga att uttrycka upplevelser, tankar och erfarenheter genom olika skapande uttrycksformer.

Förväntat resultat

Barnen kan uttrycka sig genom olika språk och uttrycksformer. Verksamheten är utformad så att miljön motsvarar beskrivningen i stadens kvalitetsindikator för förskola under området Skapande verksamhet och olika uttrycksformer samt Barns språkliga och kommunikativa utveckling, nivå fyra.

Kommentar

Språk och kommunikation är ett av flera centrala områden i enlighet med förskolans läroplan. Ett utvecklat och varierat språk är grundläggande för alla barns utveckling och en förutsättning för goda resultat i skolan. Fortbildning om flerspråkiga barns språkutveckling som ökar medarbetarnas möjligheter att utforma en miljö med ett varierat och språkstimulerande

material genomförs därför kontinuerligt. Förskolorna arbetar ofta i mindre grupper vilket ökar medarbetarnas möjligheter att uppmärksamma det enskilda barnet och bidrar på så vis till att stärka barnens möjlighet att utveckla språk och uttrycksformer genom ökat utrymme för samtal, argumentation och förhandling.

Under 2016 rekryterades en språkstrateg med uppdraget att kartlägga och identifiera utvecklingsbehov i syfte att stärka medarbetarnas kompetens inom barns språk- och kunskapsutveckling. Kartläggningen genomfördes under hösten 2016 och resulterade i fortbildningsinsatser som inleddes under 2017.

Resultatet av stadens årliga förskoleundersökning visar att 80 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras att utveckla sitt språk. Grundat på resultatet från undersökningen och läroplanen fortsätter det kontinuerliga arbetet med att öka medarbetarnas kompetens, utveckla arbetssätt och metoder samt att synliggöra arbetet för vårdnadshavarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Arbetslagets bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling" med inriktning på barns språkliga och kommunikativa utveckling	3,5				3,8		2016
Kommentar Kriterierna för bedömning delvis är nya för året. Även modellen för självskattningens mätning förändrades. Tidigare erfarenhet visar att arbetslag med hög kompetens tenderar att granska sin verksamhet mer kritiskt än arbetslag med en lägre kompetens. Denna erfarenhet i kombination med de förändrade kriterierna styrker årets resultat då medarbetarnas omdömen om det egna arbetet är lägre skattade än tidigare. Då barns språkliga och kommunikativa utveckling är ett eget område i webbindikatorn säkerställs tillsammans med förskolan läroplan att språkutveckling fortsatt är ett prioriterat område. Förskoleenheternas verksamhetsberättelser bekräftar att arbetssätt för att stärka barnens flerspråkiga språkutveckling ständigt utvärderas och utvecklas. För att öka kvaliteten i verksamheterna planeras fortbildningsinsatser kopplade till språk och kommunikation inför 2017.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förskolans medarbetare ska erbjudas fortbildning i flerspråkighet	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fördjupningsfortbildning i flerspråkiga barns språkutveckling erbjuds medarbetarna kontinuerligt. Utbildningen omfattar totalt tre dagar. Under året har ett femtiotal medarbetare deltagit i fortbildningen. För att ytterligare stärka arbetet med flerspråkig språkutveckling har en kartläggning av enheternas fortbildningsbehov genomförts under hösten. Kartläggningens resultat ligger till grund för fortbildningsinsatser som planeras för 2017.				
	Förskolans medarbetare ska erbjudas fortbildning om språkutveckling genom olika skapande uttrycksformer	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fortbildning i skapande verksamhet med betoning på språk inleddes under året. Fortbildningen omfattar samtliga medarbetare inom förskoleverksamheten och avslutas under våren 2017.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med litteratur och högläsning	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Samtliga av förvaltningens 32 förskolor har två läsombud med särskilt uppdrag att verka för högläsning och litteratur. Läsombuden har deltagit i fortbildning genom stadsbibliotekets projekt Stockholm högläser. Fortbildningen inleddes under 2015 och avslutas under våren 2017. Förskoleenheternas uppföljningar visar att läsombuden tillsammans med olika interna forum för arbetet med språk, högläsning och litteratur har bidragit till att medarbetarnas kompetens ökat och att högläsning prioriteras och i allt högre grad används medvetet för att stärka barnens språk.				

Nämndmål:

Barn, ungdomar och föräldrar möter en kunskapsbaserad socialtjänst

● Uppfylls helt

Bedömningar och beslut i den sociala barnavården grundas på kunskap från tre källor;

- kunskap om brukarnas önskemål, åsikter och situation,
- bästa tillgängliga kunskap från forskning samt
- praktikens erfarenheter.

Genom olika aktiviteter ska medarbetares möjligheter och skicklighet i att hämta in och omsätta relevant kunskap från dessa tre kunskapskällor öka.

Förväntat resultat

Bedömningar och beslut som rör barn och ungdomar är välgrundade och utgår från barnets bästa.

Kommentar

Flera utvecklingsarbeten som involverar medarbetare har genomförts under året. Bland annat har intervjuer med barn som är eller har varit i kontakt med socialtjänsten hållits och ett förenklat system för att följa upp effekterna av socialtjänstens insatser har tagits fram. Dessa utvecklingsarbeten bedöms ha bidragit till fördjupade diskussioner i arbetsgrupperna om hur arbetssätt kan förbättras så att varje beslut grundas på bästa tillgängliga kunskap från de tre kunskapskällorna. Med detta utvecklingsarbete som utgångspunkt har arbetssätt utformats för att göra barn, ungdomar och föräldrar mer delaktiga i såväl utredningsprocessen som vid genomförande och uppföljning av insats.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barn, ungdomars och föräldrars privata nätverk ska involveras i såväl utredningsarbete som vid insatser.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar 40 nya medarbetare har under året genomgått två dagars grundutbildning i nätverksarbete. En grupp medarbetare har under året tagit fram en rutin för arbetssätt för att använda nätverksarbete vid både utredning på barn- respektive ungdomsenhet och vid vårdnad-, boende och umgängesutredning.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Följa upp och analysera effekterna av socialtjänstens insatser.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Ett förenklat system för uppföljning av effekterna av socialtjänstens insatser i öppenvård har utarbetats och införts under året.				
✓	Genom utbildningsinsatser öka medarbetares kunskaper om aktuell forskning inom för uppdraget relevanta områden.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Policyn för kompetensutveckling och kompetensutvecklingsplan har reviderats. Samtliga medarbetare har tillsammans med medarbetare vid relationsvårdsteamet inom Socialtjänst - vuxna deltagit i en heldagsföreläsning om våld i nära relation. Utbildning i det reviderade BBIC-systemet har genomförts. Medarbetare deltar i utbildningar och konferenser där såväl forskning som metoder är relevanta för uppdraget behandlas. Tre medarbetare har deltagit i en påbyggnadsutbildning för socialsekreterare om 7,5 högskolepoäng.				
✓	Genomföra brukarundersökningar med barn, ungdomar och föräldrar.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Intervjuer med 13 barn och ungdomar har genomförts. Resultaten har behandlats i seminarieform och ligger till grund för utvecklingsarbete.				
✓	Insatser för att rekrytera och behålla medarbetare.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbete har pågått i ledningsgrupp, samverkansgrupp och i förvaltningens styrgrupp för implementering av Stockholms stads handlingsplan för att förbättra socialsekreterares arbetssituation. Fler nya tjänster har tillskapats och det administrativa stödet till socialsekreterare har utökats. En ny enhet för handläggning av ensamkommande barn har inrättats. Chefer och arbetsledare har genomgått av staden anordnade utbildningsprogram i ledarskap. Under året har introduktionsutbildningar för nyanställda medarbetare genomförts. Policy för kompetensutveckling och kompetensutvecklingsplan har reviderats. En medarbetardialog har genomförts, med syfte att dela kunskaper om det sociala arbetets förutsättningar och utmaningar samt fånga upp förbättringsidéer för verksamhetens utveckling.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen erbjuder vid familjehusen i Rinkeby och Husby råd och stöd till föräldrar, både enskilt och i grupp. Samverkan sker med öppen förskola, mödravårds- och barnavårdscentral. I samarbete med Studieförbundet kompletteras förvaltningens förebyggande föräldraskapsstöd med föräldraträffar i studiecirkelform.

För att i ett tidigt skede uppmärksamma barn till föräldrar med egna svårigheter sker regelbunden samverkan mellan barnavårdsutredande verksamhet och verksamheter inom och utanför förvaltningen som riktar sig till vuxna. Regelbunden samverkan sker också med förskolor, skolor och barnhälsovården, för att informera om socialtjänstens arbete med barn, om anmälningskyldighet och om barns rätt till stöd och skydd.

Förvaltningen har under året erbjudit vuxna personer med missbruk olika insatser för att hantera sin livssituation. Särskilt prioriterad är målgruppen unga vuxna i riskzonen att utveckla missbruk och social utslagning. Antal klienter med komplexa vårdbehov i form av psykisk funktionsnedsättning och missbruk ökar. Detta kräver tät samverkan mellan förvaltningen och landstingets psykiatri och beroendevård.

För att motverka hemlöshet arbetar förvaltningens verksamheter för att stödja personer att finna en långsiktigt hållbar boendesituation. Vidare bedöms det vräkningsförebyggande arbetet vara en viktig del i arbetet mot hemlöshet.

Förvaltningens anhörigkonsulent har under året arbetat för att nå ut till anhöriga med information. Rutiner för att informera om rätten till stöd för anhöriga har upprättats för biståndshandläggarna inom funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg. På intranätet har det upprättats en sida med information om anhörigstöd och var medarbetare kan vända sig när de träffar en anhörig i behov av stöd. Anhörigkonsulenten har även arbetat med att hitta nya kanaler, för att sprida information om anhörigstöd. Anhörigkonsulenten har i samarbete med Järva psykiatrin erbjudit anhöriga två föreläsningar om allvarlig psykisk ohälsa. Ett samarbetsprojekt med studieförbundet Vuxenskolan har startat under året med anhöriggrupp för anhöriga till psykiskt sjuka. I samverkan med anhörigkonsulent i Spånga-Tensta har ett samarbete med svenska kyrkans diakoner upprättats.

Anhöriggrupper har under 2016 erbjudits för anhöriga till personer med bipolär sjukdom, schizofreni/psykos, demens, stroke, unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa. Förvaltningen har även erbjudit föreläsningsserie om stress, träff för par där en drabbats av sjukdom, särskild anhöriggrupp för män som är anhörig till person med demens och för personer som förvärvsarbetar och vill delta i gruppaktivitet för anhöriga på kvällstid.

Förvaltningens fältassistenter, medborgarvärdar och ungdomsvärdar har arbetat uppsökande i hela stadsdelsområdet. Extra resurser har satts in vid särskilda händelser under året och fältassistenter och medborgarvärdar har haft en aktiv roll vid de tillfällen förvaltningen tillhandahållit krisstöd. Järva ungdomsmottagning har både mottagning och verkar uppsökande.

Polis, skola och stadsdelsförvaltningen fortsätter att samverka inom MYS (Myndigheter i Samverkan) i syfte att motverka kriminalitet, våld och droger. Ett gemensamt våldsförebyggande projektet har påbörjats och arbetet fortsätter under 2017.

Inom pilotprojektet "Samverkan, skola och socialtjänst" arbetar socialpedagoger på stadsdelsområdets kommunala grundskolor. Målgruppen är elever i årskurs 7-9, med hög frånvaro, som riskerar att sakna gymnasiebehörighet. Målsättningen är att öka deras möjligheter att gå vidare till gymnasiestudier. Projektet visar på fortsatt goda resultat.

Stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta driver gemensamt projektet "Sociala insatsgrupper" för målgruppen kriminella unga vuxna mellan 20-29 år. Målsättningen är att få ungdomar i målgruppen att lämna kriminalitet och upphöra med droger och istället komma i arbete, praktik eller utbildning.

Feriejobb utgör en av olika insatser i syfte att underlätta för ungdomar att skaffa sig arbetslivserfarenhet och framtida referenser. Förvaltningen har inför sommaren mottagit 1810 ansökningar från ungdomar som sökt feriearbete. Utav dessa var 1775 i rätt målgrupp. Trettio ansökningar har överförts till fackförvaltningar för vidare handläggning. Förvaltningen har för egen del erbjudit 1449 ungdomar i åldersgruppen 16-19 år ett sommarjobb, varav 1212 tackade ja och anställdes av förvaltningen. Inför jullovet erbjöds 129 ungdomar feriearbete och 104 tackade ja och anställdes av förvaltningen. Samverkan med Jobbtorg har också bidragit till att fler ungdomar har en plan för arbete, praktik och utbildning.

Ungdomsgårdarna och träffpunkterna har erbjudit barn och ungdomar ett varierat utbud av

kultur, utflykter, läger och spontanidrott på lov, kvällar, och helger.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år) 	85,4 %	86,7 %	83,7 %	83,6 %	84 %	84 %	VB 2016
Kommentar Andelen barn och ungdomar som återaktualiseras inom 12 månader har fortsatt att minska och förvaltningen uppnår årsmålet.							
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri 	72,61 %	70,37 %	74,44 %	57,98 %	90 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar Inom socialpsykiatri finns ett gemensamt uppföljningsinstrument för uppföljningen på individnivå, DUR. Trots att årsmålet ej nåtts ses resultatets positiva utveckling ifrån föregående år som en framgång i arbetet att skapa jämlika livschanser för alla.							
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk 	20 %	15,5 %	35,3 %	15 %	17 %	35 %	VB 2016
Kommentar Andelen kvinnor som har avslutat planerade insatser är högre än för män. Totalt har 17 kvinnor och 58 män påbörjat insatser varav 6 kvinnor och 9 män avslutat insatserna enligt planeringen. Resultatet kommer att följas upp och analyseras.							
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes 	65 %	64 %	67 %	81 %	81 %	80 %	2016
Kommentar Resultatet visar en försämring jämfört med föregående år. En orsak kan vara att beslut har förlängts utan att utredning av behovet genomförts i tillräcklig omfattning. Vidare analys av resultatet kommer att genomföras.							
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri 	58,57 %			45,8 %	60 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar Förvaltningen har inte tillgång till könsuppdelad statistik. Resultatet för indikator tas fram via individuppföljning av mål/delmål, totalt antal delmål jämfört med antal uppnådda delmål. Här ses en positiv utveckling ifrån föregående år som är nära årsmålet.							
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden 	35 %	7 %	2 %	30 %	25 %	25 %	2016
  Antal hemlösa 	169 st	99 st	70 st		350 st	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar							
Indikatorn är ny för året. Kartläggningen av antalet hemlösa i staden sker på uppdrag av socialförvaltningen vartannat år. Mätningen 2016 visar en minskning av antalet hemlösa i Rinkeby-Kista med 158 personer jämfört med 2014. Fler män jämfört med kvinnor är hemlösa. Resultaten kommer vidare att analyseras.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Översynen är genomförd. Ett ärende presenteras på socialnämnden i början av 2017.				
	 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
En översyn har genomförts och ett ärende presenteras på socialnämnden i januari 2017.				
	 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen stärker arbetet med de ensamkommande barnen genom utökat samarbete med familjestödsenheten och med fältassistenter.				

Nämndmål:

Barns och ungas hälsa och utveckling äventyras inte av förälders missbruk, psykiska ohälsa eller andra svårigheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgruppen är barn och ungdomar vars föräldrar har betydande egna svårigheter som kan leda till att de brister i sin omsorgsförmåga. Barnens hälsa och utveckling riskerar som en följd av detta att skadas. För att barnet ska utvecklas gynnsamt behöver föräldrarna få egna adekvata insatser.

Förväntat resultat

Genom stöd och insatser till både föräldrar och barn ska förutsättningar skapas för en god utveckling hos barnet. Barn som placeras utanför hemmet ska ha möjligheter till en god relation till sina föräldrar och, om det är det bästa för barnet, kunna återförenas med sina biologiska föräldrar eller tryggas genom en vårdnadsöverflyttning till familjehemmet.

Kommentar

Vid familjehusen i Rinkeby och Husby bedrivs förebyggande föräldrastödsverksamheter och båda verksamheterna har utvecklats under året. Hembesök till nyblivna föräldrar i Rinkeby tillsammans med barnsjuksköterskor från barnavårdscentralen har genomförts under året. Detta arbetssätt är mycket uppskattat av föräldrarna. I samarbete med Studieförbundet anordnas föräldracirklar, i vilka ca 1000 föräldrar har deltagit. Gruppverksamheten Barnkraft anordnas för familjer där föräldrar lider av psykisk ohälsa. Vid familjehuset i Rinkeby bedrivs även förebyggande familjerättsligt arbete, där föräldrar kan få rådgivning avseende skilsmässa, vårdnad-, boende-, och umgängesfrågor.

För att i ett tidigt skede uppmärksamma barn till föräldrar med egna svårigheter har samarbetsrutiner mellan olika enheter inom förvaltningen utvecklats. Socialtjänstenspektörernas kvalitetsgranskning av förvaltningens arbete med barn till föräldrar med missbruk visade bland annat på behovet av ökad samverkan mellan barn- respektive vuxenenheten, vilket har initierats efter detta. Samverkan med barnhälsovården, mödravården, vuxenpsykiatri och barnhabiliteringen har fortskridit under året, liksom samarbetet med förskolorna i stadsdelsområdet. Samarbetet bidrar till att barn vars föräldrar har egna svårigheter upptäckts tidigare, så att deras behov av stöd kan tillgodoses innan problemen blivit alltför stora.

En informationstelefon för familjerätsfrågor har inrättats och informationsbrev med erbjudande om familjerätts tjänster har skickats till samtliga föräldrar som ansökt om skilsmässa. Syftet är att genom information, råd, stöd och erbjudande av frivilliga samarbetsamtal förebygga konflikter mellan föräldrar som har eller avser separera.

Behandlingsarbete i socialt utsatta familjer med omfattande stödbehov har pågått under året. Arbetssätt för målgruppen omprövas och utvecklas fortlöpande. Nya arbetssätt behövs för att kunna tillgodose målgruppens skiftande behov har pågått under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn, ungdomar och/eller föräldrar som tackar ja till insats i form av öppenvård	66,77			76,62	70		2016
Kommentar	Andel barn, ungdomar och föräldrar som tackar ja till erbjudna insatser i egen öppenvård har minskat något under perioden jämfört med år 2015. En förklaring till denna minskning kan vara den höga personal- och kunskapsomsättningen inom barn- och ungdomsenheterna. Förvaltningen arbetar med att förbättra arbetssätten för att motivera föräldrar, barn och ungdomar att ta emot de insatser de bedöms behöva.						
 Barnets/den unges förälder har förändrat sitt beteende så att barnets/den unges behov tillgodoses.	62,96			30	30 %		2016
Kommentar	Mätmetoden har förändrats under året och mätningar har ej genomförts i alla ärenden, varför resultatet inte är helt tillförlitligt. Av totalt 27 genomförda uppföljningar av insats i öppenvård, där problematiken var förälders svårigheter att tillgodose barnets grundläggande behov, bedömdes att insatsen varit verksam och genererat positiv förändring för barnet, utifrån uppsatt mål i 17 fall.						

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förbättrad samverkan mellan barn- och vuxenheterna.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Samarbete och kunskapsutbyte mellan de olika barn-, ungdoms- och vuxenheterna har skett i form av informationsträffar, i syfte att underlätta samverkan i enskilda ärenden. Även strukturerad samverkan med BVC, MVC och BUP sker regelbundet. De interna samarbetsrutinerna mellan verksamheter för barn och vuxna har reviderats.				
✓	Utbilda medarbetare i neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (Program för delaktighet).	2013-01-01	2016-12-31	
Kommentar Medarbetare har deltagit i socialförvaltningens utbildning i neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.				
✓	Utveckla familjehusen i Rinkeby och Husby.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Verksamheterna i familjehusen i Rinkeby och Husby har utvecklas under året. Ett fördjupat föräldrastödsprogram för föräldrar till tonåringar erbjuds. Samarbete med skolornas elevvårdsteam har utvecklats. I samarbete med Studieförbundet anordnas studiecirkel på temat förälder i nytt land. Samtal har förts med landstingets barnhälsovård, i syfte att åstadkomma en längre hållbar satsning på hembesöksprogrammet. Öppna tematräffar har hållits under hösten i Rinkeby familjehus. Tjänsten som föräldralots har permanentats.				

Nämndmål:

Barn och unga agerar i enlighet med lagstiftning och har en livsstil som gynnar deras utveckling

◆ Uppfylls delvis

Målgruppen är barn och ungdomar med allvarligt destruktivt och antisocialt beteende som kriminalitet, användande av droger samt uppförande- och beteendeproblem.

Förväntat resultat

Att andelen barn, ungdomar och föräldrar som tar emot erbjudna insatser ökar och att målen uppnås för en ökande andel barn och ungdomar i målgruppen.

Kommentar

Arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) för ungdomar med kriminellt beteende pågår, även om det under en period har varit svårt att få ungdomar att delta. Samarbetet med den lokala polisorganisationen har med anledning av detta utvecklats, genom bland annat fler träffar och erfarenhetsutbyte, vilket bedöms ha förbättrat förutsättningarna för att ge stöd till målgruppen.

Behandlingsresultaten för öppenvårdsinsatsen Multi Systemic Therapy (MST) är goda och förvaltningen eftersträvar att fler föräldrar med yngre barn erbjuds denna insats.

Medarbetares kompetens i att bedöma barns, ungdomars och deras föräldrars behov av stöd samt motivera till förändring har ökat med hjälp av utbildning och internt utvecklingsarbete. Förutsättningar för att ta tillvara barns, ungdomars och föräldrars privata nätverk för att åstadkomma positiva förändringar för barn och ungdomar har därmed också förbättrats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn, ungdomar och/eller föräldrar i målgruppen som tackar ja till insats i form av öppenvård.	64,8 %			76,62 %	70 %		2016
Kommentar Andel barn, ungdomar och föräldrar som tackar ja till erbjudna insatser i egen öppenvård har minskat något under perioden jämfört med år 2015. En förklaring till denna minskning kan vara den höga personal- och kunskapsomsättningen inom barn- och ungdomsenheterna. Förvaltningen arbetar med att förbättra arbetssätten för att motivera föräldrar, barn och ungdomar att ta emot de insatser de bedöms behöva.							
 Barnet/den unge har upphört med droger	44			33	45 %		2016
Kommentar Mätmetoden har förändrats under året och mätningar har ej genomförts i alla ärenden, varför resultatet inte är tillförlitligt. Av nio uppföljningar i ärenden där ungdom fått öppenvårdsbehandling med målet att upphöra med droger bedömdes att målet uppnåtts i fyra fall.							
 Barnet/den unge har upphört med kriminalitet	79			60	60 %		2016
Kommentar Mätmetoden har förändrats under året och mätningar har ej genomförts i alla ärenden, varför resultatet inte är tillförlitligt. Av totalt 19 genomförda uppföljningar av öppenvårdsbehandling för ungdomar i målgruppen bedömdes resultatet som positivt i 15 fall.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Inom ramen för BUS-samverkan (Barn och ungdom i behov av särskilt stöd från kommun och landsting) utveckla gemensamma rutiner och arbetssätt för barn i behov av särskilt stöd för att samordna insatser från fler än en huvudman. (Program för delaktighet.)	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar För att förbättra samverkan om enskilda barn i behov av stöd från flera huvudmän tillämpas arbetsformen BUS Individforum. Arbetsformen består av nätverksmöten för professionella, där överenskommelser mellan huvudmän kan träffas utan att familjer deltar. I de fall där arbetsformen har tillämpats har överenskommelser kunnat nås, vilket gynnat barnet/ungdomen.				
	Samarbeta med bl. a. fältverksamhet, polis och skola i sociala insatsgrupper för ungdomar i riskzonen för antisocialt beteende.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Den förebyggande arbetsformen SIG för unga, som syftade till att tidigt fånga upp ungdomar i åldern 12-16 år som riskerade ogynnsam utveckling, har efter utvärdering upphört under året. Skälet till detta är att allt för få ungdomar blev aktualiserade för insatsen.				

Nämndmål:

Barn och unga har en fungerande skolgång

 Uppfylls helt

Målgruppen är barn och ungdomar som har behov av socialtjänstens stöd för att klara sin skolgång och få slutbetyg. Föräldrar till dessa barn kan behöva stöd för att skapa goda förutsättningar för detta.

Förväntat resultat

Andelen barn och ungdomar som har god närvaro i skolan och som uppnår kunskapsmålen ökar.

Kommentar

I behandlingsuppdragen till öppenvården, där målet är att barnet/ungdomen har en fungerande skolgång, har tonvikt lagts på arbetet med att förstärka samarbetet mellan hem och skola. Kommunikationen mellan skola och socialtjänst har förbättras genom att information i huvudsak överförs i möten där föräldrar och barn deltar.

De nya lokala rutinerna för samverkan mellan skola och socialtjänst har reviderats under året. Nya arbetsformer för barn med behov av insatser från olika huvudmän har implementerats under året.

Familjehemsplacerade barns skolresultat följs upp systematiskt, vilket har bidragit till utveckling av arbetssätt i stöd till familjehemmen i deras uppdrag att stödja barnens skolprestationer. Majoriteten av de barn som förvaltningen har placerat i familjehem, som gått hela sin skolgång i Sverige, fullföljer grundskolan med godkända betyg. I princip samtliga har gått vidare till gymnasiestudier, några med anpassad studiegång. För de ensamkommande barnen har stort fokus legat på att säkerställa dessa barns rätt till skolgång. Även läxhjälp, sommarjobb och fritidssysselsättningar erbjuds.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn, ungdomar och/eller föräldrar som tackar ja till insats i form av öppenvård.	64,79			76,62	70		2016
Kommentar							
Andel barn, ungdomar och föräldrar som tackar ja till erbjudna insatser i egen öppenvård har minskat något under perioden jämfört med år 2015. En förklaring till denna minskning kan vara den höga personal- och kunskapsomsättningen inom barn- och ungdomsenheterna. Förvaltningen arbetar med att förbättra arbetssätten för att motivera föräldrar, barn och ungdomar att ta emot de insatser de bedöms behöva.							
 Barnet/den unge har betydande närvaro i skolan.	75			62	70 %		2016
 Barnet/den unge uppnår kunskapsmålen i skolan.	75			55	50 %		2016
Kommentar							
Mätmetoden har förändrats under året och mätningar har ej genomförts i alla ärenden, varför resultatet inte är tillförlitligt. Av totalt 28 uppföljningar bedömdes det i 21 fall att insatsen gett avsedd effekt, så att målet om en fungerande skolgång för barnet var uppfyllt.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Fortsatt utveckling av arbetssätt för uppföljning av familjehemsplacerade barns skolgång.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Vid rekryteringar av familjehem betonas särskilt familjehemmets förmåga att stödja barnet i skolsituationen. Barnets utbildning och skolsituation följs upp systematiskt.</p> <p>De ensamkommande barnen erbjuds läxhjälp, sommarjobb och fritidssysselsättning. Svårigheten med att nå fram med sådana erbjudanden till jourhem och familjehem som har ensamkommande barn boende hos sig har identifierats.</p>				
✓	Följa upp och fortsätta arbeta enligt samverkansöverenskommelsen mellan förskola, skola och socialtjänst. (Program för delaktighet)	2014-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Den lokala samarbetsöverenskommelsen mellan förvaltningen och skolan har reviderats i samarbete med samtliga berörda enhetschefer och rektorer. Vid den senaste revideringen identifierades områden där lokala rutiner saknades. Rutiner har nu tagits fram. Samverkan pågår också inom ramen för den lokala BUS-överenskommelsen för samverkan om barn i behov av särskilt stöd från flera huvudmän.</p>				
✓	Konsultationsstöd ska användas som underlag för samtal med skolpersonal, förälder och barnet/den unge.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Genom förbättrade arbetssätt, som bygger på strukturerad muntlig konsultation med skolan, ökar föräldrars och barns delaktighet i samarbetet mellan familj, skola och socialtjänst.</p>				
✓	Ta fram nya arbetssätt för barn och ungdomar med hög skolfrånvaro.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>En arbetsgrupp har bildats för att utveckla de interna arbetssätten för målgruppen barn och ungdomar som är föremål för utredning och insats med anledning av hög skolfrånvaro. Kunskapsöverföring och samarbete med pilotprojektet samverkan skola socialtjänst (PPSS) planeras.</p>				
✓	Upprätta fler Samordnad individuell plan, SIP, för barn i behov av stöd från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. (Program för delaktighet).	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Samordnad individuell plan (SIP) har använts för de barn som behövde det.</p>				

Nämndmål:

Barn och ungdomar känner tillit och framtidstro

◆ Uppfylls delvis

Samverkan inom förvaltningen och med andra myndigheter och frivilliga organisationer ska främja barn och ungdomars uppväxtförhållande. Barn och ungdomar görs delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem. Ett uppsökande arbete bedrivs av fältassistenter, medborgarvärdar och ungdomsvårdar. Ungdomsmottagningen ger råd och stöd till ungdomar upp till 23 år. På mottagningen arbetar personal som har HBTQ-kompetens. Ungdomsgårdarna och träffpunkterna erbjuder flickor och pojkar ett varierat utbud av kultur, utflykter, läger och spontanidrott på lov, kvällar, och helger. Ungdomar i åldersgruppen 16-19 år erbjuds feriearbete.

Förväntat resultat

Ett uppsökande arbete bidrar till att ungdomar blir sedda och inte hamnar i riskzonen för ohälsa och destruktivt beteende. Samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen leder till att fler ungdomar har en plan för arbete, utbildning och praktik. En dialog mellan ungdomar, myndigheter och civilsamhället främjar tilliten till samhället.

Kommentar

Fältassistenter, medborgarvärdar och ungdomsvårdar möter, genom deras uppsökande arbete, många av stadsdelsområdets barn och ungdomar i offentliga miljöer som gator och torg, på skolor och mötesplatser och på social media. De har under året arbetat med att motverka missbruk, kriminalitet, eller annat anti-socialt beteende, förmedla trygghet och motivera och inspirera till studier, arbete och annat samhällsengagemang.

Ett arbete med att utveckla medborgarvärdarnas roll som informationskanal pågår. Arbetet syftar till att förstärka dialogen med stadsdelsområdets invånare, däribland ungdomar. Förvaltningens *ungdomsstrateg och projektledare för flickors organisering* har också haft dialoger med stadsdelsområdets ungdomar och två olika fokusgrupper har bildats. Grupperna har arbetat med frågor om mänskliga rättigheter och egenmakt och utformar tillsammans med förvaltningen en handlingsplan för stärkt egenmakt hos ungdomar och bidrar till förvaltningens utredning om stärkt organisering bland flickor.

En särskild arbetsgrupp samordnar förvaltningens arbete mot *våldsbejakande extremism* och förvaltningen utarbetar en lokal handlingsplan. *Pilotprojektet samverkan skola socialtjänst (PPSS)* visar på fortsatt positiva resultat för ungdomar som ingår i projektet, i form av minskad frånvaro och en ökad andel som går ut grundskolan med behöriga betyg. *Järva ungdomsmottagning* har både mottagning och har arbetat uppsökande på skolor i stadsdelsområdet.

Alla *ungdomsverksamheter* har erbjudit veckovisa tjejkvällar/tjejforum och några har även anordnat killkvällar/killforum. Inspirationskvällar på temat "studier och arbete" har organiserats för ungdomar i åldern 16-19 år på träffpunkten Reactor. Kvällarna leds av personer med erfarenhet från arbetslivet inom både offentlig, privat och idéburen sektor. Händelserika och varierande lovprogram har arrangerats för barn och ungdomar under samtliga skollov.

Ungdomsgårdar och träffpunkterna har under hösten deltagit i en enkätundersökning som varje år utförs inom det landsomfattande nätverket KEKS (Kvalitet och Kompetens i Samverkan). Förvaltningens ungdomsverksamheter registrerade totalt 220 enkätsvar (93 flickor, 124 pojkar och tre som inte uppgett kön). I enkäten ingår frågor om bemötande och trygghet på ungdomsverksamheterna. Resultatet sammanställs och redovisas i "INDEX trygghet och bemötande". Index för Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning uppgick till 97 procent, vilket är fem procentenheter högre än KEKS-snittet. Motsvarande index som knyter an till frågor om gemenskap, egen identitet, positiv förväntan och rättvisa uppgick till 95 procent, fyra procentenheter högre än KEKS-snittet.

Under året erbjöds total 1578 ungdomar från Rinkeby-Kista stadsdelsområde *feriearbete*. Det var 1319 ungdomar som tackade ja till erbjudandet och skrev på ett anställningsavtal. Förvaltningen har under året samarbetat med drygt 130 arbetsplatser inom både kommunala verksamheter och bolag, entreprenörer och ideella föreningar.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En handlingsplan mot våldsbejakande extremism utarbetas	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Förvaltningen har avvaktat stadens riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism och tillsättningen av en stadsövergripande samordnare mot våldsbejakande extremism. Arbetet med en lokal handlingsplan pågår nu och genomförs i samverkan med stadens samordnare. Handlingsplanen beräknas vara klar under första delen av 2017.				
	Fokusgrupper med barn och ungdomar, som leds av en ungdomsstrateg, skapas. I grupperna ingår även representanter för fältverksamheten, ungdomsgårdar och träffpunkter.	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar En blandad fokusgrupp med flickor och pojkar i åldern 15-18 år och en arbetsgrupp bestående av medarbetare från preventionenheten och ungdomsverksamheterna har skapats. De båda grupperna har träffats, enskilt och tillsammans, vid totalt tre tillfällen under hösten. Vid dessa tillfällen har grupperna utformat ett förslag till handlingsplan för stärkt egenmakt och organisering hos ungdomar i stadsdelsområdet.				
	Fältassistenter, kuratorer på Järva ungdomsmottagning samt de socialpedagoger som är verksamma inom Pilotprojekt samverkan skola och socialtjänst (PPSS) utbildas i Acceptance and Commitment Therapy (ACT)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fältassistenter, kuratorer och socialpedagoger har under året genomgått en utbildning om fyra tillfällen i Acceptance and Commitment Therapy, en utvecklad form av kognitiv beteendeterapi (KBT). Även medborgarvårdar med fokus på ungdomar har deltagit i utbildningen.				
	Områdesgruppen för äldre ungdomar inom Myndigheter i Samverkan samverkar med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fältassistenter med fokus på unga vuxna besöker regelbundet Jobbtorg, under i första hand drop-in tider på onsdagar. Jobbtorg har under våren haft en aktiv roll i preventionenshetens rekrytering av ungdomsvårdar. Samverkansformerna med Jobbtorg kommer att utvecklas ytterligare under 2017.				

Nämndmål:

Barn och ungdomar växer upp i en miljö fri från kriminalitet, våld och droger

 Uppfylls delvis

Inom Myndigheter i Samverkan samverkar polis, skola och stadsdelsförvaltningen mot kriminalitet, våld och användning av droger. Även föräldrarna är viktiga i det förebyggande arbetet.

Förväntat resultat

Andelen ungdomar som befinner sig i riskzonen för kriminalitet, utövar våld eller använder droger minskar. Förebyggande insatser bidrar till tryggare uppväxtmiljöer, större tillit till samhället och underlättar ungdomars skolgång och inträde på arbetsmarknaden.

Kommentar

Pågående förebyggande arbete

Utöver det förebyggande arbete som bedrivs inom förvaltningens preventionsenhet och ungdomsverksamheter fästs stor vikt vid tidiga insatser, till exempel hembesöksprogrammen och förskolornas verksamhet. Samtliga ungdomsgårdar erbjuder 10-12 års verksamhet. Vid familjehusen i Rinkeby och Husby bedrivs förebyggande föräldrastödsverksamheter.

Förvaltningen har vid särskilda händelser som inträffat under året satt in extra förstärkning av fältassistenter, medborgarvårdare, ungdomsvårdare och medarbetare på förvaltningens ungdomsverksamheter. Dessa funktioner har haft en viktig roll vid de tillfällen förvaltningen tillhandahållit krisstöd.

Projektet "Människan bakom uniformen" (MBU), som vänder sig till ungdomar 16-19 år i Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta, har fortsatt under året. Två utbildningsomgångar har ägt rum (cirka tio träffar per omgång), en på våren och en på hösten. Totalt tolv ungdomar från Rinkeby-Kista stadsdelsområde har på detta sätt fått möjlighet att lära känna och skapa relationer till uniformsbärande personer som arbetar inom polis, räddningstjänst eller ambulans.

Förvaltningens ungdomsstrateg har, i samverkan med preventionsenheten och förvaltningens träffpunkter, anordnat föreläsningar med inbjuden gäst på temat destruktiv livsstil med kriminalitet och droger.

Samarbetet inom Myndigheter i Samverkan (MYS) fortsätter och samtliga aktörer är engagerade i stadsdelsområdets långsiktiga och våldsförebyggande projekt.

Stadsdelsförvaltningen och Rinkeby lokalpolisområdet (Polismyndigheten) har under året arbetat fram en ny samverkansöverenskommelse som kommer att undertecknas i början av 2017. Överenskommelsen innehåller ett antal åtgärdsplaner som parterna tillsammans arbetar med under avtalstiden och där både samordning och det operativa ansvaret är tydligt angivet och fördelat.

Stockholmsenkäten

Förvaltningen har analyserat resultatet från Stockholmsenkäten 2016, som innehåller frågor om ungdomars alkohol-, narkotika- och tobakskonsumtion, skola, familj, kamrater samt psykisk ohälsa, brott och trygghet.

Gällande frågor om begångna brott så är det framför allt pojkar som dominerar och andelen ligger högre än snittet i staden totalt. Avseende strategiska brott så uppger drygt 20 procent av pojkarna att de begått ett allvarligt egendomsbrott de senaste 12 månaderna. När det gäller ordningsproblem i bostadsområdet uppger cirka hälften av ungdomarna att de upplever ordningsproblem. Rinkeby-Kista stadsdelsområde ligger högre än snittet i staden för samtliga brottstyper.

Beträffande användning av narkotika i årskurs 9 uppger 16 procent av pojkarna och 7 procent av flickorna att de någon gång provat narkotika, vilket är något över snittet för staden. I gymnasiet uppger 18 procent av pojkarna och 12 procent av flickorna att de någon gång använt narkotika, vilket är lägre än snittet i staden. Både missbruk och handel med droger sker i viss utsträckning öppet och skapar på så vis otrygghet.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En struktur för ett långsiktigt våldsförebyggande arbete med genusperspektiv för barn och unga utarbetas	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar				
Arbetet med att utveckla långsiktiga våldsförebyggande metoder och arbetssätt pågår. Under 2016 genomfördes en förstudie med bland annat intervjuer med yrkesverksamma aktörer inom MYS (Myndigheter i Samverkan), två grupper av ungdomar samt med två grupper av föräldrar. En projektplan har utformats och arbetet har påbörjats i en projektgrupp bestående av representanter från MYS.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Inom projektet Sociala insatsgrupper för unga vuxna (20 - 29 år) samverkar förvaltningen med polisen och Spånga-Tensta sdf om insatser för att bryta kriminalitet	2013-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Målet med projektet är att unga vuxna lämnar sin kriminella livsstil och etablerar en socialt tryggt tillvaro genom studier eller arbete. 25 personer från stadsdelsområdet var i slutet av året inskrivna i projektet. Projektet drivs tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och i nära samverkan med Jobbtorg och arbetsförmedlingen.				
✓	Ungdomsgårdarnas tobakspolicy introduceras för ungdomar som besöker verksamheterna	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Ungdomsgårdarnas tobakspolicy har introducerats för besökarna.				

Nämndmål:

Personer med beroendeproblematik lever ett liv som inte styrs av alkohol eller droger

● Uppfylld helt

Med respekt för den enskildes självbestämmande och delaktighet i utredningsprocessen och i valet av insatser, vidareutvecklas arbetet för att erbjuda en mer differentierad öppenvård. En förutsättning för att uppnå målet är att den enskilde tar emot och fullföljer insatserna. Stor vikt läggs därför på motivationsarbetet.

Förväntat resultat

Fler personer lever ett liv som inte styrs av alkohol eller droger.

Kommentar

Personer med substansproblematik får stöd i att förändra sitt beteende och upphöra med eller minska sitt missbruk. I arbetet med målgruppen unga vuxna fortsätter den interna och externa samverkan att utvecklas i syfte att i ett tidigt skede få kontakt med brukare och erbjuda skyndsamt stöd. Samarbetet med boendestödarna har stärkts för att utveckla stödet till klienter med samsjuklighet (missbruk och psykisk sjukdom) som bor i träningslägenhet. Gemensamma möten, handledning och utbildningar har genomförts. Alla klienter som har behov har fått en samordnad individuell plan (SIP) upprättad.

Under 2016 har socialtjänstinspektörerna i Stockholms stad genomfört två granskningar. Dels av Rinkeby-Kista mottagningen och dels av barnenheten. Rapporterna visade goda resultat. Egenkontroller och intern och extern samverkan i arbetet med vuxna med missbruk är utvecklingsområden. Tillsammans med barnenheten fortsätter uppdraget att uppmärksamma och ge lämpligt stöd till barn som har föräldrar med missbruk. Granskningarna följs upp av socialtjänstinspektörerna i början av 2017.

Missbruksverksamhetens öppenvård erbjuder strukturerade behandlingsprogram anpassade efter individens behov som återfallsprevention, CRA-grupper (Community Reinforcement Approach), CRAFT (Community Reinforcement and Family Training), HAP (Haschavvänjningsprogram) eller motiverande samtal. I arbetet med att följa upp öppenvårdens insatser

används uppföljningsverktygen Outcome Rating Scale (ORS) och Session Rating Scale (SRS).

Under året har 39 LVM-anmälningar (lag om vård av missbrukare i vissa fall) inkommit. En utredning har omedelbart resulterat i vård enligt 13§ LVM och två personer har omhändertagits akut dock har dessa personer efter motiverande arbete fått vård enligt SoL (socialtjänstlagen).

Stödet för anhöriga till personer med missbruk fortgår.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utveckla arbetssätt för unga vuxna, 18-29 år	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Samverkan med interna och externa aktörer har byggts upp under året i syfte att tidigt "fånga upp" och snabbt ge personer i målgruppen stöd.				
✓	Utveckla arbetssätt för vuxna, från 29 år	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Personer erbjuds anpassade evidensbaserade metoder och arbetssätt efter behov. Samverkan med landstingets beroendevård fortsätter att utvecklas.				
✓	Vidareutveckla arbetssätt för personer med samsjuklighet (psykisk ohälsa och beroendeproblematik)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Samarbetet med förvaltningens boendestödjare har ökat. Bland annat genomförs gemensam ärendehandledning i syfte att öka kunskaperna om samsjuklighet för att kunna erbjuda stöd på rätt sätt. De flesta klienter har en samordnad individuell plan (SIP).				

Nämndmål:

Personer med psykisk funktionsnedsättning får insatser av god kvalitet.

◆ Uppfylls delvis

Kvaliteten i all myndighetsutövning säkras genom användning av beprövade utredningsmodeller och uppföljning. För att garantera insatser av god kvalitet upprättas beställning och genomförandeplan i dialog och samverkan med brukaren. Nöjdheten mäts i stadens årliga brukarundersökning.

Förväntat resultat

Brukarna är nöjda med insatsernas utformning.

Kommentar

Under 2016 har arbetet med att tydliggöra beställningarna av insats och säkerställa att vald utförare inkommer med genomförandeplaner prioriterats. Brukarna ska vara delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan och det ska framgå av dokumentet. Vid en intern granskning av 50 slumpvis utvalda ärenden hade 49 en aktuell genomförandeplan. Behovet av en samordnad individuell plan (SIP) vid insatser ifrån flera huvudmän kartläggs alltid av biståndsbedömarna vid möte med nya brukare. Alla brukare som kommer i kontakt med biståndsbedömarna efter ansökan eller anmälan informeras muntligen om anhörigstöd samt får en

skriftlig information om anhörigstöd.

Biståndsbedömarna har haft juridisk handledning av en extern föreläsare under året för kompetensutveckling gällande aktuell juridik inom sitt område.

Svaren på stadens årliga brukarenkät för socialpsykiatri ligger till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet inom både beställarenhet och de olika utförarverksamheterna.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Brukare har en genomförandeplan	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Arbete pågår med att utveckla såväl beställningar av beviljade insatser som uppföljningen av inkomna genomförandeplaner ifrån utförare.				
✓	Brukare med psykisk funktionsnedsättning informeras om anhörigstöd	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningens anhörigkonsulent arbetar med att sprida information om anhörigstöd. Alla brukare som kommer i kontakt med biståndsbedömare informeras muntligt och skriftligt om anhörigstödet. Biståndsbedömarna inom socialpsykiatri, funktionsnedsättning och äldreomsorg har tillsammans arbetat fram en checklista för att säkerställa att eventuellt behov av anhörigstöd upptäcks i alla ärenden. Checklistan används sedan juni 2016 i mötet med brukare.				
✓	Vidareutveckla arbetssätt för personer med samsjuklighet (psykisk ohälsa och beroendeproblematik)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Personer med behov av insatser från flera huvudmän ska få dessa samordnade. Samverkansöverenskommelsen mellan olika aktörer inom landstinget, kriminalvården och förvaltningarna inom Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har uppdaterats. En styrgrupp och en arbetsgrupp, från landstinget och kommunen har regelbundna träffar för att utveckla formerna för samverkan. Behovet av en samordnad individuell plan (SIP) vid insatser ifrån flera huvudmän kartläggs av biståndsbedömarna vid möte med nya brukare. Även rutinen för avvikelsehantering för att säkerställa kvalitetsarbetet har setts över.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen har under 2016 utarbetat ett lokalt utvecklingsprogram med syftet att bland annat långsiktigt öka tryggheten i stadsdelsområdet. Det lokala utvecklingsprogrammet ska även bidra till att stärka den sociala hållbarheten genom att skapa s.k. Community Centers. Det blir en form av stadsdelscenter med olika typer av samlokaliserad service, kafé och lokaler för möten. Förvaltningen planerar att öppna ett första Community Center i slutet av 2017 vid Husby torg. Genom att även öppna upp vissa skolor på kvällstid och under helger, kan lokalerna användas av lokala föreningar, för utbildningar och kulturverksamhet. Enligt förvaltningens uppfattning kan dessa aktiviteter bidra till att öka tryggheten i området.

Det finns sedan tidigare flera verksamheter som syftar till att öka tryggheten. Förvaltningen genomför trygghets- och tillgänglighetsvandringar och har anställda medborgarvärdar, ungdomsvårdar och en fältgrupp som rör sig i stadsdelsområdet. Fältgruppen arbetar förebyggande och uppsökande med ungdomar i området för att motverka missbruk och kriminalitet. Gruppen är också samordnare för områdesgrupper inom Myndigheter i samverkan (MYS).

MYS är ett samarbete mellan skola, polis och förvaltning. Inom ramen för MYS startar ett antivåldprojekt med genusperspektiv i Husby. Syftet med projektet är att utveckla metoder som hindrar våld. Medborgarvärdarnas uppgift är att med sin närvaro bidra till trygghet och att hjälpa invånarna tillrätta. Ungdomsvårdarna ska bidra till ökad trivsel genom att prata med ungdomar och vistas i samma miljöer som dem. Arbetsledaren för medborgar- och ungdomsvårdar är också samordnare för nattvandringar, där föräldrar och andra vuxna deltar. Vidare arbetar en lokal samordnare med att utforma en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism.

Förvaltningen har vid särskilda händelser som inträffat under året satt in extra förstärkning av fältassistenter, medborgarvärdar, ungdomsvårdar och medarbetare på förvaltningens ungdomsverksamheter. Dessa funktioner har haft en viktig roll vid de tillfällen förvaltningen tillhandahållit krisstöd.

Stadsdelsförvaltningen och Rinkeby lokalpolisområdet (Polismyndigheten) har under året arbetat fram en ny samverkansöverenskommelse som kommer att undertecknas i början av 2017. Överenskommelsen innehåller ett antal åtgärdsplaner som parterna tillsammans arbetar med under avtalstiden och där både samordning och det operativa ansvaret är tydligt angivet och fördelat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %			100 %	100 %	100 %	2016
Kommentar Förvaltningen har åtgärdat de sårbarheter som identifierats och som kunnat påverka prioriterade åtaganden negativt.							
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	44 %			48 %	50 %	75 %	2016
Kommentar Under året har det varit osedvanligt många mord i Järvaområdet, vilket kan vara en förklaring till att den upplevda tryggheten minskat. Stadsdelsförvaltningen arbetar med trygghetsarbetet genom medborgarvärdar, ungdomsvårdar, fältassistenter. Förvaltningen genomför dessutom trygghetsvandringar för att göra platser tryggare och säkrare. Vid vandringarna medverkar fastighetsägare, polisen, trafikkontoret och invånare.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	58 %			62 %	64 %	64 %	2016
Kommentar För att öka nöjdheten med skötsel av park- och grönområden har uppföljningen av entreprenörernas arbete intensifierats.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar				
Förvaltningen har medverkat på ett uppstartsmöte med stadens säkerhetsenhet.				
✓	 Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
✓	 Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
En ny öppen mötesplats har öppnat i Akalla under året. Det finns numera en öppen mötesplats för målgruppen i samtliga stadsdelar. De öppna mötesplatserna har i samråd med äldre besökare anordnat aktiviteter som föreläsningar och diskussionsforum. Särskilda aktiviteter har anordnats för finsktalande äldre i samverkan med Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.				

Nämndmål:

Stadsdelsnämndsområdet ska bli tryggare och mer tillgängligt

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen har vid särskilda händelser som inträffat under året satt in extra förstärkning av fältassistenter, medborgarvärdar, ungdomsvärdar och medarbetare på förvaltningens ungdomsverksamheter. Dessa funktioner har haft en viktig roll vid de tillfällen förvaltningen tillhandahållit krisstöd.

Stadsdelsförvaltningen och Rinkeby lokalpolisområdet (Polismyndigheten) har under året arbetat fram en ny samverkansöverenskommelsen som kommer att undertecknas i början av 2017. Överenskommelsen innehåller ett antal åtgärdsplaner som parterna tillsammans arbetar med under avtalstiden och där både samordning och det operativa ansvaret är tydligt angivet och fördelat.

Tillgänglighetsvandring har tillsammans med nämndens råd för funktionshinderfrågor gjorts i Kista galleria, Akalla by och på Akalla torg. Tillgänglighetsvandringarna har protokollförts med text och bild, synpunkter har framförts till ansvarig för de brister som upptäckts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel av befolkningen som känner sig trygga när de går ensamma hem på kvällen i den stadsdel där de bor.	40 %				50 %		2016
Kommentar							
Under året har det varit osedvanligt många mord i Järvaområdet, vilket kan vara en förklaring till att den upplevda tryggheten minskat. Stadsdelsförvaltningen arbetar med trygghetsarbetet genom medborgarvärdar, ungdomsvärdar, fältassistenter. Förvaltningen genomför dessutom trygghetsvandringar för att göra platser tryggare och säkrare. Vid vandringarna medverkar fastighetsägare, polisen, trafikkontoret och medborgare.							
● Andel krisutryckningar där krisledning är aktiverad och på plats senast tre timmar efter utlarmning.	100 %				100 %		2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Arbetsgrupperna inom Järva-Andan ska genomföra minst 20 möten per år till vilka boende och verksamma, föreningar och myndigheter bjuds in. Mötena syftar till att öka delaktigheten i frågor som rör trygghet, utbildning och arbete. Mötena syftar också till att fånga upp idéer om ungdomars fritid och framtid.	2013-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Järvaandans arbetsgrupper har under årets åtta första månader genomfört ca 20 sammankomster samt genomfört ca 208 utsättningsmöten för goda krafter.			
	Metoder och arbetssätt för nattvandring i stadsdelsnämndsområdet utarbetas	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Metoder och arbetssätt för nattvandring i stadsdelsområdet har utarbetats och implementerats i verksamheten.			
	Parkplanen ska ligga till grund för ökad delaktighet för invånarna i planeringen av stadsmiljön.	2014-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Parkplanen ligger till grund för de samråd förvaltningen planerar att bjuda in till om parkupprustningar i stadsdelsområdet.			
	Parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. (Program för delaktighet).	2014-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Arbetet med att göra parkbänkar och området runt dem lättillgängligt har fortsatt under året. Parkvägar underhålls kontinuerligt för att vara tillgängliga.			
	Säkerställa tillgängligheten i stadsdelsområdets lekplatser. (Program för delaktighet).	2013-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Förvaltningen säkerställer tillgängligheten i stadsdelsområdets lekparker genom täta inspektioner och åtgärder.			
	Ta fram tillgänglig och lättläst kommunikation och information. (Program för delaktighet).	2015-11-17	2017-12-31	
	Kommentar I informationsmaterial för brukare används i första hand lättläst svenska. Beroende på målgrupp kan också översättning ske till andra språk.			
	Tillgänglighetsvandringar ska genomföras vid tre tillfällen per år i samråd med rådet för funktionshinderfrågor (Program för delaktighet)	2015-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Tillgänglighetsvandring har tillsammans med nämndens råd för funktionshinderfrågor gjorts i Kista galleria, Akalla by och på Akalla torg. Tillgänglighetsvandringarna har protokollförts med text och bild, synpunkter har framförts till ansvarig för de brister som upptäckts.			
	Tre trygghetsvandringar ska genomföras under året. En på våren, en på hösten och en på vintern. Vandringarna ska följas upp.	2013-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Fyra trygghetsvandringar har genomförts under perioden januari till och med december.			
	Tydlig skyltning av förvaltningens verksamhetslokaler. (Program för delaktighet).	2016-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Flera av förvaltningens förskolor har saknat fasadskyltar och de skyltar som har funnits blev inaktuella när staden införde ny grafisk profil i maj 2013 och beslutade om ny namnstandard i oktober 2015. Under 2015 fick 20 av stadsdelsområdets 32 förskolor nya namnskyltar och under 2016 fick de 12 återstående skyltar.			

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Utforma publika lokaler så att alla besökare ska känna sig välkomna, ha lätt att orientera sig och ta del av förvaltningens information i samtal, tryckt material och digitala skärmar. (Program för delaktighet).	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Kommunikations- och bemötandeperspektiv är vägledande i utformningen av nya lokaler samt vid översyn av befintliga lokaler, t.ex förvaltningshusets reception.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Kommentar

En gruppboende (LSS) i Kista Torn, med sex lägenheter har färdigställts. Under april månad flyttade de första fyra brukarna in i sina nya lägenheter.

Planering pågår för utbyggnad av grupp- och serviceboende inom både LSS och SoL i alla nybyggnadsprojekt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6			0	6	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	12			6	0	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnen och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Stadsdelsnämnden bidrar i utredningsarbetet om tillgången på bostäder med särskild service.				
 	Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Översyn har genomförts i form av den boendeplanering för region Västerort som sammanställs och analyseras årligen.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Stadsdelsnämnden bevakar att prövning sker i alla nybyggnadsprojekt i stadsdelsområdet.				
✓	Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31	
Analys				
Översynen har genomförts i form av den boendeplanering för region Västerort som sammanställs och analyseras årligen.				

Nämndmål:

Det byggs bostäder med särskild service i Rinkeby-Kista

● Uppfylls helt

Behovet av grupp- och servicebostäder är stort i hela staden. Förvaltningen kommer att bevaka behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning i samband med planeringsmöten för bostadsexploateringar i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Antalet bostäder med särskild service ökar.

Kommentar

En gruppboende (LSS) i Kista Torn, med sex lägenheter, färdigställdes under våren.

Planering pågår för utbyggnad av grupp- och servicebostäder inom både LSS och SoL. Byggnation har påbörjats för uppförande av servicebostäder enligt LSS i Rinkeby, beräknad inflytt hösten 2017. I Kista Äng, planeras en gruppboende med särskild service att uppföras för personer med psykisk funktionsnedsättning och inflyttning beräknas ske 2019.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	I samband med planeringsmöten för bostadsexploateringar ska förvaltningen bevaka behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen prioriterar vid planeringsmöten för bostadsexploatering att bevaka behovet av bostäder till personer med funktionsnedsättning.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningens ungdomsgårdar (10-15 år) och träffpunkter (16-19 år) har haft öppet under lov, kvällar och helger och har erbjudit alla i målgruppen ett varierat utbud av kultur- och idrottsaktiviteter samt läger och utflykter under lov. Vissa av aktiviteterna har arrangerats i egen regi och andra i samverkan med föreningar. Ungdomsgården Electric är öppen för ungdomar och unga vuxna 12-24 år med funktionsnedsättning.

Under sommaren har förvaltningen arrangerat storbildsvisning av vissa matcher i fotbolls-EM och damernas fotbollsfinal i OS på torgen i både Rinkeby och Husby. Förvaltningen har även inlett ett arbete med att utveckla olika former för "organiserad" spontanidrott.

Tillsammans med idrottsförvaltningen och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har gemensamma idrotts-satsningar i Järvaområdet som riktar sig till icke-föreningsaktiva ungdomar med fokus på flickor i åldern 10-17 år samt ungdomar med funktionsnedsättning, genomförts.

Inom ramen för satsningen har Streetstars, en ideell förening som bland annat engagerar barn och ungdomar i olika dansrelaterade projekt och utbildningar, haft dans för flickor i åldern 13-16 år på Husby ungdomsgård.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	78,78 %	81,27 %	76,82 %	81,73 %	77 %	77 %	2016
Kommentar Indikatorresultatet grundas på en av staden centralt framtagen enkät som under året genomfördes med elever i åk 5, åk 8 och gymnasieskolan i Rinkeby-Kista stadsdelsområde. Enkät svar från 556 elever registrerades.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen inventerar och följer upp verksamheter som bedrivs inom ramen för "fritid för alla". Förvaltningen driver ungdomsgården Electric, som är öppen för ungdomar och unga vuxna 12-24 år med funktionsnedsättning. Samtliga lovprogram har innehållit riktade aktiviteter till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och utformades med hjälp av pictogram.				

Nämndmål:

Alla barn och ungdomar ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningens ungdomsgårdar och träffpunkter har öppat under lov, kvällar och helger och erbjuder ett varierat utbud av kultur- och idrottsaktiviteter samt läger, utflykter och dagkollo under lov. Detta sker ofta i samverkan med föreningar. Verksamheterna planeras utifrån ungdomars egna villkor och enligt deras egna önskemål. Ungdomsverksamheterna deltar i det nationella nätverket Kvalitet och Kompetens i Samverkan (KEKS). Förvaltningen ingår även i nätverket "Fritid för alla".

En projektledare utreder, tillsammans med flickor i stadsdelsområdet och i samverkan med medarbetare från ungdomsverksamheterna, frågan om mötesplatser och stärkt organisering bland flickor.

Förväntat resultat

Alla barn och ungdomar, oavsett kön, etnicitet, religion, sexuell läggning, funktionsförmåga, könsidentitet och könsuttryck, har samma möjligheter att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet. Flickor deltar i större utsträckning i ungdomsverksamheternas aktiviteter.

Kommentar

Stadsdelsnämnden tilldelades inför sommaren ett statligt sommarlovsstöd. Förvaltningens ungdomsverksamheter har därmed kunnat erbjuda barn och ungdomar ett brett och varierat utbud av sommarlovsaktiviteter. Förvaltningen har också i större utsträckning än tidigare kunnat satsa på riktade verksamheter och utflykter för flickor och ungdomar med funktionsnedsättning. Samtliga aktiviteter har varit kostnadsfria. Några exempel är: sommarläger på Gotland för cirka trettio ungdomar, friluftsläger till Norrtälje skärgård med tio deltagande ungdomar samt ett stort antal bussutflykter till djurparker som Kolmården, Furuvik och Eskilstuna ZOO. Bland övriga dagsutflykter kan nämnas: Waxholmskastellet, äventyrsbad i Västerås, fiskeutflykter, Gröna Lund, paintball och dagkollo till Kärsön och Lovön m.m.

Satsningar på flickor fortsätter. Förvaltningen utreder frågan om mötesplatser och flickors organisering och utredningen beräknas vara klar under 2017. En ungdomsdriven plattform "Formation" för flickor mellan 13-19 år har skapats. Plattformen verkar för stärkt organisering och är ett nätverk för utbyte av erfarenheter, inspiration och information om olika påverkansmöjligheter. Ungdomsverksamheterna har arrangerat tjej- respektive killkvällar/forum, där bland annat frågor om normkritik och diskriminerande strukturer berörts. I december deltog förvaltningen, tillsammans med Fryshuset, i en ungdomsdriven tjejmässa för flickor i åldern 15-20 år.

Renoveringen av Rinkeby ungdomsgård är slutförd.

Parkleken Rinken har tillgänglighetsanpassats och kan nu erbjuda parklek för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Förvaltningen är också fortsatt aktiv inom nätverket "Fritid för alla" och har bland annat deltagit i fritidsmässan minfritid.nu som ägde rum på Satelliten i Sollentuna i maj. Där gavs barn och ungdomar med extra stöd möjlighet att prova på olika

fritidsaktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besöker träffpunkterna	30,95 %				35 %		VB 2016
Kommentar Indikatorn baseras på besöksstatistik från Ungdomens Hus och Reactor. Ungdomens Hus har under 2016 haft totalt 27 214 besökare, varav 6840 flickor . Reactor har under samma period haft totalt 11753 besökare, varav 3102 flickor . Förvaltningen utreder frågan om mötesplatser och flickors organisering. I uppdraget ingår att identifiera och kartlägga faktorer som påverkar flickornas närvaro och delaktighet i ungdomsverksamheterna. Arbetet ska leda fram till en övergripande strategi för stärkt organisering bland flickor och en handlingsplan för hur stadsdelsförvaltningen ska gå tillväga för att en större andel flickor varaktigt ska besöka och vara delaktiga i stadsdelsområdets befintliga mötesplatser eller i formandet av nya mötesplatser. Utredningen beräknas vara klar under 2017, och flickor i stadsdelsområdet är delaktiga i utredningsarbetet.							
 Andel flickor som besöker ungdomsgårdarna	21,18 %				35 %		VB 2016
Kommentar Indikatorn baseras på besöksstatistik från ungdomsgårdarna i Rinkeby, Husby, Akalla och Kista. Statistik uppdelat per ungdomsgård: Rinkeby Ungdomsgård totalt 11 150 besökare, varav 2097 flickor . Husby Ungdomsgård totalt 13 649 besökare, varav 2574 flickor . Akalla ungdomsgård totalt 13 831 besökare, varav 2030 flickor . Kista ungdomsgård totalt 11 653 besökare, varav 3951 flickor . Som nämns ovan utreder förvaltningen frågan om mötesplatser och flickors organisering. Ungdomsgårdarna kommer från och med årsskiftet genomföra en satsning med aktiv rekrytering dagtid.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen utreder möjligheterna att öppna en parklek i Husby	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Utredningen pågår.				
	I lovprogram ska aktiviteter erbjudas för barn och ungdomar med funktionsnedsättning (Program för delaktighet)	2012-01-01	2017-12-31	
Kommentar Lovprogram med aktiviteter för ungdomar med funktionsnedsättning har genomförts i förvaltningens verksamheter under alla skollov. Under sommaren anordnades en särskild bussresa för målgruppen till Eskilstuna Zoo. Ett läger för ungdomar med funktionsnedsättningar har också genomförts av Ungdomsgården Electric. Verksamhet (dagkollo) för funktionsnedsatta har pågått under tre dagar på Parkleken Rinken. I förvaltningens informationsmaterial och lovaffischer används pictogram.				
	Järva ungdomsmottagning utbildar medarbetare på ungdomsgårdarna i HBTQ-frågor.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Medarbetare har under hösten deltagit i en utbildning i HBTQ-frågor. Utbildningen arrangerades av KEKS-nätverket ("Kvalitet och Kompetens i Samverkan") och hölls av medarbetare från Järva ungdomsmottagning.				
	Kompetensutveckling för fritidsledare och ungdokumentproducenter (Program för delaktighet)	2013-01-01	2016-12-31	
Kommentar En metodgrupp med representanter från ungdomsgårdar, träffpunkter samt från Parkleken Rinken träffas regelbundet för erfarenhetsutbyte och diskussioner.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kvotering till utflykter, läger och vissa aktiviteter för att nå ett mer jämställt deltagande.	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Kvotering har skett till de flesta aktiviteter, resor och utflyktsmål under skolloven, i syfte att uppnå en jämn fördelning av platser för flickor och pojkar. Några aktiviteter och resor har dock varit riktade enbart till flickor. Exempelvis anordades lägerresa för flickor till Norrköping, resor med destination Kolmården och Kokpunkten i Västerås samt en studieresa till Göteborg där flickorna bl. a. fick besöka ungdomsverksamheter i Angered.				
	Mötesplatser anpassas efter de besökandes förutsättningar (Program för delaktighet)	2012-01-01	2016-12-31	
Kommentar Ungdomsverksamheterna gör en självskattning och tillämpar stadens modell för självskattning av tillgänglighet i stadens lokaler.				
	Samverkan med föreningar som arbetar med barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska utvecklas (Program för delaktighet)	2012-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fortsatt samverkan sker med bland andra Kista SC och Ung-24/7. Andra föreningar får information om möjligheterna till samverkan och hjälp att starta egen verksamhet för målgruppen. Förvaltningens lovprogram har distribuerats i ett brett nätverk.				
	Ungdomsgårdar och träffpunkter arrangerar Tjejforum/Tjejkvällar en gång i veckan.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Tjejforum har arrangerats på måndagar på Rinkeby ungdomsgård och på torsdagar på Husby ungdomsgård. Akalla ungdomsgård har haft tjejkvällar varje onsdag. Inom ramen för tjejforum har flickor bland annat erbjudits att delta i retorikutbildning, workshop i mänskliga rättigheter och teaterbesök. Deltagarna i tjejforum har också, tillsammans med ledare, besökt Göteborgs stad för att berätta om tjejforums koncept och innehåll. Träffpunkterna i Rinkeby och i Husby har haft tjejkvällar på måndagar.				
	Ungdomsgårdarna arrangerar Killforum/Killkväll en gång per vecka	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Killforum har arrangerats på tisdagar på Rinkeby ungdomsgård och på Akalla ungdomsgård har det varit killkvällar på torsdagar. Vid träffarna har bl. a. frågor om maskulinitetsnormer och normkritik lyfts.				
	Översyn av ungdomsverksamheternas tillgänglighet genomförs i syfte att kunna erbjuda en naturlig mötesplats även för ensamkommande barn	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fritidsledare med bred språkkompetens har anställts. Särskilda aktiviteter för målgruppen har genomförts, samtidigt som ungdomsverksamheterna har arbetat med att inkludera målgruppen i ordinarie verksamhet.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylles helt

Kommentar

Förvaltningen har under alla skollov erbjudit varierande lov- och kulturaktiviteter för barn och ungdomar. Inför varje skollov har lovprogrammet annonserats i lokaltidningen och affischerats i området. Inför sommaren producerades, i samverkan med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, en sommarlovsbroschyr.

Förskolebarnen har fått ta del av mer än ett professionellt kulturprogram per termin.

Förvaltningen har deltagit i förberedelserna och genomförandet av flera ungdomsdrivna festivaler så som 164-festivalen, Husbyfestivalen, Tjejmässan och United Hoodz. Förvaltningen har också gett stöd till bl. a. Husbygårdsdagen, nationaldagsfirandet på Rinkeby torg och i Akalla by och Järva filmfestival. Under höstterminen samarbetade förvaltningen tillsammans med Mittiprickteatern, som i Kulturskolans lokaler i Husby erbjöd barn och deras familjer ett antal olika professionella teaterföreställningar.

I samarbete med kulturförvaltningen uppmärksammades att Stockholm firade Eurovision och flera riktade aktiviteter ägde rum i området så som funkisdisco, eurovisionfika och ungdomskonserter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter 				76,3 %	72 %	72 %	2016
Kommentar							
Utfall för indikatorn saknas.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.		2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen ingår i ett stadsövergripande nätverk med andra kultureksekreterare samt företrädare för kulturförvaltningen. Nätverket har träffats regelbundet.				

Nämndmål:

Alla barn, ungdomar och äldre har god tillgång till konst- och kulturupplevelser och ges möjlighet till eget skapande

 Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar utifrån "Kultur i ögonhöjd", Stockholm stads program för barn- och ungdomskultur. Utgångspunkten är en kultursyn som involverar och erkänner alla barns olika erfarenheter och bakgrund samt uppmuntrar barn och ungdomar att ta del av konstnärliga uttryck och kultur. Stadsdelsförvaltningen samverkar även med det lokala kulturlivet.

Förväntat resultat

Alla barn, ungdomar och äldre, oavsett förutsättningar, har möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Alla barn och ungdomar erbjuds ett varierat kulturutbud under skolloven.	2016-01-01	2017-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Under samtliga skollov (sport-, påsk-, sommar-, höst- och jullov) har förvaltningen arrangerat ett rikt utbud av kulturaktiviteter riktade till barn och ungdomar. Kulturprogrammen har presenterat i annonser i lokaltidningen, affischer och på webben. Kulturprogrammen har ägt rum i förvaltningens öppna fritidslokaler och i samarbete med lokala aktörer såsom Husby Konst och Hantverksförening, Akalla by, Eggeby Gård, Berättarministeriet, Fryshuset, Kista ungdomsgård/KFUM-gården, Svenska Bostäder, Kulturskolan och biblioteken i stadsdelområdet. Sommarlovsaktiviteterna presenterades i en sommarlovsbro-schyr. Förvaltningen fortsätter att arrangera särskilda kulturaktiviteter som riktar sig till ungdomar med behov av extra stöd och kulturaktiviteter adresserade enbart till flickor.</p> <p>I samarbete med Mittiprickteatern, Parkteatern, Husby Gård och feriearbetande ungdomar spelade barn och ungdomar tillsammans med både professionella skådespelare och amatörer utomhusteater under två veckor.</p> <p>Under samtliga skollov har förvaltningen samverkat med Husby Konst och Hantverksförening som erbjudit öppna konstverk-städer för barn och ungdomar.</p>				
	Förskolebarnen tar del av minst ett professionellt kulturprogram per termin	2016-01-01	2017-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har en barnkulturgrupp som leds av kultursekreteraren med representanter från kommunal och enskilt driven förskola samt barnbibliotekarie från områdets tre bibliotek. Barnkulturgruppen har haft fyra möten under året samt deltagit på två olika utbudsdagar. Totalt har 6000 förskolebarn deltagit på 87 föreställningar som spelats av 11 olika kulturgrupper under året.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 teaterföreställningar "Barbie-Nils och pistolproblemet" av Teater Barbara. Föreställningen spelade på Kista bibliotek och i Rinkeby Folkets Hus. Totalt 500 barn i åldern 5-6 år deltog. • 21 teaterföreställningar "Vad händer nu?!" av Mittiprickteatern. Föreställningen spelades i Rinkeby Folkets hus och på Husby Gård. Totalt 1260 barn i åldern 3-6 år deltog • 8 dansföreställningar "And then...och sen" av Claire Parsons Co. Föreställningen visades i Rinkeby Folkets Hus. Totalt 400 barn i åldern 5-6 år deltog. • 2 dansföreställningar "Kapsel" av Bevis. Föreställningen gavs i Kista bibliotek. Totalt 100 barn i åldern 4-6 år deltog. • 8 nycirkusföreställningar "Tvärslöjd" av Kompani Giraff. Föreställningarna spelade på Kista bibliotek. Totalt 400 barn i åldern 3-6 år deltog. • 2 utomhusföreställningar "Krasch" av Dockteatern Tittut. Föreställningarna spelades i Hinderstorpsparken och vid Husby Gård. Totalt 800 barn i åldern 1-6 år deltog. • 4 teaterföreställningar i samarbete med Järva Folkets Park spelades på Eggeby Gård. Totalt 400 barn i åldern 3-6 år deltog. • 10 teaterföreställningar "Kanel & Kanin" av Dockteatern Tittut. Föreställningarna spelade i Rinkeby Folkets Hus, Husby Träff och Akalla by. Totalt 600 barn i åldern 2-3 år deltog. • 8 föreställningar av musikalen "Babblarna". Föreställningarna spelade i Rinkeby Folkets Hus och på Husby Träff. Totalt 800 barn i åldern 2-3 år från den kommunala förskolan deltog. • 10 föreställningar "Kalevalaskåpet" av Teater Slava. Föreställningarna spelade på Rinkeby Folkets Hus och Kista bibliotek. Totalt 600 barn i åldern 4-5 år deltog. • 4 dansföreställningar "Hallå Baby" av Minna Krook spelade på Öppna förskolan i Rinkeby och Husby. Totalt 100 bebisar från 6 månader deltog. <p>I samarbete med Mittiprickteatern har förskolorna deltagit i manusarbete. Totalt tio möten med den fria teatergruppen Mittiprickteatern och förskolebarn i området har ägt rum.</p> <p>Utöver detta har förskolebarnen erbjudits sagor på olika språk och minibio på områdets tre bibliotek. Parkteatern har gästade området och spelat 8 teaterföreställningar. De kommunala förskolorna har samarbetet med TURteatern som gästspelat på förskolegårdar.</p>				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Professionella kulturupplevelser arrangeras i stadsdelsområdets parklek	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Under samtliga skollov har professionella kulturupplevelser arrangerats på Parkleken Rinken för barn. Kulturgrupper som har uppträtt är bland annat: Vattenmannen och Speed, Dotterbolaget och Teater Amusé Varité. Husby Konst & Hantverksförening har arrangerat en tillfällig Art Camp, Rieko har demonstrerat origami och SkrotNisse & PlåtJohan har haft musik- och instrumentverkstäder. I samarbete med Parkteatern har teaterföreställningar spelats i Parkleken under sommaren.				
	Professionella kulturupplevelser arrangeras på vård- och omsorgsboenden och servicehus för äldre	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Under året har ett arbete påbörjats för att utveckla rutiner för ett långsiktigt kulturarbete på Kista servicehus. Två bussutflykter har anordnats där boende fått ta del av kulturarrangemang. Sex olika artistuppträdande har ägt rum på Kista servicehus och i samarbete med Kista världsmusikfestival arrangerades två olika konserter. På Kista servicehus har en referensgrupp bildats som bidragit med manusarbete till den lokala teatergruppen RATS.				
	Riktade kulturinslag för ungdomar med funktionsnedsättning (Program för delaktighet)	2015-01-01	2017-12-31	
Kommentar Förvaltningen har under samtliga skollov arrangerat minst en kulturaktivitet per lov som riktat sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning. I samband med Eurovision Song Contest anordnade förvaltningen fest med showgruppen Waterloo. Även andra kulturaktiviteter som fångade målgruppens intresse har förekommit. Pictogram används i förvaltningens lovaffischer.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen har utvecklat arbetet med genomförandeplaner. Exempelvis har utbildningsinsatser genomförts för att öka medarbetarnas kunskap om genomförandeplaner. Arbetet fortsätter under 2017 och utvärderas löpande.

Förvaltningen har under året förbättrat kontinuiteten i bemanningen hos äldre med hemtjänstinsatser. Bakgrunden är att det finns svårigheter att säkerställa hög kontinuitet utifrån schemaläggningssystemet samtliga utförare ska använda sig av. Genom nya rutiner har bättre förutsättningar för schemaläggning skapats. Resultatet för 2016 visar trots det att kontinuiteten i bemanningen är ett utvecklingsområde.

Förvaltningen har genomfört kompetenshöjande insatser om jämställdhet och om att möta människor med rättshaveristiskt beteende. Utifrån genomförda utbildningsinsatser dras slutsatsen att det behöver utarbetas metoder och arbetssätt som säkerställer att kunskapen omsätts i praktiken och att medarbetare arbetar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens deltagande i EU-projektet DigIt har möjliggjort att utbildning om digitalisering påbörjats för att utveckla äldres och medarbetares kunskaper om digital teknik. En medarbetare har anställts med ansvar för planering och utveckling av nämnda utbildningsinsatser. Flera medarbetare har deltagit i cirkelledarutbildningar för att kunna leda verksamhet-

ens fortsatta kompetensutveckling inom området. För att möjliggöra detta har förvaltningen prioriterat att skapa förutsättningar för att utbildning ska vara lättillgänglig. Exempelvis har en lokal utbildningssal iordningställt på Kista servicehus. När utbildningssalen inte används för utbildningar kommer salen fungera som biograf för äldre och deras anhöriga. Det finns även planer att erbjuda förskolor i stadsdelsområdet möjlighet att använda lokalen dagtid.

Äldreomsorgens medarbetare har haft möjlighet att delta i flera hälsofrämjande aktiviteter under 2016. En satsning genomfördes tillsammans med förskoleverksamhetens medarbetare under augusti och september. En utvärdering av satsningen visade att arbetsgivaren bör utreda möjligheterna för fler friskvårdsaktiviteter på schemalagd arbetstid. Detta baseras även på att friskvårdstimme och andra insatser idag främst kommer redan aktiva medarbetare till del och således inte leder till den förmodade positiva effekt på såväl arbetsglädje som minskad sjukfrånvaro som frekventa hälsoaktiviteter tros ge. Under 2017 kommer samtliga medarbetare inom äldreomsorgen ges utökade möjligheter att på arbetstid delta i hälsofrämjande aktiviteter. En kartläggning över möjliga metoder att mäta effekterna av detta är under genomförande.

Under året har delar av verksamheten haft svårigheter att rekrytera biståndshandläggare. Med anledning av detta har en konsult anlåtits från och med oktober. Staden har tagit fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för yrkesgruppen. Förvaltningen följer stadens rekommendationer utifrån handlingsplanen. Kommande år kommer arbetet med att fortsätta skapa incitament för socionomer att söka sig till, och vilja stanna i, förvaltningen fortsätta. Som stöd i arbetet ska en lokal handlingsplan utformas.

Förvaltningen har under året ökat sin externa marknadsföring bland annat genom annonsering i lokalpress och öppna informationskvällar. Då delar av äldreomsorgen är konkurrensutsatt syftar marknadsföringen både till att tilltala nya brukare och kunder, och att informera om vilka verksamheter som drivs inom ramen för uppdraget. Under året har ett internt nyhetsbrev med centrala och lokala frågor om äldreomsorg lanserats. Nyhetsbrevet är en konsekvens av att majoriteten av medarbetarna inte använder dator och läser intranätet under sin arbetstid, samtidigt som det finns ett behov att lyfta övergripande verksamhetsfrågor. Nyhetsbrevet har genererat positiv feedback, dock är avsikten att behovet av ett fysiskt brev ska minska då fler medarbetares kunskaper om digitalisering ökar.

Sista delen av året har verksamheten påbörjat rekrytering av två chefstjänster.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsböende	100 %			100 %	95 %	95 %	2016
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	90 %	45 %	55 %	90 %	95 %	95 %	2016
Kommentar							
Resultatet är detsamma som 2015 men är en minskning sedan 2014. En trolig förklaring är att målgruppen, som består av äldre med demens, inte är de som besvarar enkäten vilket i stället görs av anhöriga. En slutsats är att enheten med fördel kan utveckla och stärka kommunikationen med anhöriga i syfte att informera om verksamheten. Svarsfrekvensen är 55% för år 2016. Detta leder till svårigheter att se trender i resultatet.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	81 %			82 %	86 %	86 %	2016
Kommentar Resultatet representerar både privat och kommunal hemtjänst. Fortsatt utvärdering av förvaltningens egen verksamhet kommer göras i syfte att identifiera vilka områden som går att härleda till kommunal verksamhet för att därigenom vidta förbättringsåtgärder.							
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	74 %	77 %	73 %	74 %	85 %	85 %	2016
Kommentar Resultatet är oförändrat från 2015 och kommer att analyseras i syfte att vidta förbättringsåtgärder.							
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	5,5			11,37	10	Max10 personer	2016
Kommentar Resultatet från föregående år skiljer sig markant då det i år funnits tillgång till samtliga utförarens uppgifter om kontinuitet. Då många privata utförare i stor utsträckning enbart haft anhörig- och objektsanställningar; vilket innebär att den äldre träffar endast en person, leder det till att det totala värdet om kontinuitet är lågt. För utförarenheten som bedriver kommunal hemtjänst har värdet gått upp till 12,8 personer jämfört med förra året. Det finns ingen tydlig orsak till uppgången då enheten arbetat med att förbättra kontinuiteten under året. En fördjupad analys av resultatet genomförs inom kort för att främja för att rätt åtgärder vidtas på goda grunder.							
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	67 %	74 %	64 %	65 %	70 %	70 %	2016
Kommentar Baserat på att resultatet för indikatorn legat under årsmålet de senaste åren kommer verksamheten under 2017 att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare som hanterar kost i sitt arbete. Utbildningen ska vara både teoretisk och praktisk i syfte att öka de äldres totala upplevelse av måltidssituationen.							
  Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	79 %	88 %	84 %	85 %	85 %	2016
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	82 %	85 %	80 %	82 %	84 %	84 %	2016
Kommentar En analys kommer att göras av resultatet och åtgärder vidtas.							
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	83 %	94 %	76 %	85 %	90 %	90 %	2016
Kommentar Enheten kommer att analysera resultatet och genomföra förbättringsåtgärder. Det kan konstateras en svårighet i att tolka resultatet som rör verksamhet i egen regi då det utgörs av svar från boende från stadsdelsområdets samtliga vård- och omsorgsboenden.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	 Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Arbetet med att ta fram rutiner har påbörjats och fortsätter under 2017.				
✓	 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Samtliga äldre som ingår i målgruppen har varit registrerade i de aktuella registren under året.				
✓	 Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Anhöriga och närstående som hjälper äldre erbjuds stöd

● Uppfylls helt

Anhöriga som hjälper den äldre erbjuds information, hjälp och stöd i ett tidigt skede i syfte att minska deras fysiska och psykiska belastning. Den anhörige ska genom stödet få en förbättrad livssituation och löpa mindre risk för egen ohälsa. Anhörigstödet ska vara förebyggande och genom personliga lösningar bidra till ökad livskvalitet både för den anhörige och den äldre.

Förväntat resultat

Ökad livskvalitet för anhöriga som hjälper äldre.

Kommentar

Under året har en samverkansrutin mellan äldreomsorgens beställarenhet och förvaltningens anhörigkonsulent tagits fram. I kontakt med brukare och anhöriga informeras om möjligheten till anhörigstöd. Det behöver kartläggas hur omfattande behovet av anhörigstöd för närstående till äldre är, samt vilken typ av insatser som efterfrågas.

Anhörigkonsumenten har ett samarbete med PRO, Pensionärernas riksorganisation, och närvarar vid lokalföreningens möten en gång i månaden. Anhörigkonsumenten har även erbjudit webb-utbildning för utförarenheter inom äldreomsorg gällande rutiner för anhörigperspektiv. Det har även hållits en workshop om anhörigstöd och samverkan för personal som deltar i demensprojektet. Under året har anhöriggrupper/träffar erbjudits gällande demens och stroke samt en filmvisning gällande demenssjukdom.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel anhöriga till personer med äldreomsorg som är nöjda med det stöd de själva får	100 %				70 %		2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Utveckla anhörigstödet i samarbete med förvaltningens anhörigkonsulent	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Rutiner har tagits fram mellan anhörigkonsulent och beställarenhet under året och implementering har påbörjats.				

Nämndmål:

Den kommunala hälso- och sjukvården är säker, trygg, tillgänglig och av god kvalitet

 Uppfylls helt

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig arbetsterapeut (MAR) har det övergripande ansvaret för hälso- och sjukvård samt rehabilitering i de särskilda boendena och i dagverksamheten. Hälso- och sjukvårdspersonalen på de särskilda boendena arbetar förebyggande för att minimera risker för fall, undernäring och trycksår genom att använda standardiserade mätinstrument. Utifrån resultat och analys ska åtgärder vidtas och effekter följas upp.

Förväntat resultat

Hälso- och sjukvården inom de särskilda boendeformerna och dagverksamheten är säker och av god kvalitet och riskbedömningar genomförs planenligt. De äldre har lätt att komma i kontakt med den kommunala hälso- och sjukvården.

Kommentar

Under året har enheten utökat tillgänglighet och närvaro på förvaltningens öppna mötesplatser för äldre.

Det system med kvalitetsindikatorer som togs fram under 2015 har implementeras i alla delar av den kommunala hälso- och sjukvården.

Uppföljning av den kommunala hälso- och sjukvården har genomförts utifrån gällande rutiner och riktlinjer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre i vård- och omsorgsboende registrerade i Palliativa registret.	100 %				90 %		2016
 Andel äldre i vård- och omsorgsboende registrerade i Senior Alert	100 %				90 %		2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Säkerställa att registrering utvecklas i registret för Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Under året har rutiner formulerats för att säkerställa att registrering görs. Inga avvikelser har rapporterats.				
	Utveckla kunskapen hos medarbetare inom hemtjänst och vid äldreboenden om syn- och hörselhjälpmedel	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Utbildning har genomförts under året. Utbildning kommer fortsätta under 2017 då behovet kvarstår hos medarbetarna.				

Nämndmål:

Äldre får god service, vård och omsorg och kan påverka insatsernas utformning

 Uppfylls helt

Äldreomsorgens verksamheter ska präglas av hög kvalitet vilket säkerställs genom att den äldre har inflytande, är självbestämmande och känner trygghet. De äldre ska ges information om den hjälp och det stöd som finns att få. Förebyggande insatser ska främja den äldres livskvalitet. De äldre ska bemötas med professionalitet, kunskap och respekt. Äldreomsorgens medarbetare besitter kompetens, yrkesetik och engagemang vilket ska återspeglas i den vård och omsorg som ges. Äldreomsorgen ska vara jämställd och behovet ska styra den hjälp som den äldre får.

Förväntat resultat

De äldre är nöjda med den service, vård och omsorg som ges och är delaktiga i planering och utformning av insatser som rör dem.

Kommentar

Under perioden har äldre getts möjlighet att i större utsträckning än tidigare påverka insatsernas utformning genom att arbetet med genomförandeplaner utvecklats. Kompetensutveckling hos medarbetare samt ändrade arbetssätt har ökat äldres möjlighet till delaktighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs	73 %				74 %		2016
Kommentar Resultatet är lägre än årsmålet. Då resultatet baseras på svar från samtliga vård- och omsorgsboenden i stadsdelsområdet finns det en svårighet att identifiera vad som kan härledas till förvaltningens egen verksamhet. En analys av resultatet kommer göras för att se över huruvida förvaltningen bör ändra rutiner och arbetssätt i syfte att fler äldre ska ha en direkt påverkan på det stöd och den hjälp de tar del av.							
Andel äldre med hemtjänst som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs	85 %				75 %		2016
Andel äldre som upplever att de får ett gott bemötande av hemtjänsten	94 %				92 %		2016
Andel äldre som upplever att de får ett gott bemötande av äldreomsorgens biståndshandläggare	83,33 %				95 %		2016
Kommentar Svarsfrekvensen är hög men antalet informanter är få. Resultatet är därför svårt att dra några generella slutsatser från. Indikatorn utgår för 2017 då staden har en liknande indikator.							
Andel äldre som upplever att de får ett gott bemötande på sitt boende	93 %				90 %		2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Aktiviteter som anordnas vid boenden ska utformas så att äldre som deltar kan göra det oavsett fysiska förutsättningar (Program för delaktighet)	2014-01-01	2016-12-31	
Kommentar Alla äldre har erbjudits möjlighet att delta i aktiviteter, och vid behov fått stöd och hjälp för att delta.				
	Frivilligorganisationer och öppna mötesplatser för äldre ska stödjas och samarbetet utvecklas.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen har under perioden annonserat om utbudet på de öppna mötesplatserna. Ett utvecklingsarbete har påbörjats under året och kommer att fortsätta 2017.				
	Implementering av Stockholms stads värdegrund och värdighetsgarantier ska fortsätta inom alla verksamheter	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Implementering av värdegrunden har genomförts planenligt under året.				
	Stadsdelsförvaltningen ska under året erbjuda dagsutflykter för äldre med fokus på sociala och kulturella aktiviteter	2015-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar Under året har flera kulturbesök genomförts, bland annat på museum.				
	Undersöka det generella behovet av vidareutbildningsinsatser för att höja kompetensen inom äldreomsorgen och föreslå åtgärdsprogram.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Behovet av kompetensutveckling har kartlagts under året. Baserat på det har utbildningsinsatser genomförts med fokus på jämställdhet och digitalisering.				
	Vid inflyttning i servicehus, inom hemtjänsten och vid förändrad funktion ska en genomgång av bostadens anpassning göras utifrån den äldres behov. (Program för delaktighet)	2014-01-01	2016-12-31	
Kommentar Under året har anpassning vid inflyttning gjorts enligt gällande rutiner.				
	Äldre ska ges möjlighet att bli mer delaktiga i sina genomförandeplaner.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Under året har medarbetare med kontaktpersonsuppdrag deltagit i utbildning om hur äldre kan göras mer delaktiga i framtandet av genomförandeplanen. Äldre har fått större utrymme att påverka genomförandet av insatser.				
	Öka kontinuiteten för personalbemanning inom hemtjänst	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Verksamheten har under året reviderat rutiner och arbetssätt vid schemaläggning samt planering av arbetsdagen inom det största hemtjänstområdet. Detta har ökat kontinuiteten för brukarna.				
	Översyn av lokalerna ska ligga till grund för förbättringar i de öppna verksamheternas lokaler (Program för delaktighet)	2014-01-01	2016-12-31	
Kommentar Under året har takkonstruktionen i möteslokalen i Rinkeby förbättrats enligt tidigare plan.				

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Nämndens verksamheter bidrar till ett klimatsmart Stockholm genom att minska energianvändningen i verksamheterna och tillämpa nämndens resepolicy som bidrar till minskade utsläpp. Verksamheterna bidrar även genom att ta hand om avfall för återvinning, i allt större omfattning köpa ekologiska livsmedel samt minska förekomst av olämpliga kemikalier i verksamheterna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)	1,63 GWh				1,95 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Ekologiska livsmedel ska prioriteras, andelen vegetarisk mat ska öka och förekomsten av kemikalier ska minska i alla verksamheter. För att utveckla arbetet planeras fortbildning om ekologisk och vegetarisk matlagning inom förvaltningens förskolor. Småbarnsföräldrar i Rinkeby-Kista ska erbjudas information och aktiviteter för att öka kunskapen om kemikalier i vardagen.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden bidrar till en hållbar livsmiljö och minskad miljöpåverkan genom ökad andel ekologisk och vegetarisk mat samt minskad förekomst av kemikalier i barns och ungas vardag. Invånarna har genom information fått ökad kunskap om kemikalier i vardagen.

Kommentar

Nämndens verksamheter ska bidra till en hållbar livsmiljö och minskad miljöpåverkan genom att ekologiska livsmedel prioriteras och att andelen vegetarisk mat ökar i alla verksamheter.

Verksamheterna ska minska användningen av skadliga kemikalier i barns och ungas miljö. För att möjliggöra att detta ska kunna ske i alla verksamheter och som ett stöd för denna process har förvaltningen en organisation med miljöombud som ingår i ett miljönätverk. Utöver detta har utbildningar genomförts för miljöombuden. Stadsdelsrådets invånare, med fokus på småbarnsföräldrar, ska erbjudas miljörelaterad information och aktiviteter för att öka kunskapen om kemikalier i vardagen.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Få fler medarbetare och invånare att välja cykel som transportmedel.	2015-01-01	2017-12-31	
Kommentar I samarbete med Cykelfrämjandet har cykelkurser för både personal och invånare anordnats. Under året har 39 personer lärt sig cykla för att ta sig till jobbet, för att kunna cykla med sina barn, bra för miljö och klimat och känslan av frihet. Förvaltningen har deltagit i Stockholms stads Gå och cykla-kampanj.				
	Medborgarkontoret arrangerar utbildningar om klimatsmart hushållning och boende	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Planering för utbildningar om klimatsmart hushållning och boende har genomförts. Eftersom medborgarkontoret i Rinkeby under delar av 2016 bedrivit verksamhet i temporära lokaler har starten för utbildningen senarelagts.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har nio miljöbilar enligt definition antagen av kommunfullmäktige i februari 2013. Av förvaltningens nio miljöbilar finns en elbil. Förvaltningen bidrar till att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk genom underhållet av stadsdelsområdets gång- och cykelvägar som ansluter till cykelstråken.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	11,1 %			11,1 %	12,5 %	14 %	VB 2016
Kommentar Förvaltningen har nio miljöbilar enligt definition antagen av kommunfullmäktige i februari 2013. Av förvaltningens nio miljöbilar finns en elbil.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen bidrar till att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk genom underhållet av stadsdelsområdets gång- och cykelvägar som ansluter till cykelstråken.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Park- och naturmarksområden bidrar till en hållbar livsmiljö.

 Uppfylls helt

Kommentar

Under året har förvaltningen annonserat, affischerat och kommunicerat om Allemansrätten och om Järva cykelled. Förvaltningen deltog även i år i kampanjen Vi håller rent! ett rikstäckande arrangemang som Stiftelsen Håll Sverige Rent anordnar i samarbete med kommunerna.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Informera invånarna i stadsdelsområdet om Järvafältet som resurs för att bidra till en hållbar livsmiljö.	2016-09-02	2016-12-31	
Kommentar Under året har förvaltningen annonserat, affischerat och kommunicerat om Allemansrätten och om Järva cykelled. Förvaltningen deltog även i år i kampanjen Vi håller rent! ett rikstäckande arrangemang som Stiftelsen Håll Sverige Rent anordnar i samarbete med kommunerna.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

● Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har investerat i solcellsdrivna avfallsbehållare för att förbättra avfallshanteringen och minska klimatpåverkan i stadsdelsområdet. Miljösmart vecka anordnades internt och externt för att ge ökade kunskaper och inspiration till att se avfall som en resurs. Förvaltningen genomför ett projekt om miljö- och klimatsmart parklek i Rinken. Klimatsmart avfallshandling ingår i projektet.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen har påbörjat en inventering av lämpliga platser för stadsodling.				
✓	Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshandling i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen avvaktar trafiknämndens rapporter. Förvaltningen har investerat i solcellsdrivna avfallsbehållare för att förbättra avfallshandling och minska klimatpåverkan i stadsdelsområdet.				

Nämndmål:

Avfall från verksamheterna nyttiggörs.

● Uppfylls helt

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Interna och externa kampanjer och utbildningar anordnas för att öka kunskapen om att se avfall som en resurs.	2016-09-02	2017-12-31	
Kommentar Miljösmart vecka anordnades internt och externt för att ge ökade kunskaper och inspiration till att se avfall som en resurs. Förvaltningen genomför ett projekt om miljö- och klimatsmart parklek i Rinken. Klimatsmart avfallshandling ingår i projektet.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:
2.5 Stockholms miljö är giftfri

● Uppfylls helt

Kommentar

Samtliga förskolor har genomfört alla åtgärder enligt nivå ett i kemikaliecentrums vägledning för en kemikaliesmart förskola. Utbildningsinsatser inom det smarta köket med fokus på ekologiskt, vegetariskt och smakfullt har genomförts. Alla förskolekockar samt övrig personal inom flera verksamheter har deltagit.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %				100 %	50 %	2016
Kommentar Samtliga förskolor har genomfört alla åtgärder enligt nivå ett i kemikaliecentrums vägledning för en kemikaliesmart förskola.							
● Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB)	100 %				100 %	40 %	2016
● Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	43,34				36 %	35 %	2016
Kommentar Utbildningsinsatser inom det smarta köket med fokus på ekologiskt, vegetariskt och smakfullt har genomförts. Alla förskolekockar samt övrig personal inom flera verksamheter har deltagit.							

Nämndmål:

Stadsdelnämndens förskolor är kemikaliesmarta och ekologiska

● Uppfylls helt

Förskoleverksamheten arbetar i enlighet med kemikaliecentrums "Vägledning för kemikaliesmart förskola" för att höja medvetenheten om kemikalier och fasa ut material som bedöms som skadliga. För att bidra till en hållbar utveckling arbetar samtliga förskolor med Grönflagg certifiering i enlighet med riktlinjer från stiftelsen Håll Sverige Rent.

Förväntat resultat

Barnen exponeras inte för skadliga kemikalier i förskolans verksamhet. Både barn och vuxna i förskolan är medvetna om vikten av en hållbar utveckling.

Kommentar

Förskolornas miljö blir allt mer hållbar och kemikaliesmart. Samtliga förskolor har genomfört nivå 1 i enlighet med kemikaliecentrums "Vägledning för kemikaliesmart förskola" för att öka medvetenheten om kemikalier och fasa ut material som bedöms som skadliga. Nivå 1 i vägledningen innebär bland annat att gammal elektronik och vissa utklädningskläder som tidigare använts i lek samt vissa delar av återvinningsmaterial som använts för skapade verksamhet tagits bort då dessa material frigör tungmetaller och ftalater vid användning.

Samtliga förskolor har under året arbetat med grön-flaggcertifiering i enlighet med stiftelsen Håll Sverige rent, vilket bidrar till att öka barnens kunskaper om en hållbar utveckling. Arbetet med Grön Flagga-certifiering planeras fortsätta.

Under hösten har samtliga kockar och kokerskor deltagit i fortbildning om ekologisk och hållbar matlagning i syfte att utveckla maten som serveras på förskolorna i en hållbar riktning. Ytterligare fortbildning om hållbar matlagning planeras för 2017. Fortbildningen har bidragit till att öka kunskaperna om ekologisk matlagning och förskolorna erbjuder i allt högre grad en matsedel baserad på hållbar utveckling.

Arbetet för att successivt byta ut delar av redskap för matlagning och servering vid samtliga förskolor till mer kemikaliesmarta alternativ fortsätter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har under året säkerställt att inomhusmiljön i nämndens lokaler är god, inte minst i samband med ny- om och tillbyggnader. Skyddsronder fungerar som ett underlag i arbetet.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter har en god inomhusmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förbättrad inomhusmiljö i nämndens verksamhetslokaler.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förvaltningen ska i samband med ny- om och tillbyggnader samt vid åtgärder efter skyddsronder beakta att inomhusmiljön i nämndens lokaler är god.	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Arbetet pågår enligt plan.				

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till inriktningsmålet genom att fortsätta att bedriva ett omfattande förbättringsarbete som innefattar översyner av verksamheterna. En betydande faktor för familjers möjlighet till etablering i samhället är tillgång till förskola. Förskoleverksamheten omfattar sedan januari 2016 en introduktionsförskola som vänder sig till nyanlända familjer. Verksamheten ger en introduktion till reguljär förskola och bidrar på olika sätt till att öka föräldrars kunskaper om, och beredskap för, att ta aktiv del i samhället. Arbetet med att aktivt stödja, motivera och erbjuda arbetsfrämjande insatser till personer som är beroende av ekonomiskt bistånd vidareutvecklas kontinuerligt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Samarbete med Stockholm Business Region pågår för att ytterligare sprida kunskap om hur kommersiell verksamhet startas. Förvaltningen samarbetar även med Kista Science City, Skatteverket och Nyföretagarcentrum. Järva-Andan har initierat utbildning för över 30 st nya företagare på Rinkebystråket i samarbete med Skatteverket, Start-Up Stockholm, Familjebostäder och Svensk Handel.

Nämndmål:

Bidra till att företag väljer att etablera sig inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde

 Uppfylls helt

Kommentar

Samarbete med Stockholm Business Region pågår för att ytterligare sprida kunskap om hur kommersiell verksamhet startas. Förvaltningen samarbetar även med Kista Science City, Skatteverket och Nyföretagarcentrum. Järva-Andan har initierat utbildning för över 30 st nya företagare på Rinkebystråket i samarbete med Skatteverket, Start-Up Stockholm, Familjebostäder och Svensk Handel.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen bidrar till att nå målet genom att antalet biståndstagare och kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskar. Målvärdena för indikatorerna visar att andelen kvinnor som får ekonomiskt bistånd och andelen kvinnor med långvarigt behov, tio månader eller längre är

högre än motsvarande för männen. Förvaltningen kommer vidare att analysera skillnaderna mellan män och kvinnor.

I samverkan med klienterna sker planering mot självförsörjning. Evidensbaserade utredningsverktyg och tydliga genomförandeplaner är betydelsefullt för att nå självförsörjning. För närvarande får i genomsnitt 1 539 vuxna biståndstagare ekonomiskt bistånd per månad. Det är 115 färre jämfört med 2015. Totalt har 953 hushåll avslutats varav 336 blivit självförsörjande genom arbete, studier eller ersättningar från socialförsäkringssystemet.

För att ytterligare minska behovet av ekonomiskt bistånd sker fortsatta satsningar på kommunala visstidsanställningar, så kallade Stockholmsjobb. Förvaltningen har fått in 55 arbetsplatser men endast kunnat erbjuda 46 arbetstagare anställning. Orsakerna till detta är svårigheter att matcha behovet hos arbetstagarna med tillgängliga typer av arbetsplatser. Flertalet arbetsplatser finns inom förskola och äldreomsorg.

Under 2016 har socialförvaltningen för andra gången genomfört en brukarundersökning inom ekonomiskt bistånd. Områden som tas upp i enkäten är bemötande, tillgänglighet, kompetens, delaktighet och rättsäkerhet. Brukarna i Rinkeby-Kista ger förvaltningen ett helhetsomdöme om 7,2 på en tiogradig skala. Resultatet för Rinkeby-Kista är det högsta i staden. Snittet för staden som helhet är 6,6.

Under sommar- respektive jullov erbjöds total 1578 ungdomar från Rinkeby-Kista stadsdelsområde feriearbete. Det var 1319 ungdomar som tackade ja till erbjudandet och skrev på ett anställningsavtal. Förvaltningen har under året samarbetat med drygt 130 arbetsplatser inom både kommunala verksamheter och bolag, entreprenörer och ideella föreningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	5,54 %	3,99 %	5,9 %	6,11 %	6,2 %	1,9 %	VB 2016
							
Kommentar							
Utfallet för den könsuppdelade statistiken baseras på antal vuxna män och kvinnor som får ekonomiskt bistånd i relation till kvinnor och män 18-64 år i befolkningen.							
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	3,65 %	2,8 %	4,58 %	3,73 %	3,8 %	1,2 %	VB 2016
							
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	46 st	10 st	36 st		60 st	750 st	VB 2016
							
Kommentar							
Indikatoren är ny för året. Skälen till att inte fler anställts är bland annat att förvaltningen haft svårigheter att hitta arbetsplatser som matchar behovet hos arbetstagaren.							
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	24 st	5 st	19 st	13 st	20 st	500 st	VB 2016
							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 236 st				1 600 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	55 st				30 st	800 st	VB 2016
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi ♀	1 449 st			1 757 st	1 600 st	8000 st	2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningen har under året medverkat i Start-Up Stockholm och under sommaren fick fyra ungdomar delta i "Summer Business Challenge" ett projekt som skapar förutsättningar för ungdomar att utveckla och konkretisera affärsidéer kopplade till offentliga sektorn. Under tre veckor introducerades ungdomarna för entreprenörskap och verktyg för att omsätta idéer till verksamheter.			
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Arbetsmarknadsförvaltningen samordnar uppdraget och förvaltningen deltar.			
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Arbetsmarknadsförvaltningen initierar och samordnar arbetet.			
	 Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Arbetsmarknadsförvaltningen koordinerar uppdraget.			
	 Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Utförenheten inom äldreomsorgen har tagit emot feriearbetande ungdomar under perioden.			

Nämndmål:

Invånare i stadsdelområdet blir självförsörjande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen stödjer och motiverar personer att uppnå egen försörjning. Personer som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupper erbjuds arbetsförberedande insatser som arbetsträning och arbetsförmågebedömningar. Insatserna är behovsanpassade och genomförs både i grupp och individuellt. Förvaltningen tillhandahåller också tidsbegränsade anställningar. Anställningarna sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och arbetsförmedlingen.

Förväntat resultat

Fler personer är självförsörjande genom egna inkomster av arbete, studier eller socialförsäkringssystemet.

Kommentar

Ekonomiskt bistånd

Antalet vuxna biståndstagare i behov av ekonomiskt bistånd minskar. I år har 1 539 vuxna biståndstagare i genomsnitt per månad haft ekonomiskt bistånd. Det är 115 färre jämfört med samma period förra året.

Under året har 953 personer avslutats varav 336 blivit självförsörjande genom arbete och studier.

Regelbundna uppföljningar och ett motiverande arbetssätt är viktigt i arbetet mot självförsörjning. Evidensbaserade metoder används i utredningsarbetet. Klienterna är delaktiga i planeringen och i framtagandet av målen. På grund av svårigheter att rekrytera medarbetare, personalbemanningen har aldrig varit fulltalig, har inte utredningsverktyget FIA (förutsättningar inför arbete) och förändringsplanerna använts och uppdaterats så ofta som önskats.

Förvaltningen har en utmaning i arbetet med målgruppen unga vuxna (18-29 år). För att anpassa till jobbtorgens organisation har den övre åldersgränsen höjts från 25 till 29 år. Unga vuxna som söker försörjningsstöd på grund av andra försörjningshinder än arbetslöshet har ökat. De som söker försörjningsstöd på grund av arbetslöshet blir kortvariga ärenden inom ekonomiskt bistånd då arbetsförmedling och jobbtorg kan erbjuda olika insatser till dessa personer. För personer som saknar grundskole- och gymnasieutbildning i kombination med olika sociala problem som kriminalitet, missbruk, psykisk ohälsa och bostadslöshet är vägen till självförsörjning lång. Det är viktigt att skapa goda relationer med klienterna och öka deras tillit till myndighetspersoner. Även täta uppföljningsbesök betonas för att bibehålla kontinuitet. Förvaltningen bedömer att arbetssättet är resurskrävande och tar mycket tid i anspråk.

Antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd under lång tid (10 månader eller längre) ökar. En manual för att mäta och följa upp det sociala arbetet med långtidssjukskrivna klienter som har ekonomiskt bistånd har utvecklats.

Bostadslöshet

Förvaltningens bohandläggare stödjer och motiverar hushåll som är bostadslösa eller riskerar bostadslöshet att ta itu med sin boendesituation. Bland annat erbjuds "Boskola" i syfte att klienterna ska lära sig hur de söker bostad och hur bostadsmarknaden fungerar. Kraven på bostadslösa klienter har höjts. Klienterna ska visa att de är aktivt bostadssökande och där det är möjligt acceptera stadigvarande boende utanför Stockholm. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är prioriterade. SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm) är en viktig resurs i detta arbete.

Självförsörjande hushåll med hyresskuld erbjuds stöd av hyresrådgivare för att kunna behålla sin bostad och förbli självförsörjande. Syftet är att motivera den enskilde att prioritera sina hyresskulder.

Förvaltningen ska betala ut ekonomiskt bistånd på rätt grunder och arbetar för att minimera felaktiga utbetalningar (FUT). Stadens informationsmaterial om villkoren för ekonomiskt bistånd används i kontakten med klienterna. Under året har totalt 51 anmälningar om felaktiga utbetalningar inkommit. De vanligaste anmälningsorsakerna om FUT är oredovisade inkomster och felaktigt uppgiven hushållsgemenskap. Uppdaterad FUT-information ges fortlöpande till nyanställda och medarbetare.

Brukarenkät

Under året har staden genomfört en brukarundersökning inom ekonomiskt bistånd. Områden som tas upp i enkäten är bemötande, tillgänglighet, kompetens, delaktighet och rättsäkerhet. Brukarna i Rinkeby-Kista ger socialtjänsten ett helhetsomdöme om 7,2 på en tiogradig skala. Resultatet för Rinkeby-Kista är det högsta i staden. Snittet för staden som helhet är 6,6.

Arbetsmarknadsåtgärder

Förvaltningens arbetsmarknadsåtgärder har färdigställt första versionen av enhetens kvalitets- och ledningssystem. Arbetsträningsverksamheten fokuserar på att synliggöra och möjliggöra grundläggande arbetsförutsättningar hos deltagarna. För att insatsen ska bli effektiv är det viktigt att relationen mellan handläggare och deltagare fungerar. Hittills i år har 94 deltagare varit inskrivna. Av dessa har 43 avslutats. Av de inskrivna har 60 % varit kvinnor och 40 % män. I syfte att förbättra verksamhetens kvalitet får deltagaren efter avslutad insats besvara en enkät. Totalt har 31 enkätsvar inkommit. De flesta, 70 % är nöjda med insatserna. Resultaten visar att friskvård är ett uppskattat område samt att personalen är bra på att stötta deltagarna utifrån deras behov. Vidare anser många att det är positivt att vara i ett socialt sammanhang.

Kommunala visstidsanställningar s.k. "Stockholmsjobb"

Förvaltningen tillhandahåller kommunala visstidsanställningar så kallade "Stockholmsjobb". Barnfamiljer prioriteras vid tillsättning av platserna. I arbetet med visstidsanställda sker samarbete med jobbtorg. Förvaltningen har haft 49 personer i visstidsanställning, 75 % kvinnor och 25 % män. Verksamheten har haft svårigheter att få arbetsplatser. De flesta finns inom förskola och äldreomsorg. Det har varit svårigheter att hitta arbetsplatser som matchar behovet hos arbetstagaren.

OSA/trygghetsanställda

Förvaltningen har 19 trygghets-/offentligt skyddat (OSA) anställda varav 80 % män och 20 % kvinnor. Under 2017 kommer förvaltningen prioritera kvinnor till dessa tjänster. I arbetet med att förbättra anställningsbarheten hos OSA-anställda har individuella utvecklingsplaner och kartläggning av de anställdas behov gjorts. Vidare har OSA-anställda genomgått tester i läs- och skrivförståelse i svenska och fått stödsamtal. Förvaltningen deltar i en lokal samverkansgrupp tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, jobbtorg och arbetsförmedlingen och har uppdraget att gemensamt utveckla arbetet med OSA-anställningar.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Inventera och implementera verktyg för uppföljning av de insatser som förvaltningens arbetsmarknadsenhet erbjuder	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar				
Under året har inventering av olika uppföljningsverktyg gjorts. För att på ett enkelt sätt följa upp deltagarnas utveckling och behov implementeras verktygen Outcome Rating Scale (ORS) och Session Rating Scale (SRS) under 2017. ORS och SRS är två uppföljningsinstrument i form av skalor, som gör det möjligt att systematiskt arbeta med uppföljning och utvärdering.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämndens mål om en budget i balans uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,14 %			98,65 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,1 %			98,5 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Nämndens budget ska vara i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämndens mål om en budget i balans har uppnåtts. Det samlade resultatet uppgår till 13,9 mnkr före bokslutsdispositioner och ett överskott om 11,1 mnkr efter bokslutsdispositioner.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds arbete med att leda och samordna ett lokalt utvecklingsarbete går enligt plan. Ett lokalt utvecklingsprogram är under utarbetande. Programmet ska baseras på en dialog med invånarna.

I förskolan grundläggs demokratiska värderingar och respekt för mänskliga rättigheter. Normkritik och likabehandling är utvecklingsområden som är prioriterade och ingår i förskoleverksamhetens fortbildningsplan för 2016. Förvaltningen utvecklar det preventiva arbetet i syfte att upptäcka, förebygga och motverka våld i nära relationer. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för att stärka äldres möjlighet till inflytande och delaktighet gällande den omsorg de tar del av.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Jämställdhets- och mångfaldsperspektivet har uppmärksammats inom förvaltningen. Till exempel utvecklas brukarinflytandet bland annat genom brukarenkäter där enskildas synpunkter om verksamheterna och de beviljade insatserna tillvaratas. Svaren i brukarenkäterna redovisas från och med 2016 även för män respektive kvinnor. I Rinkeby-Kista eftersträvas könsneutrala bedömningar för beslut om insatser. En föreläsning om HBTQ- frågor sker i under våren 2017 för alla medarbetare inom verksamhetsområdet socialtjänst vuxna.

Förskoleverksamheten har inlett en fortbildningsinsats om normkritik och interkulturellt förhållningssätt under 2016.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Förvaltningens arbetsträningsverksamhet utveckla arbetet med att ta fram könsuppdelad statistik. Stadens har påbörjat ett arbete med att ta fram utökat digitalt statistikstöd för socialtjänstens verksamheter.			
✓	Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Förvaltningen strävar efter rättssäkra beslut, klientens delaktighet i planeringen och en likvärdig service oavsett kön. Evidensbaserade utredningsmetoder används i handläggningen. Vilket bedöms leda till att insatserna fördelas efter behov och inte utifrån kön. Förvaltningen har under perioden deltagit i utbildningsinsatser med fokus på jämställdhetsintegrering. Planering för fortsatt arbete inom verksamheterna pågår.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställdhetsintegrerade

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen arbetar för att erbjuda verksamheter som är jämställda och jämlika. Inom socialtjänsten ska klienter bemötas jämställt oavsett vem man är och hur man lever. Användandet av evidensbaserade bedömningsinstrument säkerställer att alla frågor ställs till alla klienter oavsett kön, vilket ökar möjligheterna för könsneutrala utredningar och bedömningar.

Flera av förvaltningens enhetschefer har under året deltagit i utbildningsinsatser med fokus på jämställdhet och arbetet med jämställdhetsintegrering har inletts. Ungdomsverksamheterna inom socialtjänst, stöd och service och förebyggande ungdomsinsatser för könsuppdelad statistik bland annat i syfte att synliggöra resursfördelning utifrån kön. Under 2017 kommer ungdomsgårdar och träffpunkter kartlägga och analysera verksamheterna baserat på 4R-metoden (verksamheterna analyseras utifrån fyra R som står för 1) representation dvs hur kvinnor och män representeras inom en verksamhet och på olika nivåer, 2) resurser dvs hur resurser fördelas mellan kvinnor och män, 3) realia dvs varför representation och resurser fördelar sig som de gör och 4) realisation dvs själva handlingsplanen med åtgärder för att åstadkomma en mer jämställd verksamhet.

Inom äldreomsorgen har kompetensutvecklingsinsatser genomförts under året. En slutsats är att metoder och arbetssätt behöver utarbetas som säkerställer att kunskapen även realiserar i praktiken, och att äldreomsorgen arbetar utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Detta arbete fortsätter 2017.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Arbetsmiljö

Förvaltningen har arbetat med **arbetsmiljöfrågor** enligt arbetsmiljöårshjulet i samverkanssystemet. En partsammansatt arbetsgrupp har arbetat för att implementera och konkretisera den nya arbetsmiljöföreskriften Organisatorisk och social arbetsmiljö, som gäller från 31 mars 2016 och syftar till att förebygga och hantera ohälsosam arbetsbelastning och kränkande särbehandling. Förvaltningen har arbetat med att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön genom organisatoriska förändringar som bidrar till närmare ledarskap och ökat administrativt stöd. Exempel på detta är färre medarbetare per chef, fler biträdande enhetschefer samt tätare uppföljningar mellan verksamhetsområdeschef och enhetschefer. Det ökade administrativa stödet frigör tid för chefer, arbetsledare och handläggare och bidrar till bättre kvalitet i deras arbetsinsatser.

Förvaltningen har arbetat med att ta fram en gemensam **värdegrund**. Samtliga medarbetare har varit delaktiga och de framtagna värdeorden är klara för att implementeras under 2017. Vi ska vara öppna, nytänkande och visa och skapa tillit.

Sjukfrånvaron har ökat något från 7,4 % i november 2015 till 7,8 % i november 2016. Den högsta sjukfrånvaron och även största ökningen är inom Äldreomsorgen. Även nationellt är det kvinnor inom kontaktyrken; vården, omsorgen och socialtjänsten som ligger högst i sjukskrivningsstatistiken. Sjukfrånvaron har följts upp systematiskt i samarbete mellan chefer och personalavdelningen. En HR-konsult har arbetat enbart med att stötta chefer i rehabilitering av långtidssjukskrivna och medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro. Arbetet har skett i nära samarbete med företagshälsovården och Försäkringskassan bl.a. genom gemensamma rehabiliteringsmöten. Hälsofrämjande insatser är en stående punkt på arbetsplatsträffarna där man bl.a. informerat om friskvårdssubventionen, som har använts av drygt 360 medarbetare under året.

Verksamhetsområdena Förskola och Äldreomsorg som har relativt hög sjukfrånvaro har genomfört en gemensam friskvårdssatsning i syfte att öka medarbetarnas medvetenhet om kopplingen mellan fysisk aktivitet, kost, hälsa och arbetsmiljö. I satsningen ingick föreläsningar med fokus på hälsa och olika träningspass som medarbetarna deltog i under arbetstid.

Staden har tagit fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare. Förvaltningen har bildat en styrgrupp för arbetet. I november ordnades en gemensam dag där alla socialsekreterare och biståndsbedömare diskuterade de 13 punkterna från handlingsplanen. Utifrån styrgruppens övergripande arbete genomför förvaltningen åtgärder för att förbättra arbetssituationen för nämnda målgrupper och bidra till att medarbetare lockas till och stannar i förvaltningen. Exempel på åtgärder är att hitta arbetssätt som ökar den direkta tiden med brukare, ökat administrativt stöd till socialsekreterare, rimlig arbetsbelastning, förbättrad introduktion i yrket samt mer tillgänglig arbetsledning.

Förvaltningen vill erbjuda **goda arbetsvillkor** till alla och har arbetat för att flera ska ha möjlighet till heltid. 94 medarbetare som har deltidsanställning har fått förfrågan om intresse för heltid. 16 personer anmälde intresse för heltid och sex av dessa har erhållit heltidsanställning. Antalet personer med anställningsformen AVA, allmän visstidsanställning, har minskat från 49 till 36 under året.

Kompetensförsörjning

Det har varit svårt att **rekrytera** socialsekreterare, biståndsbedömare och förskollärare. För att möta dessa utmaningar tillämpar förvaltningen kompetensbaserad rekrytering. Alla som arbetar med rekrytering har erbjudits utbildning i stadens nya rekryteringsverktyg Jobba i stan som möjliggör att på ett ännu bättre sätt arbeta med kompetensbaserad rekrytering och eliminera risker för diskriminering och trygga rätt kompetens vid rekrytering. Arbetet med en väl förberedd introduktion av nyanställda i syfte att skapa goda förutsättningar för nya medarbetare att möta sitt kommande uppdrag har fortsatt under året.

Förvaltningens förskolor har en hög andel förskollärare, 46 %. Under 2016 påbörjades utbildning av ytterligare tjugo barnskötare till förskollärare. Verksamheten har ökat möjligheterna att ta emot studeranden genom så kallade övningsförskolor. Sammanlagt har 70-tal studenter gjort verksamhetsförlagd utbildning på förvaltningens förskolor under året. Av dessa har nio rekryterats till tjänster efter avslutad utbildning. Under våren 2016 har fokusgrupper genomförts med förskollärare för att identifiera de viktigaste påverkansfaktorerna vid rekrytering och för att förskollärare ska stanna inom organisationen. Fokusgrupperna har mynnat ut i tre arbetsgrupper som arbetar med områdena organisation, vision och marknadsföring. I syfte att stärka förskolechefernas möjlighet till ett pedagogiskt ledarskap med hög kvalitet inleddes en

successiv omorganisation av förskoleenheternas indelning under 2015 och har fortsatt under 2016. Mindre förskoleenheter ökar förutsättningarna att driva en pedagogisk verksamhet med hög kvalitet och stärker förskolechefernas möjlighet att vara en närvarande och tillgänglig chef.

Förvaltningens chefer har tillsammans med konsulter från företaget Sysarb utarbetat gemensamma **lönekriterier** för förvaltningen. Lönekriterierna har sedan anpassats utifrån de olika yrkesgrupperna genom en dialog mellan medarbetare och chefer. För att alla medarbetare ska vara förberedda för den dialogen ordnades seminarier för alla medarbetare med månadslön.

Förvaltningen erbjuder **kompetensutveckling** enligt individuella utvecklingsplaner. Internt ordnas föreläsningsserier utifrån behov, t.ex. offentlighet- och sekretess, stress m.fl. Socialtjänst – vuxna har haft workshops med medarbetare för att identifiera utvecklingsområden. Förvaltningen prioriterar stadens chefsrekryteringsutbildning för blivande chefer och rektorsprogrammet för de chefer inom förskolan som inte genomgått programmet.

Den totala **personalomsättningen** i förvaltningen ligger på ca 20 %. Den högsta personalomsättningen är inom Socialtjänst - barn och ungdom, 38 % och därefter inom Socialtjänst - vuxna, 30 %. Största delen av den totala rörligheten är extern. Den externa rörligheten omfattar personer som antingen bytt förvaltning eller slutat arbeta i Stockholms stad. Den interna rörligheten, inom Rinkeby-Kista, är högst inom Socialtjänst - vuxna medan den externa rörligheten är högst inom Socialtjänst - barn och ungdom.

För att minska personalomsättning inom socialtjänsten inarbetas en stadsövergripande handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare. Beställarenhetens chef inom äldreomsorgen ingår i ett stadsövergripande nätverk som syftar till att identifiera framgångsfaktorer vid rekrytering av biståndsbedömare. En bra introduktion är viktig för att få nya medarbetare att komma in i arbetet. T.ex. har Socialtjänst - barn och ungdom haft egen introduktionsutbildning om tre dagar för sina nyanställda. Inom Äldreomsorgens utförarenhet har en kartläggning över utbildningsnivån bland medarbetare genomförts och behovet av kompletterande undersköterskeutbildning kartlagts.

Av stadsdelens totalt 1167 tillsvidareanställda medarbetare är 581 personer 50 år eller äldre, vilket motsvarar cirka 50 % av alla tillsvidareanställda i stadsdelen. En stor grupp medarbetare närmar sig 60-65 års ålder. Störst andel äldre medarbetare är bland förskolechefer, biträdande förskolechefer och övriga enhetschefer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandaindex 				80	83	83	2016
Kommentar Stadens medarbetarenkät genomfördes inte under 2016.							
  Index Bra arbetsgivare 						fastställt 2016	2016
Kommentar Stadens medarbetarenkät genomfördes inte under 2016.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Index Psykosocial arbetsmiljö 						fastställs 2016	2016
Kommentar Stadens medarbetarenkät genomfördes inte under 2016.							
  Sjukfrånvaro 	7,8 %	3,5 %	8,6 %	7,4 %	7 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	VB 2016
Kommentar Den totala sjukfrånvaron har gått upp från 7,3 % i december 2015 till 7,8 % i november 2016. Det är den långa sjukfrånvaron över ett år som har ökat och är en utmaning inför under 2017.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,2 %	1,6 %	2,3 %	2,1 %	2 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	VB 2016
Kommentar Den korta sjukfrånvaron 1-14 dagar har gått upp från 2,1 % i december 2015 till 2,2 % i november 2016. Den korta sjukfrånvaron är på normal nivå.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen tillämpar kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att ingen diskrimineras.				
	 Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Nya arbetssätt har utarbetats och implementerats i verksamheten under året vilket möjliggjort en ökad kontinuitet i bemanningen hos de äldre med hemtjänstinsatser. Det har funnits en svårighet att optimera kontinuitet utifrån det centrala schemaläggningssystemet som samtliga utförare ska använda sig av, men genom nya rutiner har bättre förutsättningar för schemaläggning skapats				

Nämndmål:

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning är en bra arbetsplats med kompetenta och erfarna medarbetare.

 Uppfylls helt

Rekrytering, utveckling och avveckling av medarbetare ska ske på ett sådant sätt att stadsdelsförvaltningen uppfattas som en bra arbetsgivare. Genom en långsiktig personalplanering tillgodoses framtida behov i verksamheterna. Detta sker genom bra bemanningsplanering, en medveten rekryteringsprocess och interna karriärvägar.

Förvaltningen ska fortlöpande följa upp att den fysiska och psykosociala arbetsmiljön lämpar sig för alla medarbetare så långt det är möjligt. Uppföljning sker på individnivå, på arbets-

platsträffar (APT), i samverkansgrupper och i förvaltningsgrupp (samverkan mellan arbetsgivare och fackliga företrädare), genom medarbetarenkäter, vid skyddsronder och medarbetarsamtal. Medarbetarna uppmuntras att utnyttja erbjudande om subventionerad friskvård.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra fokusgrupper med medarbetare för att kartlägga faktorer som påverkar möjligheter att rekrytera och behålla medarbetare.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
En gemensam dag har hållits där alla socialsekreterare och biståndsbedömare diskuterade de 13 punkterna från stadens handlingsplan.				
Under våren 2016 har fokusgrupper genomförts med förskollärare för att identifiera de viktigaste faktorerna vid rekrytering och för att förskollärare ska stanna inom organisationen. Fokusgrupperna har mynnat ut i tre arbetsgrupper som arbetar med områdena organisation, vision och marknadsföring.				
En serie medarbetardialoger med medarbetare inom socialtjänstens barnavårdande enheter har inletts under året. Syftet med dialogerna är att dela kunskaper och erfarenheter om det sociala arbetets förutsättningar och utmaningar fånga upp förbättringsidéer för verksamhetens utveckling.				
✓	Kompetensbaserad rekrytering ska tillämpas för att säkerställa att ingen diskrimineras. (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Alla rekryterare har erbjudits utbildning i nya rekryteringsverktyget Jobba i stan som möjliggör kompetensbaserad rekrytering.				
✓	Kontinuerliga och strukturerade rehabiliteringsmöten tillsammans med berörda chefer och medarbetare, samt personalavdelningen och andra involverade parter	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
De strukturerade rehabiliteringsmötena har genomförts enligt plan. Även medarbetare med kortare återkommande sjukfrånvaro har kommit ifråga för rehabilitering.				
✓	Systematisk uppföljning görs varje månad av sjukfrånvaron och dess kostnader på enhetsnivå	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Sjukfrånvaron följs upp månatligen på enhetsnivå.				
✓	Verksamhetsområdeschef genomför strukturerade resultatdialoger med enhetschefer för att öka måluppfyllelse och ge stöd i arbetet	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar				
Verksamhetsområdeschefen för Socialtjänst stöd, service och Förebyggande ungdomsinsatser har under året genomfört två resultatdialoger med respektive enhetschef inom verksamhetsområdet. Den första omgången genomfördes i mars och den andra omgången i september. Resultatdialogen är en del i verksamhetsområdets systematiska kvalitetsarbete och syftar till att bidra till ökad måluppfyllelse och ge möjlighet till stöd i arbetet.				
Verksamhetsområdeschefen för Socialtjänst - barn och ungdom har genomfört en resultatdialog med respektive enhetschef inom verksamhetsområdet.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningens arbetssätt och insatser ska vara jämställda, fria ifrån diskriminering och leva

upp till mänskliga rättigheter. Genom brukarenkäter där enskildas synpunkter om verksamheterna och de beviljade insatserna redovisas får förvaltningens enheter kännedom om eventuella brister. Svaren i brukarenkäterna redovisas från och med 2016 även uppdelat för män respektive kvinnor. Bland brukare inom omsorgen för funktionsnedsättning upplever fler kvinnor än män sig diskriminerade, inom området socialpsykiatri är det däremot fler män som upplever sig diskriminerade. Inom de båda områdena kommer biståndsbedömarna under 2017 att arbeta med könsneutrala ärendedragningar för att beslut om insatser på inget sätt skall vara relaterat till brukarens kön. Indikatorerna kommer även att följas upp i individuppföljningar för att utveckla arbetet med att motverka diskriminering.

Förvaltningen har tillsatt en ungdomsstrateg bland annat med uppdrag att öka ungdomars kunskaper om mänskliga rättigheter, motverka diskriminerande strukturer och främja ungdomars delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Medarbetare i ungdomsverksamheterna har bland annat deltagit i stadens seminarier om ungas rättigheter och tagit del av utbildningsinsatser om genus som arrangeras inom nätverket KEKS (Kvalitet och Kompetens i Samverkan). Medarbetarna på Medborgarkontoren har deltagit i en pilot-utbildning med fokus på HBTQ-frågor, som arrangerats av stadens kansli för mänskliga rättigheter och demokrati-utveckling.

Förvaltningen har genomfört intervjuer med barn och ungdomar som är eller har varit aktuella för utredning och/eller öppenvårdsinsatser under året. Även intervjuer med unga vuxna som har varit familjehemsplacerade har genomförts. Resultaten ligger till grund för verksamhets-utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	100 %				96 %	Öka	2016
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	85 %				85 %	Öka	2016
Kommentar							
Indikatorn är ny 2016. I brukarenkäten för Rinkeby-Kista svarar 88 % män och 81 % kvinnor att de inte upplever diskriminering. Statistiken för stadsdelsområdet är överensstämmande med staden som helhet. I 12 av Stockholms stadsdelsområden har fler män än kvinnor svarat att de inte upplever sig diskriminerade.							
  Andel brukare inom social-psykiatri som inte upplever diskriminering	86 %				86 %	Öka	2016
Kommentar							
Indikatorn är ny 2016. I brukarenkäten för Rinkeby-Kista svarar 86 % män och 85 % kvinnor att de inte upplever diskriminering. I hela Stockholms stad är siffran 88 % både för kvinnor och för män. I 8 av Stockholms stadsdelsområden har fler kvinnor än män svarat att de inte upplever sig diskriminerade.							
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	88 %				88 %	Öka	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar							
Indikatorn är ny för året. 88 % av vårdnadshavarna svarar de inte upplevt diskriminering i förskolans verksamhet. Siffran för vårdnadshavare uppdelat på flickor och pojkar är 88 % respektive 89 %.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	 Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Fritidsledare har deltagit i en seminariereserie om ungas rättigheter och diskriminerande strukturer som anordnades av kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling. Fritidsledare har även deltagit i utbildningsinsatser med fokus på genus, hbtq och jämställdhet som arrangerats inom nätverket KEKS (Kvalitet och Kompetens i samverkan). Förvaltningens projektledare för flickors organisering har besökt förvaltningens ungdomsverksamheter och då bland annat presenterat 4R-metoden, som ska ligga till grund för vidare kartläggning och analys av verksamheterna under 2017.				
✓	 Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktingmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Arbetet pågår.				
✓	 Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen planerar att inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom stadsdelsområdet.				
✓	 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Översyn har genomförts, bland annat genom den boendeplan som årligen revideras i region västerort. Samrådsmöte med Micasa AB har genomförts under året med syfte att tillsammans se över behov.				
✓	 Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Utbildningsnämnden samordnar arbetet med att utveckla hbtq-kompetens inom skola och förskola. Förskolans medarbetare deltog vid föreläsningar om hbtq, genus och normmedvetenhet utifrån förskolan perspektiv som erbjudits under våren. Föreläsningarna var en del i Stockholms stads satsning för att förbättra kunskap och medvetenhet om hbtq-frågor.				

Nämndmål:

Barn i stadsdelsnämndens förskolor har likvärdiga förutsättningar för utveckling

● Uppfylls helt

Förskolorna ska organisera den dagliga omsorgen och den pedagogiska verksamheten så att alla barn blir sedda, hörda och får sina behov tillgodosedda. Specialpedagogiska resurser och

fortbildning om normkritik och interkulturellt förhållningssätt ska stärka förskolans likabehandlingsarbete.

Förväntat resultat

Alla barn utvecklas och lär utan att hindras av normstereotyper knutna till diskrimineringsgrunderna. Förskolans medarbetare har medvetenhet om sina egna föreställningar och förhållningssätt och kan använda dem för att motverka normstereotyper förhållningssätt.

Kommentar

Fortbildning i normkritik och interkulturellt förhållningssätt i förskolan tillsammans med förskolornas arbete med likabehandlingsplaner har under perioden bidragit till att öka medarbetarnas medvetenhet om diskrimineringsgrunderna och jämställdhet samt hur det egna förhållningssättet påverkar verksamheten. Medarbetarnas medvetenhet om det egna förhållningssättet i verksamheten är en grundläggande förutsättning för att kunna bidra till att utveckla en verksamhet som ger lika förutsättningar för alla barn.

Förskoleenheternas uppföljningar visar att rutiner och arbetssätt som ska säkerställa att alla barn får sina behov tillgodosedda kontinuerligt utvecklas och förbättras. De specialpedagogiska resurserna används för att stötta arbetslagen i att möta barnen utifrån deras individuella förutsättningar. Uppföljningarna visar också att ett förebyggande arbete med att utforma verksamheten så att miljön är tillgänglig för alla barn pågår och att detta bidrar till att öka den generella kvaliteten på verksamheten.

I augusti startade en planerad verksamhet för barn med multipla funktionsnedsättningar vid Klöverns förskoleenhet.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Enheten för barn i behov av särskilt stöd ska följa upp förskolornas arbete med barn i behov av extra stöd (Program för delaktighet)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Specialpedagoger finns på varje förskoleenhet. Specialpedagogerna har under året tillsammans med föräldrar och arbetslag följt upp insatser för barn i behov av särskilt stöd. Uppföljningen utgör underlag för fördelning av extra medel i form av individstöd. Under året har specialpedagoger och förskolechefer tillsammans deltagit i en utbildningsinsats via SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten, för att öka kompetensen att kartlägga, analysera och anpassa den pedagogiska miljön för barn i behov av särskilt stöd. Målet är att utveckla arbetet med att formulera handlingsplaner och att rikta fokus från det enskilda barnet till den pedagogiska miljön. Antal barn för vilka förskoleenheterna har sökt stöd har ökat under året. I över hälften av grupperna finns barn i behov av särskilt stöd och i majoriteten av dessa grupper är flera barn i behov av särskilt stöd.				
✓	Förskolans medarbetare ska erbjudas fortbildning i normkritik och ett interkulturellt förhållningssätt	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Fortbildningar för förskolans medarbetare i genuspedagogik/normkritik och interkulturellt förhållningssätt i förskolan inleddes under hösten 2016. Båda fortbildningarna fortsätter under våren 2017.				
✓	Förskolans medarbetare ska erbjudas möjlighet till handledning, konsultation och fortbildning för att öka sin kunskap och kompetens om arbetet med barn i behov av särskilt stöd (Program för delaktighet)	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar				
<p>Samtliga förskolor har haft tillgång till handledning och konsultation av den egna enhetens specialpedagog. Utöver detta har förskolorna också haft tillgång till det stöd som erbjuds genom handledning och konsultation från ett verksamhetsövergripande förskoleteam (förskolepsykolog, specialpedagog och talpedagog).</p> <p>Förskoleenheternas verksamhetsberättelser visar att enheternas specialpedagoger stöttar arbetslagen och utvecklar arbetsätt och metoder som ska verka förebyggande i verksamheten.</p>				
✓	Förskoleverksamheten ska inrätta en specialverksamhet för barn med grava funktionsnedsättningar	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Specialverksamhet för barn med multipla funktionsnedsättningar öppnade under året. För närvarande är fyra barn inskrivna i verksamheten.</p>				
✓	Förskoleverksamheten ska utforma riktlinjer och rutiner som ska bidra till pedagogiskt likvärdiga förskolor	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Arbetet med att utforma riktlinjer inleddes under hösten 2016 och planeras att slutföras under våren 2017.</p>				
✓	Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med likabehandling och värdegrundsarbete	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Samtliga förskolor har en likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Planerna revideras årligen. Två fortbildningar, normkritisk medvetenhet och interkulturellt förhållningssätt i förskolan, inleddes under året i syfte att öka medarbetarnas kunskaper inom området. Ett fyrtiotal medarbetare deltog vid Barnrättsdagarna i Örebro med tema barnkonventionen. Barnrättsdagarna arrangeras av barnombudsmannen och Stiftelsen Allmänna barnhuset. Under året reviderades rutiner för anmälan och åtgärder vid kränkande behandling vilket förväntas stärka arbetet mot kränkande behandling i verksamheterna.</p>				
✓	Verksamheterna i förskolorna ska utformas så att barn i behov av särskilt stöd tidigt kan identifieras och få det stöd och de utmaningar de behöver för sin utveckling (Program för delaktighet)	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
<p>Förskoleenheterna har rutiner och arbetssätt för att säkerställa att alla barn inkluderas och får sina behov tillgodosedda. Specialpedagogerna stöttar på olika sätt arbetslagen i att identifiera barn i behov av extra stöd och att tillrättalägga den pedagogiska miljön så att alla barn kan utvecklas efter sina förutsättningar.</p> <p>Förskoleenheternas verksamhetsberättelser visar att specialpedagoger på förskolorna medfört att barn i behov av stöd identifieras tidigare och att anpassningar och insatser kan göras tidigt. Specialpedagogen arbetar i nära samverkan med arbetslagen och kartlägger behov både på individ- grupp och organisationsnivå. Specialpedagogen är även central i samverkan med andra externa verksamheter.</p>				

Nämndmål:

Barn och ungdomar är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt arbete i syfte att främja och uppmuntra ungdomars delaktighet och inflytande i utvecklingen av närområdet och forandet av nya mötesplatser och demokratiska arenor. En plan för demokratiutveckling för, med och av ungdomar är under utarbetande. Särskild vikt läggs vid att stärka flickors organisering och egenmakt. Utbildningssatsningar i genus, normkritik och mänskliga rättigheter ska genomföras för medarbetare inom förvaltningens ungdomsverksamheter. Förvaltningen samverkar med skolan, andra myndigheter och civilsamhället i dessa frågor.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar är delaktiga och har inflytande i frågor som rör dem, något som främjar deras egenmakt och bidrar till ökad framtidstro och tillit till samhället.

Kommentar

Förvaltningens har under året tillsatt en ungdomsstrateg med uppdrag att öka ungdomars kunskap om mänskliga rättigheter, motverka diskriminerande strukturer bland ungdomar och inom förvaltningens verksamheter samt främja ungdomars delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Arbetet bedrivs i samverkan med stadsdelsområdets ungdomar, stadens kansli för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling samt med civilsamhället.

En fokusgrupp med ungdomar i åldern 15-18 år och en arbetsgrupp med medarbetare från förvaltningens preventionsenhet och ungdomsverksamheter har utformats. Ungdomsstrategen har i dialog med grupperna arbetat fram ett förslag till handlingsplan för egenmakt och stärkt organisering hos ungdomar. Handlingsplanen presenteras 2017.

Förvaltningen har under hösten deltagit i "Ortens Organisatörer" som är ett samarbete mellan Stockholms Stad, ABF Stockholm och Rädda Barnen där ungdomar genom studiecirkel har stärkts i frågor om feminism, antirasism och organisering.

Satsningar på flickor fortsätter. Förvaltningen utreder frågan om mötesplatser och flickors organisering och utredningen beräknas vara klar under 2017. Workshops har anordnats för feriearbetande ungdomar på temat "flickors organisering". En ungdomsdriven plattform "Formation" för flickor mellan 13-19 år har skapats. Plattformen verkar för stärkt organisering och är ett nätverk för utbyte av erfarenheter, inspiration och information om olika påverkansmöjligheter.

Tillsammans med Fryshuset har representanter från förvaltningen under hösten medverkat i projekt med ungdomsdriven verksamhet i stadsdelsområdet. Projektet har bland annat inneburit att ungdomar fått handledning och verktyg för att driva egna projekt i form av ett antal aktiviteter (exempelvis tjejmässa, fotbollsaktiviteter och en ungdomsfest), som ungdomarna sedan planerat och genomfört.

Verksamheterna på ungdomsgårdar och träffpunkter planeras och utformas till stor del utifrån ungdomarnas egna förslag och engagemang. I den årliga landsomfattande KEKS-enkäten, som ungdomsgårdarna och träffpunkterna i stadsdelsområdet medverkar i, mäts bland annat index för delaktighet, inflytande och ansvarstagande. Förvaltningens ungdomsverksamheter registrerade totalt 220 enkätsvar (93 flickor, 124 pojkar och tre som inte uppgett kön). Enligt årets sammanvägda resultat uppgick ungdomsverksamheternas index för delaktighet, inflytande och ansvarstagande till 77 procent, vilket kan jämföras med KEKS-genomsnittet på 57 procent.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En projektledare utreder, tillsammans med flickor i stadsdelsområdet, frågan om mötesplatser och stärkt organisering bland flickor	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar				
Utredningen pågår. Projektledarna har under året genomfört en kartläggning i vilken flickor från stadsdelsområdet, medarbetare och chefer medverkat. En fokusgrupp med flickor i ålder 13-19 år har utformats. Gruppen har träffats vid tre tillfällen				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	under hösten och träffarna har bland annat innehållit inslag med "Community Mapping" (en metod för att inventera vilka mötesplatser som finns i stadsdelsområdet) och samtal om vision. Utredningen ska leda fram till en övergripande strategi för stärkt organisering bland flickor och en handlingsplan för hur en större andel flickor ska besöka och vara delaktiga i stadsdelsområdets befintliga mötesplatser eller i formandet av nya mötesplatser. Utredningen slutförs under 2017.			
	Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i utformningen av den dagliga verksamheten på ungdomsgårdar och träffpunkter	2016-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Ungdomsverksamheterna tillämpar enkla metoder för direktdemokrati, där varje enskilt förslag behandlas. Ungdomarna uppmuntras, och handleds regelbundet i processen, att lämna förslag till aktiviteter och genomföra egenproducerad verksamhet.			
	Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i utformningen av lovprogram och kulturaktiviteter	2016-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Utformningen av samtliga lovprogram grundar sig i stora delar på ungdomarnas egna initiativ och förslag. Förslag från barn och ungdomar samlas löpande in av fritidsledare och ungdokumentörer. Inför lov anordnas stormöten i några av verksamheterna. Lovaktiviteter diskuteras även på tjejforum/tjejkvällar respektive killforum/killkvällar.			
	Fokusgrupper med barn och ungdomar, som leds av en ungdomsstrateg, skapas. I grupperna ingår även representanter för fältverksamheten, ungdomsgårdar och träffpunkter.	2016-01-01	2017-12-31	
	Kommentar En blandad fokusgrupp med flickor och pojkar i åldern 15-18 år och en arbetsgrupp bestående av medarbetare från preventionsenheten och ungdomsverksamheterna har skapats. De båda grupperna har träffats, enskilt och tillsammans, vid totalt tre tillfällen under hösten. Vid dessa tillfällen har grupperna utformat ett förslag till handlingsplan för stärkt egenmakt och organisering hos ungdomar i stadsdelsområdet. Fokusgruppen och arbetsgruppen fortsätter att träffas under 2017.			
	Förvaltningens ungdomsstrateg stödjer och uppmuntrar stadsdelsområdets ungdomar i att forma arenor där de kan ge uttryck för åsikter, förslag och engagemang och ges möjligheter till handling och ansvar	2016-01-01	2017-12-31	
	Kommentar Ungdomsstrategen har under året verkat uppsökande i syfte att skapa nätverk med stadsdelsområdets ungdomar och regelbundet besökt stadsdelsområdets ungdomsgårdar och träffpunkter. Under sommarlovet var ungdomsstrategen stöd till "Ungdomskommissionen", ett antal feriearbetande ungdomar som arbetade med frågan hur förvaltningen kan tillvarata ungdomars engagemang och delaktighet på bästa sätt. En fokusgrupp har utformats och gruppen har tillsammans med medarbetare inom preventionsenheten och ungdomsverksamheterna arbetat fram ett utkast till handlingsplan för ungdomars egenmakt och organisering. Handlingsplanen presenteras under 2017.			
	Medarbetare inom kultur, fält- och ungdomsverksamheterna utbildas i genus, normkritik och mänskliga rättigheter, med särskilt fokus på delaktighets- och inflytandefrågor för barn och ungdomar	2016-01-01	2016-12-31	
	Kommentar Medarbetare har under våren deltagit i seminarieserien om ungas rättigheter och diskriminerande strukturer som anordnades av kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling. Medarbetare inom ungdomsverksamheterna har även deltagit i ett antal utbildningsinsatser med fokus på genus, jämställdhet och HBTQ-frågor, som arrangerats av nätverket KEKS (Kvalitet och Kompetens i samverkan). Ungdomsstrategen har haft utbildning för förvaltningens ungdomsvårdare på temat mänskliga rättigheter och antirasism.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningens verksamheter beaktar barnperspektivet och säkerställer barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention. Enligt barnkonventionen ska barns rättigheter respekteras, skyddas och tillförsäkras. Det ska inte göra någon skillnad vilket ursprung, språk, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning barn eller föräldrar har. Barn som bedöms vara i behov av stöd och skydd från socialtjänsten ska få möjligheten att utvecklas optimalt utifrån sina egna inneboende förutsättningar. Dessa barns behov behöver uppmärksammas och tillgodoses för att de ska få bästa möjliga uppväxt och förutsättningar att klara vuxenlivet. Förvaltningen har under året satsat på metodutveckling bland annat inom ramen för verksamhetssystemet BBIC, som utgör ett stöd för socialsekreterare att se till det enskilda barnets behov och vid alla beslut sträva efter likvärdiga möjligheter för varje barn. Ett exempel på hur förvaltningen säkerställer barns rätt till god utbildning är satsningen på familjehemsplacerade barns skolgång, som följs upp särskilt och där resultaten sammanställs systematiskt.

När vuxna har kontakt med socialtjänsten ska alltid hänsyn tas till barnets bästa. Förvaltningen har under året uppmärksammat barns situation genom dokumentationen i utredningar, beslut och insatser. Förvaltningen fortsätter med implementering av stadens arbetssätt med barnkonsekvensanalyser.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen har tillsatt en projektledare med uppdrag att utreda frågan om mötesplatser och flickors organisering. I uppdraget ingår att identifiera och kartlägga faktorer som varaktigt påverkar flickornas närvaro och delaktighet i ungdomsverksamheterna. Arbetet ska leda fram till en övergripande strategi för stärkt organisering bland flickor och en handlingsplan för hur stadsdelsförvaltningen ska gå tillväga för att en större andel flickor ska besöka och vara delaktiga i stadsdelsområdets befintliga mötesplatser eller i formandet av nya mötesplatser. Utredningen slutförs under 2017.				
	 Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Arbetet med att ta fram stadsgemensamma riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola pågår och samordnas av utbildningsnämnden.				

Nämndmål:

Barnfamiljer bor i stadigvarande boenden

 Uppfylls helt

Barns boendesituation uppmärksammas när vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd. Hushåll med barn har trygga boendeförhållanden i form av förstahands- eller åtminstone andrahandskontrakt i sex månader eller längre.

Förväntat resultat

Antal stadigvarande boenden ökar.

Kommentar

Bostadsfrågan är ett prioriterat område. Verksamheterna inom ekonomiskt bistånd arbetar enhetligt och systematiskt med boendefrågorna utifrån ett gemensamt förhållningssätt.

Den senaste mätningen i november 2016 visar att 505 barnfamiljer får ekonomiskt bistånd. Av dessa har 60 % eget förstahandskontrakt och 20 % andrahandskontrakt, sex månader eller längre. Övriga 20 % har osäkra boendeförhållanden.

Invånare i stadsdelsområdet som hotas av vräkning kontaktas och erbjuds stöd. Bohandläggarna samtalar med föräldrar om vikten av att flytta till ett stadigvarande boende så att barnen bland annat kan få studiero. Det förebyggande arbetet prioriteras för att undvika att fler invånare hamnar i bostadslöshet. På ett tidigt stadium förs samtal om möjligheten att få ett eget förstahandskontrakt i en annan del av landet och att ansvaret att ordna sin bostadssituation är den sökandes.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel hushåll med barn som har ekonomiskt bistånd har trygga boendeförhållanden i form av förstahands- eller andrahandskontrakt i sex månader eller längre	83,37 %			81,98 %	85 %		2016
Kommentar Förvaltningen har inte tillgång till könsuppdelad statistik för indikatorn.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Skriftlig information om hur man söker bostad lämnas till hushåll med barn som inte har trygga boendeförhållanden	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barns bästa ska särskilt beaktas när vuxna har kontakt med socialtjänsten

● Uppfylls helt

När vuxna har kontakt med och ansöker om insatser hos socialtjänsten ska barns perspektiv särskilt beaktas.

Förväntat resultat

Förstärkt barnrättsperspektiv

Kommentar

Förvaltningen belyser och tar hänsyn till barns situation enligt stadens riktlinjer och FN:s barnkonvention. Socialtjänstens vuxenområde har under året tydligare uppmärksammat barns situation genom dokumentationen i utredningar, beslut och insatser.

Arbetet med barnkonsekvensanalyser i handläggningen av ekonomiskt bistånd har följts upp i workshops vid flera tillfällen under året.

Eftersom personalomsättningen bland socialsekreterare är hög, introduceras alla nyanställda handläggare kontinuerligt i arbetet med barnperspektivet.

Ett tydligt barnperspektiv finns då vuxna med barn prioriteras vid tillsättning av kommunala visstidsanställningar så kallade "*Stockholmsjobb*".

Vid vårdnadshavares ansökan av insatser för barn eller unga med funktionsnedsättning är brukaren alltid utifrån ålder och förmåga, delaktig i utredningen. Om det finns syskon till barnet med funktionsnedsättning så beaktas även detta i bedömningen inför beslut. I alla utredningar avseende vuxna med funktionsnedsättning ställs frågan om det finns barn i familjen samt i så fall om den sökande är ensam vårdnadshavare eller har delad vårdnad. I utredningens bedömningsdel tas särskild hänsyn till barnets bästa gällande behov av insats.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningens fältgrupp arbetar förebyggande och uppsökande med ungdomar i området för att motverka missbruk och kriminalitet. Gruppen är också samordnare för områdesgrupper inom Myndigheter i samverkan (MYS). Inom ramen för MYS startar ett antivåldsprojekt med genusperspektiv i Husby. Syftet med projektet är att utveckla metoder som hindrar våld. Medborgarvårdarnas uppgift är att med sin närvaro bidra till trygghet och att hjälpa invånarna tillrätta. Ungdomsvårdarna ska bidra till ökad trivsel genom att prata med ungdomar och vistas i samma miljöer som dem. Arbetsledaren för medborgar- och ungdomsvårdar är också samordnare för nattvandringar, där föräldrar och andra vuxna deltar. Vidare arbetar en lokal samordnare med att utforma en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism.

Förvaltningen har vid särskilda händelser som inträffat under året satt in extra förstärkning

av fältassistenter, medborgarvårdare, ungdomsvårdare och medarbetare på förvaltningens ungdomsverksamheter. Dessa funktioner har haft en viktig roll vid de tillfällen förvaltningen tillhandahållit krisstöd.

Förvaltningen och Rinkeby lokalpolisområdet (Polismyndigheten) har under året arbetat fram en ny samverkansöverenskommelse som kommer att undertecknas i början av 2017. Överenskommelsen innehåller ett antal åtgärdsplaner som parterna tillsammans arbetar med under avtalstiden och där både samordning och det operativa ansvaret är tydligt angivet och fördelat.

Förvaltningen arbetar för att upptäcka, förebygga och motverka våld. Inom förvaltningen finns rutiner för åtgärder när våld i nära relation upptäcks. Förvaltningens relationsvåldsteam, RVT, vänder sig till personer över 18 år som utsatts för våld i nära relation. RVT samarbetar med barn- och ungdomsenheterna för att även de minderåriga som upplevt våld ska få nödvändiga stödinsatser. RVT har genom information och föreläsningar, internt och externt spridit kunskap om våld i nära relation samt var man kan få hjälp.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten 	191 st	5,2 %	94,8 %	146 st	145 st	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar Totalt 191 ärenden inkom till förvaltningens relationsvåldsteam varav 10 gällde män och 181 kvinnor. Resultatet är högre än årsmålet vilket kan tyda på att förvaltningens arbete med att sprida information om RVT, varit framgångsrikt. Förvaltningens ambition är att antalet ska fortsätta öka. Detta då förvaltningen bedömer att det finns ett stort mörkertal. Indikatorn var ny 2015 och skapades för att utveckla rutiner och metoder för att på ett likartat sätt inventera målgruppen kvinnor och män över 18 år som är våldsutsatta. Tidigare saknades kunskap och samlade uppgifter i staden om hur många våldsutsatta personer som är aktuella inom socialtjänsten. En inventering av utgångsläget behövdes för att nu kunna följa om målgruppen ökar eller minskar och i förlängningen bedömning av behovet av insatser.							

Nämndmål:

Barn och unga lever under goda uppväxtförhållanden, utan våld i nära relationer

 Uppfylls delvis

Målgrupp är barn och ungdomar som upplever våld i nära relationer samt deras föräldrar. Arbetssätt och insatser inom den egna öppenvården ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

Förväntat resultat

Arbetssätt och insatser ska leda till att andelen barn och ungdomar som lever under goda uppväxtförhållanden, utan att uppleva fysiskt och/eller psykiskt våld i nära relationer, ökar.

Kommentar

Både individuell behandling och gruppbehandling erbjuds till barn och föräldrar i familjer där det förekommit våld i nära relation. Samarbetsformer mellan utrednings- och öppenvårdsenheterna har utvecklats, vilket resulterat i att både barn och föräldrar i familjer där det har förekommit våld snabbare får stöd och hjälp.

Utbildningsinsatser såväl som samarbete med medarbetare inom relationsvåldsteamet för

vuxna har genererat fördjupad kunskap om våld i nära relation och våldets mekanismer. Syftet är att barn som växer upp i familjer där våld i nära relation förekommer uppmärksammas och stöd hjälp i högre grad.

Utifrån de uppföljningar som gjorts i enskilda ärenden är bedömningen att majoriteten av behandlingsinsatserna till familjer där det har förekommit våld fullföljs med goda resultat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn, ungdomar och/eller föräldrar som tackar ja till insats i form av öppenvård.	64,79 %			76,62 %	70 %		2016
Kommentar Andel barn, ungdomar och föräldrar som tackar ja till erbjudna insatser i egen öppenvård har minskat något under perioden jämfört med år 2015. En förklaring till denna minskning kan vara den höga personal- och kunskapsomsättningen inom barn- och ungdomsenheterna. Förvaltningen arbetar med att förbättra arbetssätten för att motivera föräldrar, barn och ungdomar att ta emot de insatser de bedöms behöva.							
 Barnets/den unges förälder har förändrat sitt beteende så att våldet har upphört.	75 %			82,35 %	80 %		2016
Kommentar Mätmetoden har utvecklats och förändrats under året och mätningar har ej genomförts i alla ärenden, varför resultatet inte är tillförlitligt. Av 24 genomförda uppföljningar i ärenden där öppenvårdsinsats har genomförts bedöms resultatet i 18 fall som positivt, det vill säga att våldet har upphört.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Fortsatt utveckling av arbetssätt för barn och föräldrar som har upplevt våld i nära relation.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Förvaltningen har arbetat fram olika behandlingsmetoder riktade till föräldrar som använder våld i nära relation. En överenskommelse om samarbete och arbetssätt i ärenden där barn upplevt våld i nära relation har tagits fram i samarbete mellan enheterna inom Socialtjänst - barn och ungdom och Socialtjänst - vuxna.				
	Genom utbildningsdagar höja och vidmakthålla kunskapsnivån om våld, konsekvenser av våld och hur våld kan upptäckas och motverkas.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar En föreläsningssdag på temat våld i nära relation har genomförts för alla medarbetare. Medarbetare har deltagit i externa utbildningar såväl som interna workshops med syftet att göra säkra bedömningar av barns behov av skydd.				
	Rutiner för samarbete och nya arbetssätt ska utvecklas mellan barnavårdsutredande verksamhet och familjerätt.	2015-01-01	2016-12-31	
Kommentar Kunskapsöverföring och utveckling av samarbetsrutiner mellan barnenheten och familjerätten har pågått under året.				

Nämndmål:

Invånare i stadsdelområdet får stöd när våld i nära relationer förekommer

● Uppfylls helt

Vuxna personer som utsätts för hot och våld från närstående har rätt till stöd och skydd. Förvaltningen fokuserar på att identifiera personer som är utsatta för våld och utveckla stödet.

Förväntat resultat

Våld i nära relationer minskar.

Kommentar

Enhetsspecifika rutiner har under året upprättats på de olika enheterna inom verksamhetsområdet socialtjänst vuxna, för att upptäcka våld i nära relation. Om våld identifieras finns en rutin för hur kontakt med RVT kan ske. Biståndshandläggare vid enheten beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri använder FREDA-kortfrågor som ställs vid alla möten med brukare över 18 år. FREDA är en utrednings/bedömningsmetod som socialstyrelsen rekommenderar i arbetet mot våld i nära relationer.

Medarbetare inom enheten ekonomiskt bistånd har deltagit i en tre dagars *utbildning om våld och fråga om våld* som anordnats av länsstyrelsen. Efter utbildningen har de delgett kunskap och insikter till sina kollegor. Frågor om våld finns med i bedömningsinstrumentet *Initial bedömning* och även FREDA-kortfrågor används i nya ärenden. Frågor om våld ställs alltid enskilt.

Enheten för arbetsmarknadsinsatser har vid misstanke om våld i nära relation ställt frågor om detta. Visitkort för RVT har delats ut och arbetskonsulent har även erbjudit stöd i att inleda kontakt. Detta har gjorts tillsammans med remitterande socialsekreterare. Informationsmaterial från RVT finns tillgängligt i verksamhetens lokaler. Medarbetare har även varit stöd i kontakten med brottsofferjouren för deltagare som utsatts för våld.

Insatser som erbjudits våldsutsatta personer av RVT är bl.a. skyddat boende, kontaktperson, stödsamtal samt information och service. För personer som utsätts för våld i nära relationer och för personer som utsätter andra för våld i nära relationer fortsätter metoder och arbetssätt att utvecklas.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Enheterna inom socialtjänst vuxna söker identifiera om våld i nära relationer förekommer	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Enheterna har på olika sätt ökat kunskapen och skapat rutiner i den egna verksamheten för att upptäcka våld i nära relation. Medarbetare inom enheten ekonomiskt bistånd har deltagit i en tredagars utbildning om våld.				
✓	Öka kunskapen om våld i nära relationer	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Medarbetarna inom förvaltningens relationsvåldsteam har deltagit i ett flertal utbildningar bland annat samtalsstödsutbildning, stödgruppsutbildning, utbildning om insatsen skyddat boende och utbildning om MI-våld i nära relationer. Relationsvåldsteamet sprider kunskap och information internt och externt om våld i nära relationer.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningens anhörigkonsulent arbetar med att sprida information om anhörigstöd. Alla brukare som kommer i kontakt med biståndsbedömare informeras muntligt och skriftligt om anhörigstödet. Förvaltningen har tagit fram en checklista för att säkerställa att behovet av anhörigstöd uppmärksammas i alla ärenden.

Förvaltningen har genomfört fem verksamhetsuppföljningar med Olivia Omsorg AB som på uppdrag av förvaltningen driver gruppboende för vuxna enligt LSS. Tre verksamhetsuppföljningar för LSS- verksamheter inom LOV har utförts på uppdrag av socialförvaltningen.

Samarbetet mellan LSS-hälsan och förvaltningens utförarverksamheter har utvecklats under året. LSS-hälsan som drivs centralt av staden, ansvarar för hälso- och sjukvård i förvaltningens samtliga gruppboende och dagliga verksamheter enligt LSS. De ansvarar även för rehabilitering, habilitering och förskrivning av vissa hjälpmedel i dessa enheter.

Årets brukarundersökning, som redovisar svaren från stadsdelsområdets brukare av verksamheter både i privat och i egen regi, visar ett varierande resultat. Brukarundersökningen ligger till grund för vidare utvecklings- och förbättringsarbete inom både beställarenheten och utförarverksamheterna i både kommunal och privat regi. I stadens brukarenkät 2016 för personer med funktionsnedsättning avseende insatserna hemtjänst enligt SoL, och stöd enligt LSS, nåddes årsmålet för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd i en av indikatorerna. I svaren redovisas på flera frågor skillnader mellan könen. Att personer med funktionsnedsättningar har olika upplevelser av insatserna är naturligt. Skillnaderna mellan könen är dock inte acceptabelt i denna typ av frågor och det kommer att följas upp och analyseras utifrån respektive fråga. Analyserna kommer att utgöra underlag för det fortsatta arbetet på både beställarenheten och utförarverksamheterna oavsett regi.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	87 %	84 %	89 %	90 %	88 %	2016
	Kommentar	Här ses en liten försämring sedan 2015. Den fråga i brukarundersökningen som ger svar på denna fråga är "Personalen lyssnar på mig" och avser personal i gruppboende, daglig verksamhet, korttidsboende och barnboende. Män upplever sig något bättre bemötta än kvinnor.						
◆	 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	71 %	68 %	75 %	75 %	78 %	76 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
Kommentar Frågorna i brukarundersökningen är "Jag har själv varit med och planerat det stöd jag får" för boendeverksamheterna och "Jag har själv varit med och planerat min dagliga verksamhet" för daglig verksamhet. Här upplever männen en påtagligt lägre delaktighet än kvinnorna. Indikatorn kommer att följas upp vid uppföljningar av insatserna och ligga till grund för utvecklingsarbete hos utförarverksamheterna 2017. Alla brukare ska ges möjlighet att utifrån sin egen förmåga aktivt delta i planeringen av sin insats.								
  	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	69 %	69 %	68 %	72 %	72 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar En liten försämring ifrån 2015. Staden arbetar aktivt för en förbättrad tillgänglighet i alla miljöer. I stadsdelsområdet finns dock vissa kända tillgänglighetsproblem, bland annat i Akalla by där flera av fastigheterna är kulturminnesmärkta. Tillgänglighetsvandringer i stadsdelsområdet görs av förvaltningen i samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor vid tre tillfällen per år. Tillgänglighetsbrister som uppmärksammas i stadsdelsområdet rapporteras skyndsamt till ansvarig enhet. Rutinen för stadsdelsområdets inkomna synpunkter och klagomål har uppdaterats 2016 där uppmärksammade tillgänglighetsbrister kan rapporteras av både invånare och medarbetare.								
  	Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner	75 %	74 %	76 %		100 %	Fastställdes 2016	2016
Kommentar Indikatorn är ny för 2016. Målet att alla som beviljas en insats enligt LSS, utifrån sin förmåga, ska vara delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan kvarstår. Genomförandeplan ska upprättas av vald utförare tillsammans med brukaren inom tre veckor efter att insatsen inletts. För några personer i målgruppen kan detta dock utifrån funktionsnedsättningens art och medföljande svårigheter vara för svårt. En juridisk företrädare kan då vara den som är med i upprättandet av genomförandeplanen. I indikatorn redovisas endast svar där den enskilde själv varit delaktig. Under 2017 kommer genomförandeplanerna att fortsätta följas upp av beställarenheten och krävas in av utföraren där det saknas. Av genomförandeplanen ska framgå att och hur, brukaren varit delaktig i upprättandet.								
  	Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	79 %	75 %	90 %	90 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	2016
Kommentar Indikatorn visar svaret på frågan: " jag har det stöd/ hjälpmedel jag behöver i min bostad". Mätningen genomförs inom insatserna gruppboende, barnboende samt korttidsboende. Här ses en påtaglig försämring ifrån 2015 vilket kommer att följas upp vid uppföljning av insatserna för att få veta mer om vad brukarna upplever att de saknar i sitt boende. För gruppboendestäder i egen regi i stadsdelsområdet är siffran 100 % avseende om brukare upplever att stödet som behövs finns. Gällande tillgång av hjälpmedel i bostaden är 100 % av männen och 87 % av kvinnorna nöjda. Här kommer skillnaden mellan könen att följas upp för att avhjälpa detta.								
  	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	96 %	79 %	96 %	96 %	90 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
Kommentar								
Indikatorn visar ett sammantaget resultat för vuxna och barn. Indikatorn kommer att följas upp vid beställarenhetens uppföljningar av insats och hos alla utförarverksamheterna med särskilt fokus på att tillförsäkra kvinnor en ökad trygghet i LSS-boendet.								
<ul style="list-style-type: none"> De vuxna brukarna i Rinkeby-Kista svarar 94 % att de känner sig trygga i sin egen lägenhet, 89 % känner sig trygga i gemensamhetsutrymmena. I Rinkeby-Kistas gruppboenden i egen regi, för vuxna, upplever 89 % av männen och 93 % av kvinnorna trygghet i sin egen lägenhet. För barn och unga som bor på gruppboende (totalt i staden) känner sig 89 % trygga i sitt boende. För barn och unga har ingen könsuppdelad statistik redovisats och ingen egen statistik finns för stadsdelen då endast tre personer i Rinkeby-Kista har denna insats. 								
 	Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	91 %	83 %	78 %	89 %	89 %	2016
Kommentar								
Andelen som har svarat att de är nöjda med sin dagliga verksamhet i helhet är 88 % i Rinkeby - Kista. Utvecklingen har varit positiv och landar endast 1 % ifrån årsmålet. Skillnaden mellan könen kommer att följas upp vid uppföljning av insats för att säkerställa kvinnornas önskemål gällande sin dagliga verksamhet.								
 	Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	73 %	60 %	92 %	92 %	89 %	2016
Kommentar								
En tydlig försämring ifrån tidigare år. Särskilt anmärkningsvärt är resultatet för kvinnor. Insatsen verkställdes under 2016 för 35 personer ifrån Rinkeby-Kista, varav 20 män och 15 kvinnor. Totalt 15 personer av dessa var under 18 år. 2 män och 5 kvinnor har under året avslutat sin insats. De 15 kvinnorna har vistats i totalt sju olika verksamheter. Vid en granskning av brukarenkäten för de aktuella utförarna där kvinnorna vistats visar särskilt en verksamhet för vuxna stora skillnader mellan män och kvinnor där kvinnor är generellt mer missnöjda i alla frågor. Vid årsskiftet 2016-2017 finns endast en kvinna ifrån Rinkeby-Kista kvar i den verksamheten.								
81 % av de som har sin insats i Rinkeby-Kista egen regi är nöjd med sin insats.								
Samtliga beslut gällande korttidsvistelse utanför eget hem kommer att följas upp och information om hur brukare lämnar synpunkter och klagomål till förvaltningen och möjligheten att byta utförare inom stadens upphandlade verksamheter, kommer att lämnas till samtliga brukare och/eller deras företrädare.								
 	Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	95 %	94 %	95 %	92 %	92 %	89 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpna hinder	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar			
Bland annat ligger resultaten av genomförda trygghetsvandringar och tillgänglighetsvandringar till grund för åtgärder mot enkelt avhjälpna hinder. 2016 har tillgänglighetsvandringar utförts i Kista galleria, Akalla by och på Akalla torg. Även tillgängligheten i förvaltningshuset har förbättrats. Hinder och åtgärder tas kontinuerligt upp på funktionshinderrådets sammanträden.			
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar			
Äldrenämnden initierar och samordnar aktiviteten. I Rinkeby-Kista finns två gruppboendestäder enligt LSS med inriktning +65 år.			

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning får insatser av god kvalitet.

◆ Uppfylls delvis

Kvaliteten i all myndighetsutövning säkras genom användning av beprövade utredningsmodeller och uppföljning. För att garantera insatser av god kvalitet upprättas beställning och genomförandeplan i dialog och samverkan med brukaren. Nöjdheten mäts i stadens årliga brukarundersökning.

Förväntat resultat

Brukare är nöjda med insatsernas utformning. Brukarnas synpunkter tas tillvara och är en del i kvalitetsarbetet, vilket framgår av resultatet i stadens årliga brukarundersökning.

Kommentar

Antalet brukare i Rinkeby-Kista med insatser enligt SoL och/eller LSS, är ca 760 stycken. Under 2016 har förvaltningen arbetat för att säkerställa att brukare är delaktiga och har inflytande över sina insatser. Biståndsbedömarna följer upp besluten för att säkra att brukarna får sina beviljade insatser i enlighet med beställning. Genomförandeplan är det dokument som utgör planeringen av den beställda insatsen. Arbetet med tydliga beställningar för att säkerställa att genomförandeplaner av god kvalitet fortsätter under 2017.

I brukarundersökningen 2016 uppger 75 % att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplan. I denna siffra syns inte de personer som utifrån sina svårigheter eller sjukdomstillstånd, inte har möjlighet eller förmåga att delta vid upprättandet av ett sådant dokument, dessa företräds då vanligtvis av god man eller närstående. Arbetet med brukarinflytande måste vara långsiktigt över flera år då det annars är svårt att dra några slutsatser utifrån brukarenkäterna som genomförs en gång per år. Särskilt fokus har 2016 legat på att följa upp genomförandeplaner för insatserna daglig verksamhet och hemtjänst.

På arbetsplatsträffar vid beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri, har förvaltningens anhörigkonsulent en stående punkt på dagordningen för att belysa arbetet som görs för anhöriga i stadsdelsområdet. Medarbetarnas arbete med att synliggöra anhörigperspektivet i mötet med brukare tas kontinuerligt upp.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Brukare har en genomförandeplan	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Rutinen att följa upp genomförandeplaner följs.				
✓	Personer med funktionsnedsättning informeras om anhörigstöd.	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar Muntlig och skriftlig information om anhörigstöd lämnas till alla brukare.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Demokrati- och utvecklingsmedel

För år 2016 har nämnden erhållit demokrati- och utvecklingsmedel om 9,8 mnkr. Vid stadsdelsnämndens behandling av verksamhetsplanen för år 2016 fördelade nämnden dessa medel. Nämnden har sedan under året justerat budgeten. Av de 9,8 mnkr för demokrati- och utvecklingsmedel förbrukades 7,3 mnkr. Hur överskottet fördelas redovisas per delpost nedan.

Trygghetsskapande åtgärder (2,0 mnkr)

Tillsammans med Fryshuset har förvaltningen under hösten medverkat i ett projekt med ungdomsdriven verksamhet i stadsdelsområdet. Projektet har bland annat inneburit att ungdomar fått handledning och verktyg för att driva egna projekt i form av ett antal aktiviteter (exempelvis tjejmässa, fotbollsaktiviteter och en ungdomsfest), som ungdomarna sedan planerat och genomfört.

Förvaltningen genomför trygghets- och tillgänglighetsvandringar och har anställda medborgarvärdar, ungdomsvärdar och en fältgrupp som rör sig i stadsdelsområdet. Fältgruppen arbetar förebyggande och uppsökande i området för att motverka missbruk och kriminalitet bland ungdomar. Gruppen är också samordnare för områdesgrupper inom Myndigheter i samverkan (MYS). MYS är ett samarbete mellan skola, polis och förvaltning. Inom ramen för MYS har ett antivåldsprojekt med genusperspektiv startats i Husby. Syftet med projektet är att utveckla metoder som hindrar våld. Förvaltningen har anställt en samordnare på deltid och projektet bedrivs i skolor och på ungdomsgårdar.

Förvaltningen har arrangerat storbildsvisning av vissa matcher i fotbolls-EM på torgen i Rinkeby och Husby. Arrangemangen i Husby genomfördes tillsammans med den lokala Folkets-Husföreningen.

Förvaltningen är medfinansiär till Bonnier-Hoop (basket, författarbesök m.m.) som genomförts på Kista Torg hela sommaren.

Nämndens sammanlagda kostnader för trygghetsskapande åtgärder inom demokrati- och utvecklingsmedel uppgår till 1,7 mnkr för år 2016.

Ungdomars delaktighet (1,0 mnkr)

Förvaltningens har under året tillsatt två tjänster (en ungdomsstrateg och en projektledare) med uppdrag att öka ungdomars kunskap om mänskliga rättigheter, motverka diskriminerande strukturer bland ungdomar och inom förvaltningens verksamheter samt främja ungdomars delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Arbetet bedrivs i samverkan med stadsdelsområdets ungdomar, stadens kansli för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling samt med civilsamhället. Syftet är att utveckla närområdet och forma nya mötesplatser och demo-

kratiska arenor i samarbete med ungdomar i stadsdelsområdet. En plan för demokratiutveckling för, med och av ungdomar är under utarbetande. Särskild vikt läggs vid att stärka flickors organisering och egenmakt.

Aktiviteter som genomförts är bland annat:

- fokusgrupper där medarbetare och ungdomar 15-18 år har arbetat fram ett förslag till handlingsplan för egenmakt och stärkt organisering för ungdomar
- ungdomar som genom studiecirkelar stärkts i frågor om feminism, antirasism och organisering
- workshops med feriearbetande ungdomar om flickors organisering samt att en ungdomsdriven plattform "Formation" för flickor mellan 13-19 år har skapats.

Av budgeterade medel har 0,8 mnkr förbrukats.

Husby Träff (0,2 mnkr)

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har bekostat driften av samlingslokalerna i Husby träff under årets första två månader. Kostnaderna uppgick till 0,2 mnkr. En lokal Folkets Husförening övertog ansvaret för verksamheten den 1 mars.

Föräldracirklar i Rinkeby (1,0 mnkr)

Nämnden har beviljat bidrag om 1,0 mnkr till Studieförbundet för att, i samarbete med förvaltningen, bedriva föräldrautbildning för föräldrar boende i stadsdelsområdet med barn 0-18 år. Samarbetet innebär att föräldrar erbjudits att delta i studiecirkeln *Älskade barn* som riktat sig till föräldrar med rötter i andra kulturer än den svenska.

Mål med samarbetet var att:

- Öka föräldrars kunskaper om föräldrars rättigheter och skyldigheter
- Öka föräldrars kunskap om barns och ungdomars behov och rättigheter
- Öka föräldrars deltagande i familjehusens olika verksamheter
- Öka förvaltningens dialog med föräldrar i stadsdelsområdet

Budgeterade medel har förbrukats.

Demokratisamordnare och samordnare för nattvandring (1,2 mnkr)

Nämndens justerade budget om 1,2 mnkr för en demokratisamordnare och en nattvandrar-samordnare har förbrukats enligt plan.

Fler ungdomsvårdar och medborgarvårdar (0,4 mnkr)

Antalet ungdoms- och medborgarvårdar har utökats under sommaren för att bidra till en ökad trygghetskänsla. Vårdarna har till stor del vistats på torgen och informerat om aktiviteter i området. Budgeten om 0,4 mnkr har förbrukats.

Medborgardialoger (1,3 mnkr)

Förvaltningen har inlett dialoger med invånare inklusive företrädare för olika föreningar och organisationer. De första dialogerna har varit inriktade på flickors och kvinnors trygghet, den nya idrottshallen i Husby, ungdomars delaktighet och engagemang samt det lokala utvecklingsprogrammet. Ytterligare dialoger planeras, och i början av 2017 inleds en bred dialogansats i stadsdelsområdet för att stärka förtroende och tillit. För att klara ett omfattande dialogarbete har den personella kapaciteten utökats. En modell för dialog är under utformning och introduceras i förvaltningen under hösten 2017. Internutbildningar i dialog ska erbjudas samtliga medarbetare med regelbunden brukar- och invånarkontakt. Information och service till invånarna, t ex via webb och medborgarkontor, behöver utvecklas utifrån demokrati-, delaktighets- och dialogperspektiv. Av budgeterade medel har 0,3 mnkr förbrukats.

Community Center och Community School (0,1 mnkr)

I ett Community Center inryms olika verksamheter och aktiviteter i syfte att öka delaktigheten i lokalsamhället, t.ex. samhällsinformation och föräldrautbildning. Men även olika kurser, rådgivning, social samvaro m.m. Förvaltningen planerar för att inrätta minst en Community Center under 2017. Stadsdelsnämnden bedriver redan flera verksamheter som kan inrymmas i ett sådant center. Här avses t.ex. medborgarkontor och familjehusen som svarar för samhällsinformation respektive föräldrautbildning. Förvaltningen återkommer till nämnden om den närmare utformningen.

Förvaltningen planerar också i samverkan med utbildningsförvaltningen för att inrätta s.k. Community Schools i stadsdelsområdet. Verksamheten bedrivs i skollokaler under kvällar och helger. I en Community School kan delvis motsvarande aktiviteter som i en Community Center bedrivs, men tyngdpunkten utgörs av invånares och föreningars medverkan.

En projektledare som ska arbeta med utvecklingen av såväl Community Center som Community School är rekryterad och tillträder först i februari 2017, varför ingen kostnad uppstått under år 2016.

Spontanidrott (0,2 mnkr)

Förvaltningen planerar att, i samverkan med lokala idrottsföreningar, utveckla former för ”organiserad” spontanidrott. Tanken är att bidra till att fler barn och ungdomar söker sig till idrottsföreningar. Förvaltningen avser att arvoda medverkande föreningsledare. Verksamheten är något senarelagd så inga medel har förbrukats under år 2016.

Försöksverksamhet med bidrag (1,0 mnkr)

Försöksverksamheten har påbörjats under hösten. Såväl ansökningar som uppsökande samarbeten prövas. Riktlinjerna för bidragsgivningen ska stödja det lokala utvecklingsarbetet. Bidrag ges enbart till projekt/arbeten som ger uppföljningsbara resultat och inte till föreningars verksamhet för vilken andra nämnder ansvarar för bidragsgivningen. Nya samarbeten uppmuntras. Former för kontantlösa bidrag ska utvecklas. Avsatta medel ska även täcka förvaltningens administration för bidragshanteringen. Under hösten 2016 inkom nio ansökningar från lokala föreningar. Försöksverksamheten har under 2016 kostat 0,3 mnkr.

Utvecklingsstrateg samt vissa konsultkostnader (1,4 mnr)

Strategiska utvecklingsmöjligheter i stadsdelsområdet och inom förvaltningen ska ta tillvaras i det lokala utvecklingsarbetet. Förvaltningen har under året anställt en utvecklingsstrateg, en trainee och upphandlat konsultstöd som används i arbetet. I konsultstödet innefattas bl.a. att vara tillgänglig för förvaltningsledningen som expertis och bollplank, att medverka vid seminarier med ledning och andra nyckelgrupper samt att dokumentera gjorda erfarenheter. Budgeterade medel har förbrukats enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.	77 %	70 %	83 %		77 %	fastställs 2016	2016
Kommentar Indikatorn är inom socialpsykiatrien ny för året. Resultatet kommer att följas upp vid individuppföljningarna då det är viktigt att alla brukare, oavsett kön känner delaktighet och upplever att de har inflytande över sina insatser av boendestödet.							
  Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.	93 %				93 %	fastställs 2016	2016
Kommentar Indikatorn är inom socialpsykiatrien ny för året. Mäts med frågan "Jag har själv varit med och planerat det stöd (hjälp) jag får". Ingen statistik uppdelad på könen har redovisats. Resultaten i brukarundersökningen ligger till grund för det fortsatta kvalitetsarbetet inom såväl beställarenhet som alla utförarverksamheter då alla brukare bör vara med i upprättandet av sina genomförandeplaner där insatserna planeras.							
  Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	80 %	81 %	79 %		82 %	82 %	2016
Kommentar Indikatorn är ny för året. 80 % av vårdnadshavarna upplever att de har möjlighet till inflytande i verksamheten. Resultatet kommer att ligga till grund för förskoleenheternas arbete med att utveckla arbetssätt och metoder i syfte att öka vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet och inflytande.							
  Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras	85 %	87 %	84 %		86 %	86 %	2016
Kommentar Indikatorn är ny för året. Resultatet visar att årsmålet inte nåts. Män upplever i högre utsträckning än kvinnor att deras åsikter om hur hjälpen ska utföras beaktas av medarbetarna inom hemtjänsten. Då resultatet är en sammanställning över samtliga utförare är det svårt att dra några tydliga slutsatser. Resultatet ska analyseras.							
St	Aktivitet			Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna initiera en satsning för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter.			2016-01-01	2016-12-31		

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar				
Förvaltningen samverkar med stadens kansli för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling och ingår i olika stadsövergripande nätverk som skapats för frågorna.				
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Förvaltningen för en dialog med stadsledningskontoret om hur arbetet med demokrati och delaktighet kan utformas. Förvaltningen har påbörjat en dialogprocess, Kvinnornas Järva, som handlar om kvinnors och flickors trygghet och tillgång till de offentliga rummen. Därtill har förvaltningen påbörjat en försöksverksamhet med föreningsbidrag.				
	 Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31	
Kommentar				
Nämnden beslutade i samband med tertialrapport två om ett lokalt utvecklingsprogram för Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Flera åtgärder planeras, bl a Community Center och Community School. En revidering av det lokala utvecklingsprogrammet påbörjades i december 2016 och avslutas i mars 2017. Förvaltningen har identifierat behov av mera långsiktiga mål och ska under våren 2017 arbeta med detta tillsammans med nämnden. Förvaltningen har avvaktat med medborgardialoger, men avser genomföra ett antal dialogaktiviteter under våren 2017. Strategiska samarbeten med Arbetsmarknadsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen har initierats och formas tydligare under 2017. Samverkan med Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret har etablerats. Samarbeten med ytterligare fackförvaltningar, och även bolag planeras under 2017.				

Nämndmål:

Invånarna är delaktiga och bereds möjlighet att påverka

 Uppfylls delvis

Den lokala demokratin ska stärkas genom lokalt utvecklingsarbete som bl.a. baseras på dialog med invånarna.

Förväntat resultat

Den lokala demokratin stärks efter implementering av det lokala utvecklingsprogrammet.

Kommentar

Nämndens lokala utvecklingsprogram anger en ambition och inriktning för lokalt utvecklingsarbete fram till 2022. Programet revideras och konkretiseras löpande utifrån feedback och lärdomar från alla intressenter, inte minst invånarna. Förvaltningens bedömning är att invånarnas tillit till förvaltningen generellt är låg. Dialogaktiviteter behöver därför planeras och genomföras.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Ett lokalt utvecklingsprogram ska utarbetas. Programmet ska baseras på en dialog med invånarna.	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Arbetet sker planenligt.				
	Medborgardialogmöten anordnas av nämnden.	2016-01-01	2017-12-31	
Kommentar Dialogen Kvinnornas Järva påbörjades i maj 2016. Ytterligare dialogaktiviteter med invånare planeras till våren 2017. Förvaltningen har ett pågående arbete med att forma en dialogmodell för Rinkeby-Kista stadsdelsområde.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls delvis

Kommentar

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att inkludera krav på miljöarbete i sina upphandlingar, samt genom att följa upp upphandlad verksamhet. Målet om ”Andel elektroniska inköp” som bidrar till avtalstrohet och kostnadseffektiva inköp uppfylls ännu inte. Utfallet beror på att förvaltningen gick i drift med e-handel via inköpsmodulen den andra maj 2016 samt att det förutom livsmedel och förbrukningsvaror under hösten också tillkommit en ny rutin för avrop av tjänster. Förvaltningen bedömer att kompetensen är direkt avgörande för i vilken omfattning inköpssystemet används. Medarbetare erbjuds kontinuerligt stöd och utbildning i inköp i e-handelssystemet. Förvaltningen följer regelbundet användarstatistiken för att nå målet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	42 %				80 %	Nämnden har själv fastställt målvärdet	VB 2016

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningen är avtalstrogen i inköp av varor och tjänster samt ställer krav på miljö- och social hänsyn i upphandlingar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningen genomförda upphandlingar där hänsyn tagits till socialt ansvar	100				100		VB 2016
Kommentar							
I de två upphandlingar som nämnden genomfört under året har hänsyn tagits till socialt ansvar i båda.							

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Anslag för nämndens verksamhet

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Socialtjänst - barn och ungdom	164,1	159,9	4,2
Socialtjänst – vuxna	39,8	36,9	2,9
Socialtjänst - Stöd och service och Förebyggande ungdomsinsatser	49,6	52,1	-2,5
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	214,9	215,8	-0,9
Förskola m.m.	311,7	306,8	4,9
Äldreomsorg	295,6	298,1	-2,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	330,1	331,1	-1,0
Socialpsykiatri			
Stadsmiljö	22,6	30,2	-7,6
Nämnd och förvaltningsövergripande adm	56,0	39,6	16,4
Totalt	1 484,4	1 470,5	13,9
Bokslutsdispositioner			
Ombudgeteringar			-1,7
Resultatenheternas ingående överskott från 2015			17,0
Resultatenheternas utgående överskott till 2017			-18,1
Totalt efter bokslutsdispositioner			11,1

Kommentarer till utfallet

Ett nettoöverskott om 13,9 mnkr redovisas före bokslutsdispositioner. Resultatenheternas sammanlagda ackumulerade resultat per den 31 december 2016 uppgår till 18,1 mnkr, vilket överförs till år 2017. Med beaktande av denna resultatöverföring, och ett ingående överskott om 17,0 mnkr, minskar nettoöverskottet till 12,8 mnkr. Nämnden föreslås begära ombudgetering hos kommunstyrelsen för ej förbrukade projektmedel om 1,7 mnkr. Efter denna boksluts-

disposition redovisas ett sammanlagt överskott om 11,1 mnkr. Resultatenheternas resultat redovisas närmare i *bilaga 2*. Avvikelser och bokslutsdispositioner kommenteras närmare nedan. Resultat- och balansräkning kommenteras närmare i *bilaga 1*.

Utfallet jämfört med prognoserna i tertialrapporterna

	Nettoutfall (efter åtgär- der)	Budgetavvikelse i mnkr	Bokslut/prognos i %
Tertialrapport 1	1481,4	0,0	-0,5%
Tertialrapport 2	1476,9	4,5	-0,2%
Bokslut	1473,2	11,1	

Budgetavvikelsen i bokslutet om 11,1 mnkr är 6,6 mnkr högre än prognostiserad avvikelse i tertialrapport 2. Den största avvikelsen mellan utfallet och prognosen i tertialrapport 2 finns inom ekonomiskt bistånd. För detta verksamhetsområde redovisas ett utfall som har en differens om 5,3 mnkr jämfört med vad som prognostiserades i tertialrapport 2. Förändringen beror på lägre personalkostnader och ett lägre utbetalt bistånd än beräknat.

För socialpsykiatri är avvikelsen 4,3 mnkr mellan utfallet i bokslut och prognosen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att nämnden erhållit 2,4 mnkr i extra tilldelning av PRIO-medel som inte förbrukats samt lägre kostnader för insatser än beräknats.

För Socialtjänst – Barn och ungdom är avvikelsen 4,2 mnkr mellan utfallet i bokslut och prognosen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ändrade redovisningsprinciper gällande den s.k. generalschablonen samt lägre personalkostnader till en följd av svårigheten att rekrytera och behålla socialsekreterare.

För verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisas ett utfall som är 3,3 mnkr högre än prognosen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ökade placeringskostnader för beställarenheten inom särskilt boende och personlig assistans än beräknat.

Kostnads-/intäktsutveckling jämfört med bokslut 2015

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Avvikelse
Kostnader	1 620,2	1 750,7	130,5
Intäkter	207,3	280,2	72,9
Netto	1 412,9	1 470,5	57,6

Kostnadsutveckling 2015/2016

Nämndens bruttokostnader är 130,5 mnkr högre år 2016 jämfört med föregående år. Kostnadsökningarna återfinns främst inom socialtjänst – barn och ungdom (92,1 mnkr), omsorg om personer med funktionsnedsättning (13,8 mnkr) och förskola (6,9 mnkr). Kostnadsökningarna inom socialtjänst – barn och ungdom avser ökade kostnader för ensamkommande flyktingbarn. Kostnadsökningen inom omsorg om personer med funktionsnedsättning avser

främst fler insatser inom personlig assistans samt prisökningar. Kostnadsökningarna inom förskola avser främst lönekostnader och uppstart av en ny förskola i Rinkeby. Kostnadsminskningar återfinns främst inom ekonomiskt bistånd och beror på minskat utbetalt bistånd och minskade kostnader för hotell och vandrarhem.

Intäktsutveckling 2015/2016

Intäkterna var 72,9 mnkr högre 2016 jämfört med år 2015. Intäktsökningar finns främst inom socialtjänst – barn och ungdom (73,5 mnkr) och utgörs av statsbidrag från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn. Intäktsminskningar återfinns främst inom omsorg om personer med funktionsnedsättning (-4,0 mnkr) och beror främst på minskade intäkter från försäkringskassan för personer med beviljad assistans utifrån Lagen om assistansersättning till en följd av färre utförda timmar i egen regi, samt minskade migrationsintäkter för varaktig vård.

Ekonomiskt utfall per verksamhetsområde

Socialtjänst – Barn och ungdom

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	307,0	295,6	11,4
Intäkter	-142,9	-135,7	-7,2
Netto	164,1	159,9	4,2

För verksamhetsområdet redovisas ett sammanlagt överskott om 4,2 mnkr. Överskottet beror främst på ändrade redovisningsprinciper av den s.k. generalschablonen samt lägre personalkostnader än budgeterat då tjänster som budgeterats på helår och vakanser tillsatts löpande under året.

Under 2015 har antalet ensamkommande barn till stadsdelsområdet ökat kraftigt från ca 100 till ca 330 barn. Detta har krävt extraordinära åtgärder från verksamhetsområdet. År 2016 skapades en ny enhet med ca 23 medarbetare som ansvarar för att barnen får ett tryggt och säkert mottagande och handläggs på ett rättsäkert sätt.

Socialtjänst – Vuxna

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	47,6	44,0	3,6
Intäkter	-7,8	-7,1	-0,7
Netto	39,8	36,9	2,9

Redovisade kostnader och intäkter avser främst verksamhet för:

- vuxna med beroendeproblematik
- personer som utsatts för våld i nära relationer
- att motverka bostadslöshet

Ett överskott om 2,9 mnkr redovisas före bokslutsdispositioner.

Stadsdelsnämnden har för år 2014 till 2016 av kommunstyrelsen erhållit sammanlagt 4,2 mnkr i projektmedel för att utveckla arbetssätt och metoder i det förebyggande arbetet mot bostadslöshet. Sedan starten har 2,5 mnkr förbrukats. Anledningen är att projektet inte varit fullt bemannat förrän första december 2015. Förvaltningen föreslår att nämnden hos kommunstyrelsen begär ombudgetering till år 2017 av resterande 1,7 mnkr. Efter denna bokslutsdisposition redovisas ett överskott om 1,2 mnkr som främst beror på lägre personalkostnader än beräknat.

I Socialtjänst – Vuxna innefattas organisatoriskt också ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och beställarenheterna för omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Årsutfallet för dessa verksamheter redovisas nedan.

Socialtjänst – Stöd och service och Förebyggande ungdomsinsatser

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	52,7	68,2	-15,5
Intäkter	-3,1	-16,1	13,0
Netto	49,6	52,1	-2,5

I redovisningen innefattas förebyggande ungdomsinsatser, medborgarkontor, konsumentvägledning samt kultur för barn och ungdom.

För verksamhetsområdet redovisas ett underskott om 2,5 mnkr. Underskottet beror främst på personalkostnader för ökad bemanning och utökade öppettider på ungdomsgårdar och träffpunkter.

I socialtjänst – stöd och service och förebyggande ungdomsinsatser innefattas organisatoriskt också utförarenheterna för omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt feriearbete. Årsutfall för dessa verksamheter redovisas nedan.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	195,1	193,9	1,2
Intäkter	-10,2	-11,3	1,1
Netto	184,9	182,6	2,3

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 2,3 mnkr. Statsbidrag (generalschablonen) har använts för att täcka kostnader om 4,1 mnkr för nyanlända. Svårigheten med att rekrytera personal har inneburit ca 3,0 mnkr lägre personalkostnader än beräknat.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	35,9	39,3	-3,4
Intäkter	-5,9	-6,1	0,2
Netto	30,0	33,2	-3,2

Ett underskott om 3,2 mnkr redovisas, vilket beror på fler feriearbetande ungdomar än budgeterat.

Förskola

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	329,8	330,3	-0,5
Intäkter	-18,1	-23,5	5,4
Netto	311,7	306,8	4,9
Bokslutsdispositioner			
Resultatenheternas ingående överskott från 2015			17,0
Resultatenheternas utgående överskott till 2017			-18,1
Totalt efter bokslutsdispositioner			3,8

Ett överskott om 3,8 mnkr redovisas efter resultatöverföringar. Avvikelsen beror delvis på att en förskola med omsorg under nätter och helger inte nyttjats i den omfattning som beräknats.

Det beror också på att öppnandet av en ny öppen förskola i Kista inte öppnats enligt ursprunglig tidplan.

Vidare redovisar resultatenheterna ett sammanlagt överskott om 3,6 mnkr före resultatöverföring. Fyra av enheterna överskred fondtaket vilket innebär att resultatöverföringen föreslås uppgå till 1,1 mnkr (*se bilaga 2*).

Äldreomsorg

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	331,9	337,2	-5,3
Intäkter	-36,3	-39,1	2,8
Netto	295,6	298,1	-2,5

Specificerat nettoutfall

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Beställarenheten	283	269,1	13,9
Utförarenheten	0,3	10,0	-9,7
Verksamhetsledning m.m.	12,3	19,0	-6,7
Totalt	295,6	298,1	-2,5

För verksamhetsområdet redovisas ett sammanlagt underskott om 2,5 mnkr.

För beställarenheten redovisas ett överskott om 13,9 mnkr. Detta överskott beror främst på ett lägre behov av vård- och omsorgsplatser än tidigare år. Utöver detta är det färre hemtjänstinsatser än beräknat då fler väljer hemvårdsbidrag istället. I verksamhetsberättelsen med bokslut för år 2015 redovisades ett underskott om 6,7 mnkr för beställarenheten.

För utförarenheten redovisas ett underskott om -9,7 mnkr, vilket främst beror på omstruktureringen av Rinkeby vård- och omsorgsboende.

Det underskott om 6,7 mnkr som redovisas inom verksamhetsledning m.m. beror på ombyggnationen av Kista servicehus.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	313,6	318,4	-4,8
Intäkter	-35,4	-32,9	-2,5
Netto	278,2	285,5	-7,3

Specificerat nettoutfall

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Beställarenheten	266,4	274,5	-8,1
Utförarenheter	0,3	-0,1	0,4
Verksamhetsledning m.m.	11,5	11,1	0,4
Totalt	278,2	285,5	-7,3

För verksamhetsområdet redovisas ett sammanlagt underskott om 7,3 mnkr. Beställarenhetens underskott uppgår till 8,1 mnkr. Underskottet beror främst på högre placeringskostnader för särskilt boende utanför LOV samt högre kostnader för personlig assistans än beräknat.

För utförarenheterna redovisas ett sammantaget överskott om 0,4 mnkr.

Socialpsykiatri

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	56,1	53,1	3,0
Intäkter	-4,2	-7,5	3,3
Netto	51,9	45,6	6,3

Specificerat nettoutfall

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Beställarenheten	46,0	39,9	6,1
Utförarenheter	2,2	2,0	0,2
Verksamhetsledning m.m.	3,7	3,7	0,0
Totalt	51,9	45,6	6,3

För verksamhetsområdet redovisas ett sammanlagt överskott om 6,3 mnkr. Överskottet för beställarenheten uppgår till 6,1 mnkr. Detta överskott beror främst på att nämnden erhållit 2,4 mnkr i extra tilldelning av PRIO-medel som inte förbrukats, samt lägre kostnader för insatser än beräknats.

Stadsmiljö

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	22,7	30,2	-7,5
Intäkter	-0,1	0,0	-0,1
Netto	22,6	30,2	-7,6

Ett underskott om 7,6 mnkr redovisas. Underskottet beror på obudgerade åtgärder för snöröjning, att förbättra vattenkvaliteten i plaskdammar, slyröjning, utökad städning och tömning av papperskorgar, latrinsanering m.m. av marken efter borttagande av olovliga boplatser och åtgärder med anledning av skadegörelse.

Nämnd och förvaltningsövergripande uppgifter

Ekonomiskt utfall

(Belopp i mnkr)

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader	56,9	40,5	16,4
Intäkter	-0,9	-0,9	0,0
Netto	56,0	39,6	16,4

Ett överskott om 16,4 mnkr redovisas, varav 10,0 mnkr utgörs av en buffert som nämnden avsatt för eventuell underskottstäckning. Överskottet i övrigt utgörs av demokratimedel som inte förbrukats, lägre personalkostnader och lägre kostnader för Järva-Andan än vad som budgeterats. Särskilda satsningar

Särskilda satsningar

Förstärkning barn och unga

Socialtjänst – barn och ungdom satsar, i linje med Stockholms stads handlingsplan, på kompetensutveckling för socialsekreterare och chefer samt på ökad bemanning. Tre nya socialsekreterartjänster, en ny biträdande enhetschef, en ny tjänst som föräldrarådgivare och en ny tjänst som administrativ assistent har tillsatts. Två tjänster till sociala insatsgrupper (SIG) har permanentats. En ny enhet för en sammanhållen handläggning av målgruppen ensamkommande barn startades den 1 januari 2016.

Förstärkning socialtjänst vuxna

Förstärkningar inom missbruk

Missbruksverksamheten fortsätter att prioritera utveckling av öppenvården med särskilt fokus på unga vuxna. Ambitionen är att kunna erbjuda fler evidensbaserade öppenvårdsprogram. Separat lokal för öppenvård har iordningställts i Husby, där verksamheten bedrivs. Vidare pågår utveckling av boendestöd till personer med samsjuklighet (psykisk ohälsa och missbruk), även detta arbete fortsätter.

Förstärkningar inom socialpsykiatri

Förvaltningen har till och med 2016 haft ett samverkansavtal med Hässelby-Vällingby och Bromma stadsdelsförvaltningar om personliga ombud. År 2017 upphör det avtalet. Istället kommer förvaltningen upprätta motsvarande avtal med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. För brukare med psykisk ohälsa i vårt stadsdelsområde innebär detta en utökning av personligt ombud med 30 procent. Därutöver ökar tillgängligheten, geografisk närhet, då de personliga ombuden kommer att vara stationerade på Järva.

Ersättningen till utförarna inom socialpsykiatri för beviljade insatser har höjts. Sesam är en öppen träffpunkt för brukare med psykisk funktionsnedsättning. Extra resurser har tillförts för att utveckla nya aktiviteter.

Förstärkning av arbetet mot våld i nära relationer

Utökade insatser för målgruppen.

Äldreomsorg

Höjning av hemtjänstpeng 2,0% och höjning av peng för dagverksamhet 2,0%: Den ökade ersättningen inom hemtjänst och dagverksamhet har för utföraren i egen regi bidragit till kompetensutveckling för medarbetare.

Ökade resurser biståndsbedömning inom hemtjänst och boende: Utifrån ökade resurser för biståndsbedömning inom hemtjänst och boende pågår rekrytering av ytterligare en biståndshandläggare.

Fria broddar: Staden har centralt upphandlat broddar för äldre över 75 år med hemtjänst eller trygghetslarm. Förvaltningen kommer under hösten gå ut med information till äldre om hur de kan få broddar kostnadsfritt.

Barn, kultur och fritid

Insatser för fler mötesplatser, ungas organisering och kunskaper om mänskliga rättigheter:

Förvaltningen har tillsatt två nya tjänster, en ungdomsstrateg och en projektledare, med uppdrag att genomföra utredning och insatser för fler mötesplatser och att stärka ungas organisering. I ungdomsstrategens uppdrag ingår även att öka ungdomars kunskaper om mänskliga rättigheter och workshops inom ämnet kommer att hållas för både ungdomar och medarbetare under hösten. Medarbetare inom kultur, fält- och ungdomsverksamheterna har också deltagit i vårens seminarier om ungas rättigheter och diskriminerande strukturer som anordnades av kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling.

Feriewerksamt ungdomar från stadsdelsområdet har under sommaren arbetat med frågor som

rör mänskliga rättigheter ("Rättighetsjakten") och bl.a. producerat en film om frågor kring feminism och antirasism.

Förvaltningen medverkar tillsammans med andra förvaltningar inom staden i projektet "Ortens organisatörer" som under hösten genomförs i samverkan med Rädda Barnen och ABF. Utgångspunkten i projektet är ungdomarnas egna tankekraft och engagemang.

Fler parklekar:

Förvaltningen utreder möjligheten att öppna ytterligare en parklek.

Förskola

För år 2016 innebär schablonökningen inom förskola motsvarande höjning av den barnpeng som går till förskoleenheterna. Ökningen används till att hålla nere barngruppernas storlekar och för möjligheten till ökade vikariesurser.

Förvaltningen arbetar målmedvetet med att andelen ekologisk mat ökar i verksamheterna.

Demokrati- och utvecklingsarbete

Se redovisning under verksamhetsmålet *Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande*.

Resultatenheter

Till år 2017 föreslås resultatfonder om 18,1 mnkr överföras. Det innebär sammantaget en ökning av resultatfonderna med 1,1 mnkr (se bilaga 2).

Investeringar

Nämndens investeringar rör åtgärder inom stadsmiljö, tillgänglighetsåtgärder och reinvesteringar samt inköp av maskiner och inventarier. Nämndens investeringsbudget år 2016 för stadsmiljö var 7,2 mnkr. Under året har en upprustning och modernisering av Porkalaparken i Akalla påbörjats. Ospecificerade utgifter har bl.a. bestått av ett försök med solcellsdrivna papperskorgar. Solenergin används till att komprimera soporna vilket leder till färre tömningstillfällen och därmed minskad klimatpåverkan. Vidare har en boulebana i Husby gård upprustats. Under året erhöll nämnden tillgänglighetsmedel om 3,0 mnkr som främst använts till att tillgänglighetsanpassa trapp och gångväg, den s.k. slingerbulten, i Akalla. Nämnden erhöll även reinvesteringsmedel om 3,0 mnkr som främst använts till att byta ut en gammal skatepark av trä i Kista till en ny av betong. En dansbana i Akalla by och en i Husby gård har under året genomgått ett omfattande renoveringsarbete. Ytterligare har ny beläggning på parkvägar och reparation av trappor genomförts. För investeringar i maskiner och inventarier avsattes 1,8 mnkr vilka inte har tagits i anspråk under året. Tilldelade investeringsmedel om sammanlagt 15,0 mnkr underskreds med 9,1 mnkr under 2016 delvis beroende på en förskjutning i tid av arbetet med Nidarosparken (2,0 mnkr).

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inga anläggningstillgångar.

Betydande projekt som inte är investeringar

Finns inga.

Ombudgeteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden hos kommunstyrelsen begär ombudgetering till år 2017 av projektmedel för att utveckla arbetssätt och metoder i det förebyggande arbetet mot bostadslöshet om 1,7 mnkr.

Projektet har nu pågått sedan september 2014 och sänkt kostnader för hotell och vandrarhem från knappt 17 mnkr till 13 mnkr per år. Antal barn som bor på hotell och vandrarhem har minskat från 82 barn till 57 barn per månad. Arbetet med hyresrådgivning till personer som riskerar bostadslöshet har utvecklats och en bosökarskola finns tillgänglig sedan februari 2016 för personer som inte har 1:a handskontrakt. Personer som är tillfälligt placerade på hotell och vandrarhem följs kontinuerligt upp (att de är aktivt bostadssökande) fram tills dess att de har stadigvarande boende.

Medel för lokaländamål

Nämnden erhöll av kommunstyrelsen i tertialrapport 2 stimulansmedel, för ny gruppbostad inom personer med funktionsnedsättning LSS, om 2,6 mnkr på Borgafjordsgatan 21 i Kista, 6 platser. Denna har ersatt Helsingörsgatan 35, med 4 platser.

Analys av balansräkning

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds balansomslutning uppgår i bokslutsrapport till 250 483 tkr, vilket motsvarar en ökning med 105 336 tkr jämfört med samma period föregående år. Kundfordringar har minskat från 9 020 tkr till 8 805 tkr minskningen består främst av intern fakturering, d.v.s. till andra förvaltningar. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat från 74 492 tkr till 102 628 tkr ökningen beror i huvudsak på bidrag för asylsökande barn år 2016 om 68 023 tkr.

Konto 165 visar det bokförda värdet av diverse kortfristiga fordringar på 77 167 mkr som beror på förväntade intäkter från Migrationsverket för asyldygn samt köpt vård.

Leverantörsskulder, konto 25, består av utanordnade fakturor till ett sammanlagt belopp om 83,6 mnkr vars förfallodag inträffar efter årsskiftet. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat från till 78 266 tkr till 82 043 tkr. ökningen beror i huvudsak att diverse kostnader om 28,8 mnkr har periodiserats ”manuellt” efter den 11 januari 2016 när periodiseringsmöjligheten i systemet avbröts. Av tidsskäl har periodiseringar endast kunnat göras till och med den 15 januari och begränsats till fakturor på lägst 40 000 kronor.

Övrigt

Intern kontroll

En redogörelse för 2016 års interna kontroll lämnas i *bilaga 4*.

Vårdnadsbidrag

Under 2016 har 16 personer beviljats vårdnadsbidrag för sammanlagt 0,2 mnkr. Heltidbidrag utgick till 14 personer och 2 personer fick bidraget på deltid.

Uppföljning av MU-avtalet

Förvaltningen har under år 2016 inte haft någon verksamhet där MU-avtalet varit aktuellt.

Synpunkter och klagomål

Under året har 104 synpunkter och klagomål inkommit. Klagomålen avser brister i bemötande, arbetssätt, rutiner, handläggningstid och bristande information. Brukarnas perspektiv på verksamheten är en viktig del i förbättringsarbetet. Att inom förvaltningen diskutera bemötandefrågor och verksamhetens innehåll, rutiner och arbetssätt är väsentligt för att öka brukarnas inflytande och förbättra verksamheten. Synpunkterna och klagomålen är fördelade enligt följande:

- Socialtjänst - barn och ungdom: 6 st.
- Socialtjänst - vuxna: 14 st.
- Socialtjänst - stöd och service och förebyggande ungdomsinsatser: 4 st.
- Förskola: 18 st.
- Äldreomsorg: 12 st.
- Stadsmiljö: 50 st.

Förvaltningen har ett ILS-nätverk bestående av representanter från samtliga verksamhetsområden. Utöver ILS-samordning arbetar nätverket med förvaltningsövergripande kvalitetsfrågor, t.ex utveckling av nämndens avvikelshantering. ILS-nätverket har under året tagit fram en policy och rutiner för ett systematiskt arbete med nämndens avvikelshantering.